

Byrkije nasjonalparkstyre/
Børgefjell nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg:	Byrkije nasjonalparkstyre/Børgefjell nasjonalparkstyre
Møtested:	Formannskapssalen, Grane kommunehus, Trofors
Dato:	02.11.2023
Tidspunkt:	10:00 – 14:00

Eventuelt forfall meldes snarest på epost til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere varsel.

Medlem eller innkalt varamedlem skal i god tid før møtet melde fra til styreleder om forhold som gjør eller kan gjøre at man er inhabil i en sak som foreligger til behandling på møtet. Dersom styreleder kommer til at det er grunn til å anta at medlemmet vil måtte fratre som inhabil, varsles sekretariat om dette, slik at varamedlem kan innkalles.

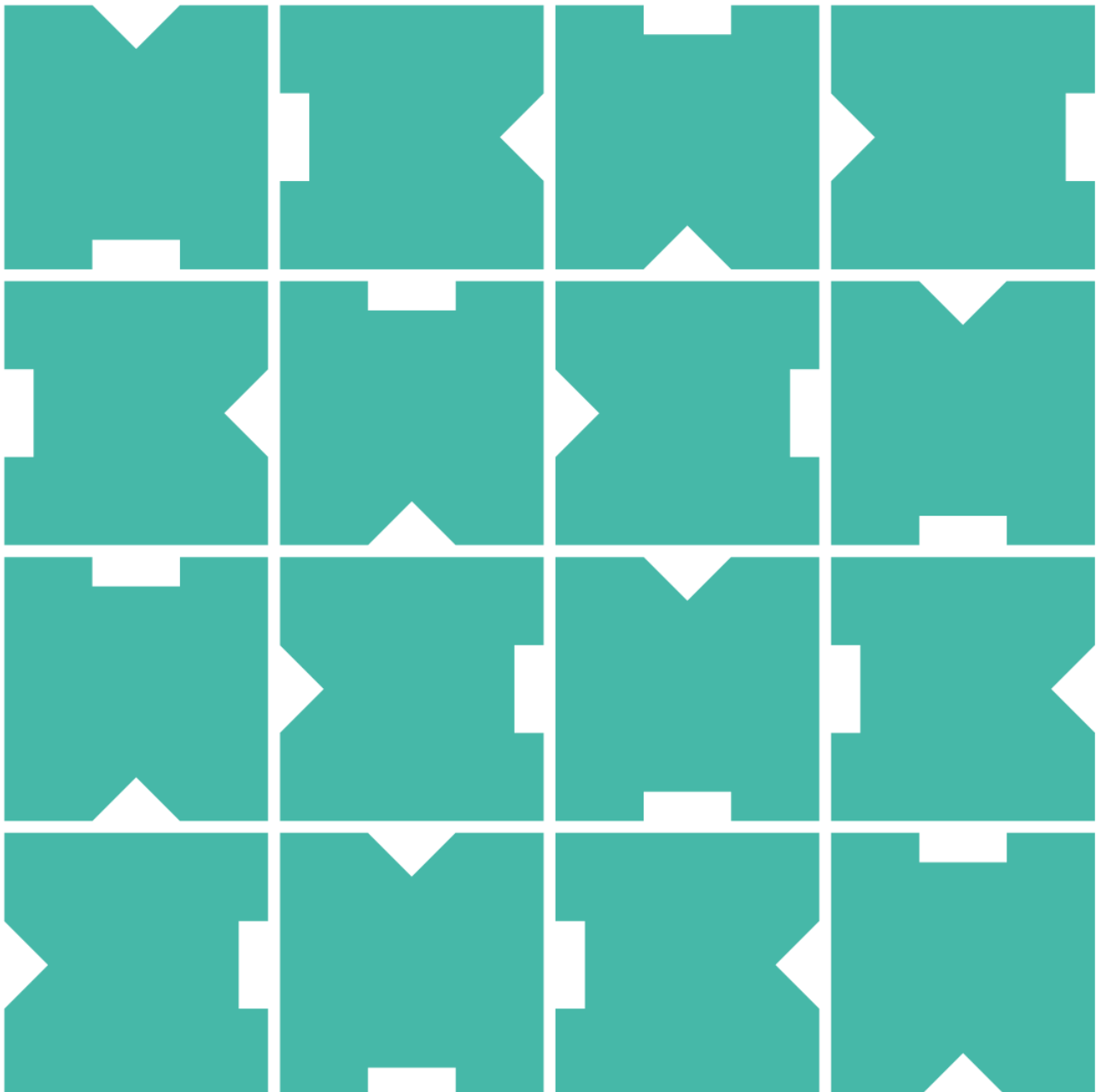
26.10.2023
Stian Brekkvassmo
styreleder

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
	Styresak		
ST 23/2023	Godkjenning av innkalling og protokoll fra forrige møte		
	Referatsaker		
RS 6/2023	Oversendelse av retningslinjer for reindriftas søknader om barmarkskjøring i verneområder		2022/12553
RS 7/2023	Børgefjell nasjonalpark - rapport - kjørespor ved Øyum - Statskog fjelltjenesten		2022/12553
RS 8/2023	Børgefjell nasjonalpark - innvilget dispensasjon for bruk av ATV for uttransport av felt elg - Smalåsen og Mellingen øst - Heidi Brekkvassmo		2023/7176
RS 9/2023	Børgefjell nasjonalpark - Søknad om dispensasjon for bruk av ATV for uttransport av felt elg Smalåsen og Mellingen øst - Joakim Siljubergsåsen		2023/7403
RS 10/2023	Innvilget - Børgefjell nasjonalpark - dispensasjon for bruk av ATV for uttransport av felt vilt på jaktfelt Atterli (Jaktfelt 1826J0011) for perioden 2023 - 2026 - Vidar Daleng		2023/9560
RS 11/2023	Innvilget - Børgefjell nasjonalpark - dispensasjon for bruk av ATV med belter eller elgtrekk for uttransport av felt vilt på jaktfelt Atterli for perioden 2023 - 2026 - Geir B Vollan		2023/10404
RS 12/2023	Melding om vedtak - innvilget - Børgefjell nasjonalpark - dispensasjon fra vernebestemmelsene for bruk av helikopter til transport til Simskardhytta - Statskog SF		2023/8677
RS 13/2023	Rådgivende utvalg til Børgefjell nasjonalparkstyre		2022/12553
	Styresak		
ST 25/2023	Orienteringer møte 3 - 2023		2018/4516
ST 26/2023	Søknad - Børgefjell nasjonalpark - bruk av tilhørighetslogo - Fjellfint		2021/918
ST 27/2023	Søknad - Børgefjell nasjonalpark - bruk av tilhørighetslogo - Fjelladelen		2021/918
ST 28/2023	Søknad om dispensasjon for organisert skitur i Børgefjell mars 2024 - Lengetur v/Tor-Gunnar Skibakk		2023/11568
ST 29/2023	Søknad om dispensasjon fra verneforskrift for videreføring av utplasserte værstasjoner/temperaturloggere - Norsk institutt for naturforskning		2023/6355
ST 30/2023	Børgefjell nasjonalpark - rullering av tiltaksplanen i besøksstrategien		2018/334
ST 31/2023	Bygningskontroll i Austre Tiplingan landskapsvernområde - avvik mellom gitt dispensasjon og utførte byggearbeider på hytte ved Vestre Tiplingen - vurdering av krav om retting		2021/526

Reindriftras motorferdssel på barmark i verneområder

Innhold

Forord	3
1. Innledning	4
2. Aktuelle bestemmelser om motorferdsel.....	6
2.1 Særlige bestemmelser for reindrift.....	6
3. Hvordan søke om motorferdsel i verneområder	7
4. Opplysninger i distriktsplanen som er nødvendige for saksbehandlingen	9
5. Kontroll av kjøretillatelse/dispensasjon	9

Forord

Barmarkskjøring i verneområder krever normalt tillatelse fra vernemyndigheten. Veilederen beskriver hvordan en søknad om reindrifas motorferdsel på barmark i verneområder skal behandles av forvaltningsmyndigheten for verneområdet. Det er reindrifsutøverne og distriktsstyrene for reinbeitedistriktet, som med bakgrunn i distriktsplanen kan sende en slik søknad – og som kan gi grunnlag for flerårige tillatelser til kjøring for utøveren selv og eventuelle medhjelpere.

I retningslinjene er det anvist hvilke rutiner som skal legges til grunn for søknadsbehandlingen, og hvilke opplysninger som må ligge med søknaden når det tas til behandling. Der det gis kjøretillatelse er også angitt nærmere hva som gjelder av plikter under kjøring og i samband med kontroll.

1. Innledning

Veilederen gjelder reindriftnas kjøring på barmark i verneområder.

Målgruppen er:

- Distriktsstyrer i reinbeitedistriktene
- Forvaltningsmyndigheten i verneområder
- Reindriftnas utøvere

Formålet med veilederen er å gi informasjon og veiledning om hva søknader om motorferdsel bør inneholde. Veilederen er utarbeidet av Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet i fellesskap, og er retningsgivende for søknadsbehandlingen.

I henhold til reindriftnaslov § 4 har den samiske befolkningen på grunnlag av alders tids bruk rett til å utøve reindrift i de områder som fra gammelt av har vært utøvet reindrift i. Disse områdene betegnes i loven som det samiske reinbeiteområdet, og omfatter fylkene Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Hedmark. Reindriftnas er både en samisk næring og en kulturutøvelse. Samisk kultur innehar et vern etter FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 27 og ILO-konvensjonen nr. 169.

Et reinbeitedistrikt omfatter et geografisk areal som består av ulike årstidsbeiter (helårsdistrikt eller et årstidsbeite). Distriktet ledes av et distriktsstyre, som representerer de private reindriftnasinteressene. Distriktsstyret har også plikter etter reindriftnasloven, bl.a. til å utarbeide en distriktsplan som inneholder opplysninger om reindriftnas, og som er nødvendig for den offentlige planleggingen.

Reindriftnasutøveren har ansvaret for å ivareta en velordnet reindrift. Variasjon i naturforhold og topografi gir store regionale driftsforskjeller, og varierende klimatiske forhold gir driftsforskjeller mellom år og mellom årstider. Gjeting og flytting innebærer derfor behov for fleksible løsninger tilpasset balansen mellom reinens behov og naturens skiftninger. Ettersom flere av dagens verneområder ligger innenfor det samiske reinbeiteområdet, er det viktig at forvaltningen ikke legger unødige hindringer for driftsutøvelsen, eller at driftsutøvelsen blir ansett som ulovlig fordi den avviker fra distriktsplanen som følge av vær, beiteforhold eller andre uforutsette hendelser.

Forvaltningsmyndigheten for de store verneområdene i Norge er normalt nasjonalpark- eller verneområdestyrer. Disse styrene består av folkevalgte representanter fra kommuner og fylkeskommuner, samt Sametinget i samiske områder. Styrene har egne nasjonalpark- eller verneområdeforvaltere som kan kontaktes. Kontaktinformasjon finnes på hjemmesidene til det enkelte verneområde. I tillegg til nasjonalpark- og verneområdestyrer er også statsforvalteren og noen kommuner forvaltningsmyndighet for mange av de mindre verneområdene.

De fleste verneområdene har som utgangspunkt et generelt forbud mot all motorferdsel. Dette fremgår av verneforskriften for det enkelte verneområde. Det er imidlertid gjort et generelt unntak for reindriftens kjøring med snøscooter på vinterføre. Unntaket gjelder kun nødvendig kjøring for utøvelse av reindrift.

All kjøring på barmark krever at det gis dispensasjon fra motorferdselsforbudet. Det er derfor viktig at nødvendig motorferdsel blir omsøkt på en hensiktsmessig måte og at det etableres gode rutiner for søknader om dispensasjon, behandling av søknader og kontroll med kjøringen. Med motorferdsel i denne veilederen menes bruk av ATV, traktor og 2-hjuls motorsykel o.l. på barmark.

Samisk reindrift som næring, kultur og livsform er unik både i nasjonal og internasjonal sammenheng. Gjennom den norske grunnloven og internasjonal folkerett er myndighetene pålagt en rekke forpliktelser som skal sikre urfolks rettigheter. For verneområdeforvaltningen er tett samarbeid med reindriften viktig for å ivareta både reindrift og verneformål i verneområdene. Distriktsplanene i reindriften er et viktig verktøy for å synliggjøre arealbruken i reinbeitedistriktene, herunder også bruken av motoriserte kjøretøy. De fleste reinbeitedistriktene har førstegenerasjons distriktsplaner som ikke er oppdatert i forhold til dagens driftssituasjon. Disse skal etter hvert revideres, og inntil da er det viktig at distriktsplanene anvendes sammen med direkte kontakt med distriktene.

Det er viktig at forvaltningsmyndigheten for verneområdene setter seg inn i distriktsplanene for å kunne sikre en effektiv og forenklet behandling av dispensasjonssøknader.

2. Aktuelle bestemmelser om motorferdsel

De generelle reglene om motorferdsel i utmark er fastsatt i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven) og forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. I tillegg gjelder særskilte bestemmelser om bruk av motorkjøretøy i reindriftsloven og forskrifter for verneområder.

Utgangspunktet er at all motorisert ferdsel i utmark er forbudt i Norge, med mindre annet følger av lov eller vedtak med hjemmel i lov. Regelverket tar imidlertid ikke sikte på å hindre nødvendig ferdsel til anerkjente nytteformål. For lovlig motorferdsel i utmark stilles det krav om aktsom og hensynsfull ferdsel for å unngå skade og ulempe for naturmiljø og mennesker.

Utover støy og annen forurensning, vil bruk av kjøretøy på barmark medføre slitasje og skade på terrenget ved at belter og hjul etterlater seg sår i naturen. Motorferdsel kan også skade eller forstyrre dyreliv, og være til ulempe for de som driver med reindrift eller husdyrhold. Et enkelt kjøretøy behøver isolert sett ikke medføre slike skader og ulemper, men summen av motorferdsel vil kunne utgjøre en stor miljøbelastning. Det er derfor viktig at kjøring begrenses til det som er nødvendig. I denne vurderingen må det blant annet ses hen til hvor viktig transporten er, og om det er andre måter å løse transportbehovet på.

2.1 Særlige bestemmelser for reindrift

De viktigste bestemmelsene om motorferdsel i forbindelse med reindrift finnes i motorferdselloven, reindriftsloven og naturmangfoldloven/forskriften for det enkelte verneområde.

- I motorferdselloven § 4 er det for reindriftnæring gjort direkte unntak fra det generelle motorferdselsforbudet.
- Reindriftsloven § 23 viser til at den som utøver reindrift har adgang til å bruke fremkomstmidler i tråd med distriktsplan. Loven viser videre til at all motorisert ferdsel skal skje i samsvar med fastsatte forskrifter om vern.
- Det er i naturmangfoldloven og tilhørende verneforskrifter fastsatt særskilte bestemmelser om motorferdsel i verneområder. Disse bestemmelsene går foran annet regelverk om motorferdsel og krever at det må foreligge tillatelse/dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten for å kjøre på barmark.
- Kravet om at det må foreligge tillatelse/dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten gjelder både reindriftsutøvere og medhjelpere.

Reindriftsloven § 62 krever at distriktsstyret utarbeider distriktsplan for reinbeitedistriktet som blant annet skal inneholde en oversikt over nødvendige fremkomst- og transportmidler som anvendes. I tillegg skal planen ha med bruksregler for terrenggående kjøretøy, altså en beskrivelse av hvordan, hvor og når terrenggående kjøretøy skal brukes.

Formålsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 1 legger til grunn at naturen skal tas vare på gjennom bærekraftig bruk og vern, og danne grunnlag for samisk kultur. Ved offentlige beslutninger skal reindriftens erfarings- og kunnskapsgrunnlag vektlegges når det kan bidra til bærekraftig bruk av og vern av naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven §§ 7 og 8.

3. Hvordan søke om motorferdsel i verneområder

Den enkelte reindriftsutøver er selv ansvarlig for at en har nødvendige tillatelser til barmarkskjøring. En distriktsplan med tydelig beskrivelse av behov og hva som utgjør nødvendig kjøring gir et godt grunnlag for søknad om dispensasjon. Søknader med bakgrunn i distriktsplaner kan åpne for flerårige tillatelser, f.eks. inntil 5 år. Dette kan bidra til en mer forutsigbar og forenklet saksbehandling.

Det er distriktsstyret i det enkelte reinbeitedistrikt som har ansvar for å utarbeide og vedta distriktsplaner i samsvar med kravene i reindriftsloven. En distriktsplan som skal brukes som grunnlag for søknad om kjøring på barmark må oppfylle kravene i reindriftsloven § 62, og inneholde opplysningene som fremgår av denne veilederens punkt 4.

Ved behandlingen av søknad om dispensasjon er det forvaltningsmyndigheten for det enkelte verneområde som gjør sin vurdering og treffer vedtak i den enkelte sak. Forvaltningsmyndigheten forholder seg til juridiske rammer, og skal i tillegg utøve et forvaltningsmessig skjønn i samsvar med verneforskriften. Forvaltningsmyndigheten kan om nødvendig sette vilkår for en tillatelse, f.eks. knyttet til ivaretagelse av særlig sårbare områder og/eller arter. Det kan imidlertid ikke settes så strenge vilkår at dette går utover dyrevelferd eller alminnelig driftsutøvelse i reindriften. Reglene i forvaltningsloven kapittel IV om saksforberedelse ved enkeltvedtak gjelder. Lovens krav til entydige og klare vedtak innebærer at tillatelse til kjøring bare kan gis til navngitte personer.

For å sikre at distriktsplanen innehar tilstrekkelige beskrivelser av motorisert ferdsel er det hensiktsmessig at distriktsplanen sendes forvaltningsmyndigheten for verneområdet, slik at de kan fremme innspill som ivaretar formålet om en forutsigbar og forenklet saksbehandling.

Forenklet prosess for reindriftens søknad om barmarkskjøring i verneområder:

- Søknad om barmarkskjøring som vist i distriktsplan oversendes fra distriktsstyret til forvaltningsmyndigheten for verneområdet. Søknaden kan for eksempel være en e-post hvor distriktsplanen er vedlagt. Dette gjøres i samråd med reindriftsutøver.
- I søknaden beskrives navn på alle siidaer med tilhørende siidaandeler og navn på reindriftsutøvere i reinbeitedistriktet som har et nødvendig behov for barmarkskjøring i verneområder.

- Behovet for eventuelle medhjelpere/drenger for den enkelte siida/siidaandel må beskrives i søknaden hvis det ikke fremgår av distriktsplanen. Faste medhjelpere/drenger skal oppgis/navngis i søknaden, slik at dispensasjon kan vurderes samlet.
- Endret behov for medhjelpere i søknadsperioden, endringer i familiære forhold og akutte behov for bistand, meldes og omsøkes forvaltningsmyndigheten for verneområdet. Slike henvendelser kan gjøres fra den enkelte siida/siidaandel/reindriftsutøver. I helt spesielle tilfeller kan nødrettslige betraktninger legges til grunn, slik at medhjelpere kan kjøre uten tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.
- Forvaltningsmyndigheten for verneområdet behandler søknaden, og treffer vedtak med kopi til bl.a. oppsynsmyndighet og Statsforvalter.

I tilfeller hvor reindriften har et behov for barmarkskjøring i flere verneområder, og hvor verneområdene har forskjellig forvaltningsmyndighet, anbefaler vi at de ulike forvaltningsmyndighetene samordner sin saksbehandling.

I tillegg til den forenklete søknadsprosessen via distriktsplan og distriktsstyret, som kan gi grunnlag for en flerårig tillatelse, kan reindriftsutøveren fortsatt søke på egen hånd direkte til vernemyndigheten for verneområdet. I det siste tilfellet vil reindriftsutøveren måtte påregne å legge med utvidet begrunnelse og dokumentasjon, som kan understøtte det aktuelle behovet for kjøring.

Alternativ 1

Alternativ 2

4. Opplysninger i distriktsplanen som er nødvendige for saksbehandlingen

Her følger en punktliste over relevant informasjon som bør tas med i distriktsplanen, og som er nødvendig for en forsvarlig saksbehandling hos forvaltningsmyndigheten.

- **Geografisk område som berøres av barmarkskjøring.**
 - Hvilke verneområder berøres av kjøringen?
 - Hvilke faste kjøreløyper/traseer skal benyttes? Disse traseene skal kartfestes.
 - Beskrivelse av områder hvor det eventuelt er et behov for kjøring utenfor faste kjøreløyper/traseer. Områdene kartfestes i den grad det er mulig.
 - Hvilke arbeidsoppgaver er knyttet til kjøring i de ulike områdene, for eksempel gjeting, eller samling i forbindelse med kalvemerking, flytting, slakting mm. Områdene kartfestes i den grad det er mulig.

- **Omfanget av kjøringen skal beskrives så langt det er mulig.**
 - I distriktsplanen bør det fremgå en vurdering av om behovet er stort eller lite, og i hvilke perioder det er størst behov for barmarkskjøring.
 - Angivelse av type kjøretøy (ATV m/u belter, 2 hjuls motorsykkel etc.) og bruksområde.
 - Behovet for medhjelpere/drenger gjennom året, type arbeid, kjøretøy osv.

5. Kontroll av kjøretillatelse/dispensasjon

Av hensyn til effektive kontroller med kjøring på barmark er det viktig at også faste eller midlertidige medhjelpere i reindriften medbringer kjøretillatelse/dispensasjon (skriftlig eller elektronisk) fra forvaltningsmyndigheten for verneområdet.

Etter verneforskriftene er det ikke mulighet for å gi åpne tillatelser til ikke navngitte personer eller å gi reineiere anledning til å bemyndige andre til å kjøre i sitt sted. Dispensasjon for kjøring utstedt av vernemyndigheten skal kunne fremvises dersom det forlanges av oppsynsmyndighet og/eller politi. Krav om fremvisning av kjøretillatelse/dispensasjon skal stilles som vilkår når forvaltningsmyndigheten for verneområdet treffer vedtak om å tillate kjøring.

Faste eller midlertidige medhjelpere i reindriften som kjører uten nødvendig tillatelse/dispensasjon, eller uten å medbringe tillatelse, er å anse som ulovlig kjøring. Ulovlig kjøring vil bli sanksjonert.

Tlf.: 73 58 05 00
post@miljodir.no
www.miljodirektoratet.no
Postboks 5672 Sluppen,
7485 Trondheim

Besøksadresse Trondheim:
Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Besøksadresse Oslo:
Grensesvingen 7, 0661 Oslo

LANDBRUKSDIREKTORATET OSLO

POSTADRESSE:
Postboks 1450 Vika, 0116 Oslo

BESØKSADRESSE:
Innspurten 11D, 0663 Oslo

TELEFON: 78 60 60 00

E-POST: postmottak@landbruksdirektoratet.no

LANDBRUKSDIREKTORATET ALTA

BESØKSADRESSE:
Løkkeveien 111, 9510 Alta

LANDBRUKSDIREKTORATET STEINKJER

BESØKSADRESSE:
Skolegata 22, C-bygget, 7713 Steinkjer
www.landbruksdirektoratet.no

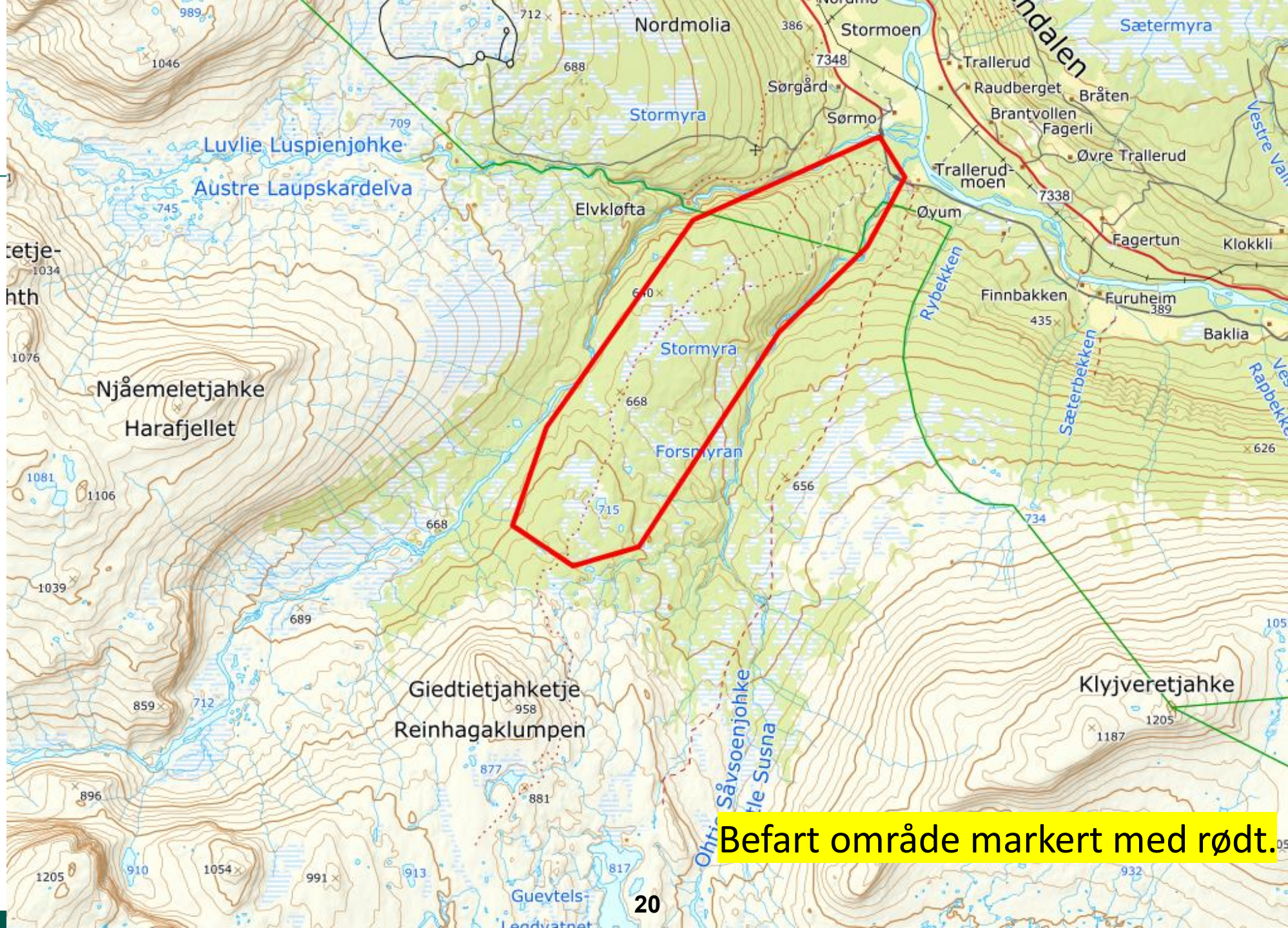
Oppsynsrapport

Kjørespor fra ATV ved Øyum i Børgefjell Nasjonalpark

Gustav Busch Arntsen, Naturoppsyn

Oppsynsrapport

- Fjelltjenesten (SNO) befarte deler av reindriftas kjøreveg opp fra Øyum i Børgefjell Nasjonalpark 15.09.23.
- En rekke parti er sterkt slitt og bærer preg av kjøring i vått terreng hvor myra er kjørt i stykker. En rekke steder er det startet vannerosjon som følger kjørespor som forsterker kjøreskadene.
- Det var hengt opp en rekke hvite tøy/filt filler i trær langs traseen som merking.
- Der sporene går i hardt/tørt terreng er det blitt etablert en vei hvor det meste av vegetasjon i hjulsporene er slitt bort.

Befart område markert med rødt.

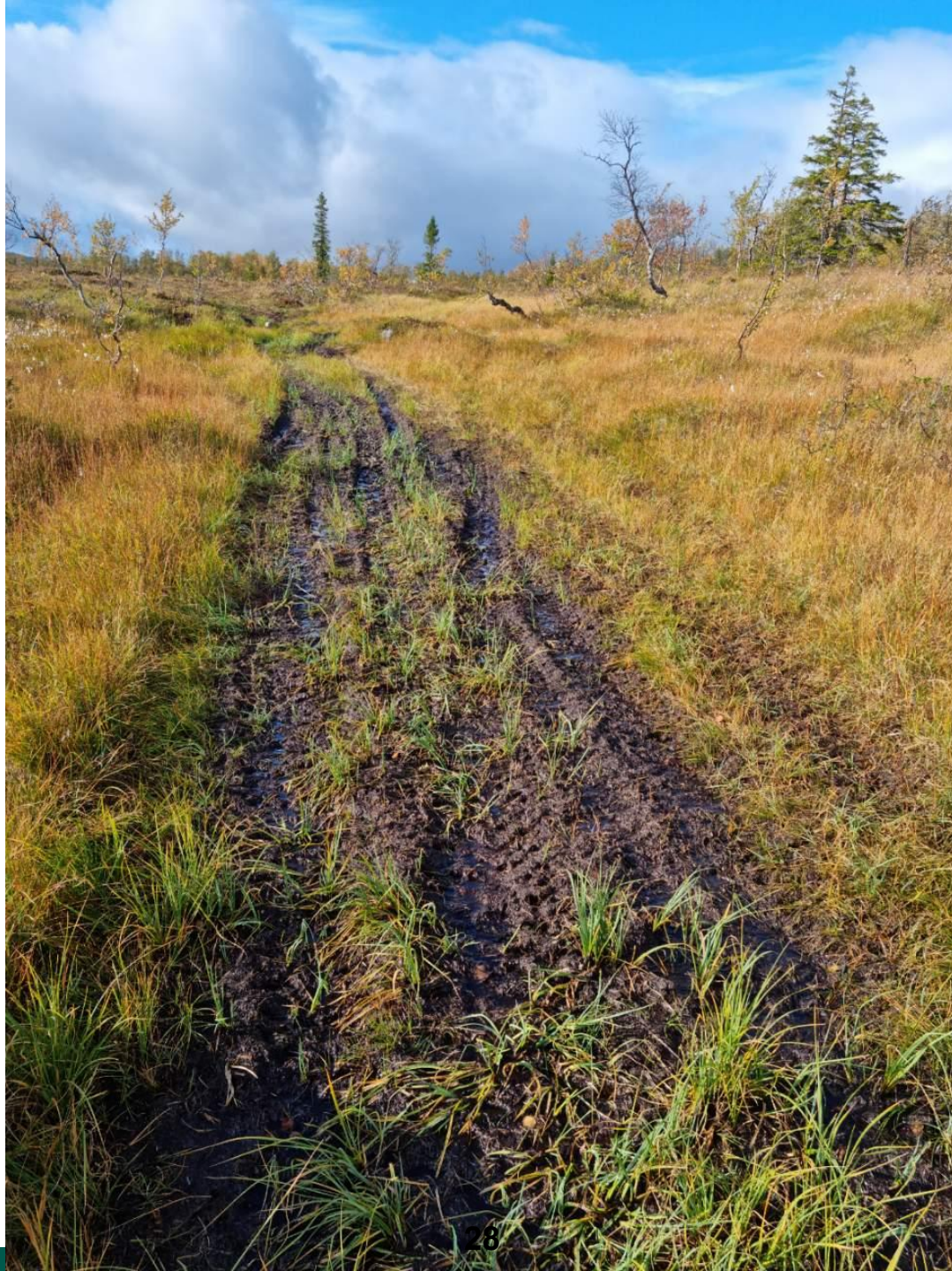

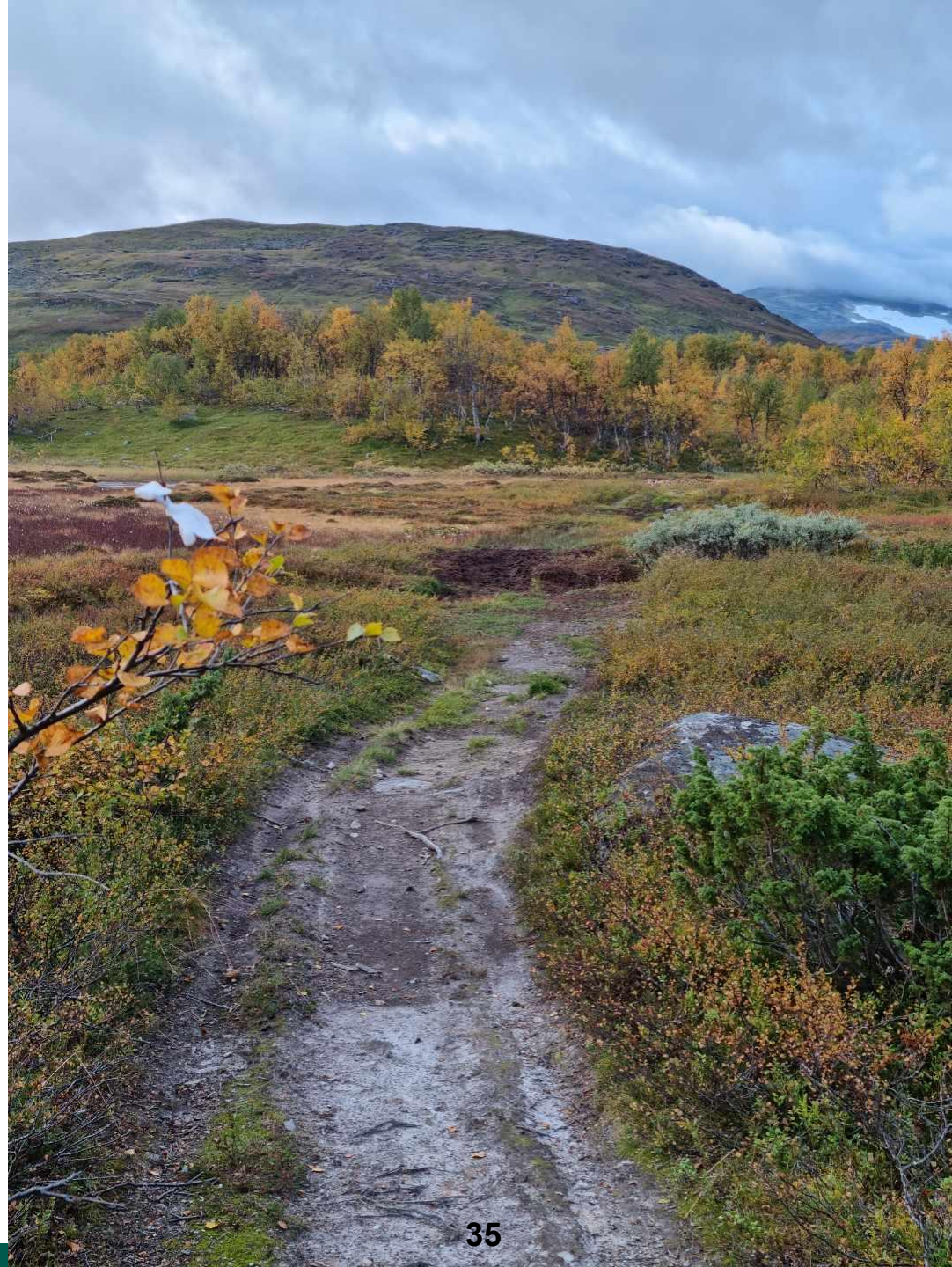
Samme område som vist
på foto på forrige side.
Sattelittfoto tatt
28.08.2021.

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/
Børgefjell nasjonalparkstyre

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Besøksadresse
Stadionveien 6
7898 Limingen

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47
fmltpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/borgefjell>

Heidi Brekkvassmo
Kleist Geddes Vei 1945
7890 NAMSSKOGAN

Saksbehandler Tore Tødås

Vår ref. 2023/7176-0 432.3

Deres ref.

Dato 04.07.2023

Børgefjell nasjonalpark - innvilget dispensasjon for bruk av ATV for uttransport av felt elg - Smalåsen og Mellingen øst - Heidi Brekkvassmo

Viser til søknad av 21.06.23 om dispensasjon fra vernebestemmelsene for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark for bruk av motorkjøretøy for uttransport av felt elg.

Vedtak

Med hjemmel i § 3 pkt. 6.3h i forskrift om vern av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark fastsatt i Kongelig resolusjon av 29. august 2003, har Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre /nasjonalparkforvalter gjort følgende vedtak:

- Heidi Brekkvassmo med jaktlag gis dispensasjon fra verneforskriften for bruk av ATV med belter eller elgtrekk for uttransportering av felt elg innenfor Børgefjell/Byrkije nasjonalpark på jaktfelt Smalåsen og Mellingen øst i Namsskogan kommune.

Dispensasjonen gis med følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for 2023 og 2024.
- Dispensasjonen er gyldig i jaktperioden som er avtalt med Namsskogan fjellstyre.
- Dispensasjonen er kun gyldig innenfor grensene til jaktfeltet.
- Kjøring skal skje så hensynsfullt som mulig i forhold til dyreliv og vegetasjon jfr. aktsomhetsplikten i naturmangfoldloven. Det er ikke tillatt å hugge skog/rydde trase for transporten.
- Dispensasjonen gjelder kun for uttransport av felt elg, det er ikke tillatt å ta kjøretøyet inn i verneområdet før elg er felt.
- Det skal ikke settes varige spor i terrenget. Med varige spor menes spor som er synlige over flere sesonger. Kjøring skal unngås i områder som vil kunne få særlige skader, herunder særlig på våte myrpartier.
- Tillatelsen skal tas med ved kjøring og vises ved kontroll.
- Mislighold av dispensasjonen og/eller brudd på vilkår satt i denne kan medføre inndragning av dispensasjonen.
- Rapport med antall turer, tidspunkt for kjøringen og kjørerute påtegnet kart skal sendes til Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre snarest etter elgjakten og senest 15. januar påfølgende år.

Vedtaket er fattet av nasjonalparkforvalter etter delegert myndighet gitt av nasjonalparkstyret 28.05.2014.

Nasjonalpark

Børgefjell/Byrkije

Landskapsvernområde

Austre Tiplingan/Luvlie Diehpel

I medhold av forvaltningslovens Kap. VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, og sendes Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Saksopplysninger

Heidi Brekkvassmo med jaktlag har inngått kontrakt på elgjakt på jaktfelt Smalåsen og Mellingen øst i Namsskogan kommune. Jaktlaget søker om dispensasjon fra verneforskriften for bruk av motorisert kjøretøy for uttransportering av felt elg for de delene av jaktfeltet som ligger i Børgefjell nasjonalpark.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

I verneforskriften og forvaltningsplanen for Børgefjell nasjonalpark åpnes det for bruk av motorisert kjøretøy for uttransport av felt elg. Dette er av Miljødirektoratet definert til å være beltegående kjøretøy som elgtrekk eller ATV med belter.

Naturbase, artskart og andre tilgjengelige kunnskapskilder er sjekket uten å ha funnet mulige konflikter ift. omsøkt aktivitet for aktuelle periode. Aktiviteten vil foregå i en periode hvor det lite konflikt ift. annet dyreliv. En stor del av jaktbart areal ligger utenfor nasjonalparken. Noe som tilsier at aktiviteten innenfor verneområdet anses som begrenset ettersom de fleste dyr felles utenfor området som krever dispensasjon.

Føre-var-prinsippet § 9

Føre-var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jfr. naturmangfoldloven § 9. Dispensasjonen gjelder kun for uttransport av felt elg og gir ikke rett til annen kjøring/transport ifb. med utøvelsen av jakten. § 9 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Aktivitetene som er omsøkt, er innenfor rammen av forvaltningsplanen og vil ikke gi noen særlig økt belastning. § 10 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Ut fra de opplysninger som foreligger, er det ikke indikasjoner om at transporten vil føre til miljøforringelse så lenge denne gjennomføres ihht. vilkår gitt i dispensasjonen. Hvis aktiviteten medfører miljøforringelser ut over det som er beskrevet i søknaden skal kostnadene ved retting bæres av tiltakshaver.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Bruk av beltegående kjøretøy for uttransportering av felt elg er erfaringsmessig en miljøforsvarlig metode så lenge omfanget av aktiviteten er begrenset. § 12 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Med hilsen

Tore Tødås
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

NAMSKOGAN FJELLSTYRE	Turistveien 2	7890	NAMSSKOGAN
RØYRVIK FJELLSTYRE	Stadionveien 4	7898	LIMINGEN
ØSTRE NAMDAL REINBEITEDISTRIKT/ TJÅEHKERE SIJTE	c/o Mats Joma Nyvikveien 28	7898	LIMINGEN
Lars Anders Lorentzen	Brinken 11	8661	Mosjøen
Gustav Busch Arntsen	Austre Slettås Vei 12 C	8693	Hattfjelldal
Statskog SF	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Thomas Johansen			

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/
Børgefjell nasjonalparkstyret

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Besøksadresse
Stadionveien 6
7898 Limingen

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47
fmltpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyret.no/borgefjell>

Joakim Siljubergsåsen
1030 HERNESVEGEN
2410 HERNES

Saksbehandler Tore Tødås

Vår ref. 2023/7403-0 432.3

Deres ref.

Dato 04.07.2023

Børgefjell nasjonalpark - Søknad om dispensasjon for bruk av ATV for uttransport av felt elg Smalåsen og Mellingen øst - Joakim Siljubergsåsen

Viser til søknad av 27.06.23 om dispensasjon fra vernebestemmelsene for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark for bruk av motorkjøretøy for uttransport av felt elg.

Vedtak

Med hjemmel i § 3 pkt. 6.3h i forskrift om vern av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark fastsatt i Kongelig resolusjon av 29. august 2003, har Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyret /nasjonalparkforvalter gjort følgende vedtak:

- Joakim Siljubergsåsen med jaktlag gis dispensasjon fra verneforskriften for bruk av ATV med belter eller elgtrekk for uttransportering av felt elg innenfor Børgefjell/Byrkije nasjonalpark på jaktfelt Smalåsen og Mellingen øst i Namsskogan kommune.

Dispensasjonen gis med følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for 2023.
- Dispensasjonen er gyldig i jaktperioden som er avtalt med Namsskogan fjellstyret.
- Dispensasjonen er kun gyldig innenfor grensene til jaktfeltet.
- Kjøring skal skje så hensynsfullt som mulig i forhold til dyreliv og vegetasjon jfr. aktsomhetsplikten i naturmangfoldloven. Det er ikke tillatt å hugge skog/rydde trase for transporten.
- Dispensasjonen gjelder kun for uttransport av felt elg, det er ikke tillatt å ta kjøretøyet inn i verneområdet før elg er felt.
- Det skal ikke settes varige spor i terrenget. Med varige spor menes spor som er synlige over flere sesonger. Kjøring skal unngås i områder som vil kunne få særlige skader, herunder særlig på våte myrpartier.
- Tillatelsen skal tas med ved kjøring og vises ved kontroll.
- Mislighold av dispensasjonen og/eller brudd på vilkår satt i denne kan medføre inndragning av dispensasjonen.
- Rapport med antall turer, tidspunkt for kjøringen og kjørerute påtegnet kart skal sendes til Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyret snarest etter elgjakten og senest 15. januar påfølgende år.

Vedtaket er fattet av nasjonalparkforvalter etter delegert myndighet gitt av nasjonalparkstyret 28.05.2014.

Nasjonalpark

Børgefjell/Byrkije

Landskapsvernområde

Austre Tiplingan/Luvlie Diehpel

I medhold av forvaltningslovens Kap. VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, og sendes Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Saksopplysninger

Joakim Siljubergsåsen med jaktlag har inngått kontrakt på elgjakt på jaktfelt Smalåsen og Mellingen øst i Namsskogan kommune. Jaktlaget søker om dispensasjon fra verneforskriften for bruk av motorisert kjøretøy for uttransportering av felt elg for de delene av jaktfeltet som ligger i Børgefjell nasjonalpark.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

I verneforskriften og forvaltningsplanen for Børgefjell nasjonalpark åpnes det for bruk av motorisert kjøretøy for uttransport av felt elg. Dette er av Miljødirektoratet definert til å være beltegående kjøretøy som elgtrekk eller ATV med belter.

Naturbase, artskart og andre tilgjengelige kunnskapskilder er sjekket uten å ha funnet mulige konflikter ift. omsøkt aktivitet for aktuelle periode. Aktiviteten vil foregå i en periode hvor det lite konflikt ift. annet dyreliv. En stor del av jaktbart areal ligger utenfor nasjonalparken. Noe som tilsier at aktiviteten innenfor verneområdet anses som begrenset ettersom de fleste dyr felles utenfor området som krever dispensasjon.

Føre-var-prinsippet § 9

Føre-var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jfr. naturmangfoldloven § 9. Dispensasjonen gjelder kun for uttransport av felt elg og gir ikke rett til annen kjøring/transport ifb. med utøvelsen av jakten. § 9 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Aktivitetene som er omsøkt, er innenfor rammen av forvaltningsplanen og vil ikke gi noen særlig økt belastning. § 10 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Ut fra de opplysninger som foreligger, er det ikke indikasjoner om at transporten vil føre til miljøforringelse så lenge denne gjennomføres ihht. vilkår gitt i dispensasjonen. Hvis aktiviteten medfører miljøforringelser ut over det som er beskrevet i søknaden skal kostnadene ved retting bæres av tiltakshaver.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Bruk av beltegående kjøretøy for uttransportering av felt elg er erfaringsmessig en miljøforsvarlig metode så lenge omfanget av aktiviteten er begrenset. § 12 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Med hilsen

Tore Tødås
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

RØYRVIK FJELLSTYRE	Stadionveien 4	7898	LIMINGEN
NAMSKOGAN FJELLSTYRE	Turistveien 2	7890	NAMSSKOGAN
STATSKOG SF	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
ØSTRE NAMDAL REINBEITEDISTRIKT/ TJÅEHKERE SIJTE	c/o Mats Joma	7898	LIMINGEN
Lars Anders Lorentzen	Nyvikveien 28		
Gustav Busch Arntsen	Brinken 11	8661	Mosjøen
Thomas Johansen	Austre Slettås Vei 12 C	8693	Hattfjelldal

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/
Børgefjell nasjonalparkstyre

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Besøksadresse
Stadionveien 6
7898 Limingen

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47
fmltpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/borgefjell>

Vidar Daleng
Susendalsveien 2488
8696 HATTFJELLDAL

Saksbehandler Tore Tødås

Vår ref. 2023/9560-0

Deres ref.

Dato 01.09.2023

Innvilget - Børgefjell nasjonalpark - dispensasjon for bruk av ATV for uttransport av felt vilt på jaktfelt Atterli (Jaktfelt 1826J0011) for perioden 2023 - 2026 - Vidar Daleng

Viser til søknad av 01.09.23 om dispensasjon fra vernebestemmelsene for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark for bruk av motorkjøretøy for uttransport av felt elg.

Vedtak

Med hjemmel i § 3 pkt. 6.3h i forskrift om vern av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark fastsatt i Kongelig resolusjon av 29. august 2003, har Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre v/nasjonalparkforvalter gjort følgende vedtak:

- Vidar Daleng med jaktlag gis dispensasjon fra verneforskriften for bruk av ATV med belter eller elgtrekk for uttransportering av felt elg innenfor Børgefjell/Byrkije nasjonalpark på jaktfelt Atterli (jaktfelt 1826J0011) i Hattfjelldal kommune.

Dispensasjonen gis med følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for årene 2023, 2024, 2025 og 2026.
- Dispensasjonen er gyldig i jaktperioden som er avtalt med Statskog SF.
- Dispensasjonen er kun gyldig innenfor grensene til jaktfeltet.
- Kjøring skal skje så hensynsfullt som mulig i forhold til dyreliv og vegetasjon jfr. aktsomhetsplikten i naturmangfoldloven. Det er ikke tillatt å hugge skog/rydde trase for transporten.
- Dispensasjonen gjelder kun for uttransport av felt elg, det er ikke tillatt å ta kjøretøyet inn i verneområdet før elg er felt.
- Det skal ikke settes varige spor i terrenget. Med varige spor menes spor som er synlige over flere sesonger. Kjøring skal unngås i områder som vil kunne få særlige skader, herunder særlig på våte myrpartier.
- Tillatelsen skal tas med ved kjøring og vises ved kontroll.
- Mislighold av dispensasjonen og/eller brudd på vilkår satt i denne kan medføre inndragning av dispensasjonen.
- Rapport med antall turer, tidspunkt for kjøringen og kjørerute påtegnet kart skal sendes til Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre snarest etter elgjakten og senest 15. januar påfølgende år.

Nasjonalpark

Børgefjell/Byrkije

Landskapsvernområde

Austre Tiplingan/Luvlie Diehpel

Vedtaket er fattet av nasjonalparkforvalter etter delegert myndighet gitt av nasjonalparkstyret 28.05.2014.

I medhold av forvaltningslovens Kap. VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, og sendes Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Saksopplysninger

Vidar Daleng med jaktlag har inngått kontrakt på elgjakt på jaktfelt Atterli i Hattfjelldal kommune. Jaktlaget søker om dispensasjon fra verneforskriften for bruk av motorisert kjøretøy for uttransportering av felt elg for de delene av jaktfeltet som ligger i Børgefjell nasjonalpark.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

I verneforskriften og forvaltningsplanen for Børgefjell nasjonalpark åpnes det for bruk av motorisert kjøretøy for uttransport av felt elg. Dette er av Miljødirektoratet definert til å være beltegående kjøretøy som elgtrekk eller ATV med belter.

Naturbase, artskart og andre tilgjengelige kunnskapskilder er sjekket uten å ha funnet mulige konflikter ift. omsøkt aktivitet for aktuelle periode. Aktiviteten vil foregå i en periode hvor det lite konflikter ift. annet dyreliv. En stor del av jaktbart areal ligger utenfor nasjonalparken.

Føre-var-prinsippet § 9

Føre-var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jfr. naturmangfoldloven § 9. Dispensasjonen gjelder kun for uttransport av felt elg og gir ikke rett til annen kjøring/transport ifb. med utøvelsen av jakten. § 9 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Aktivitetene som er omsøkt, er innenfor rammen av forvaltningsplanen og vil ikke gi noen særlig økt belastning. § 10 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Ut fra de opplysninger som foreligger, er det ikke indikasjoner om at transporten vil føre til miljøforringelse så lenge denne gjennomføres ihht. vilkår gitt i dispensasjonen. Hvis aktiviteten medfører miljøforringelser ut over det som er beskrevet i søknaden skal kostnadene ved retting bæres av tiltakshaver.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Bruk av beltegående kjøretøy for uttransportering av felt elg er erfaringsmessig en miljøforsvarlig metode så lenge omfanget av aktiviteten er begrenset. § 12 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Med hilsen

Tore Tødås
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Lars Anders Lorentzen	Brinken 11	8661	Mosjøen
Gustav Busch Arntsen	Austre Slettås Vei 12 C	8693	Hattfjelldal
RØYRVIK FJELLSTYRE	Stadionveien 4	7898	LIMINGEN
NAMSKOGAN FJELLSTYRE	Turistveien 2	7890	NAMSSKOGAN
STATSKOG SF	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
BYRKIJE REINBEITEDISTRIKT	c/o Tor Enok Larsen Austfiplingdalsvegen 490	8685	TROFORS
Thomas Johansen	Fjordvegen 250	9107	KVALØYA

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/
Børgefjell nasjonalparkstyret

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Besøksadresse
Stadionveien 6
7898 Limingen

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47
fmltpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyret.no/borgefjell>

Geir Børre Vollan
Susendalsveien 2860
8696 Hattfjelldal

Saksbehandler Tore Tødås

Vår ref. 2023/10404-0

Deres ref.

Dato 25.09.2023

Innvilget - Børgefjell nasjonalpark - dispensasjon for bruk av ATV med belter eller elgtrekk for uttransport av felt elg på jaktfelt Atterli for perioden 2023 - 2026 - Geir B Vollan

Viser til søknad av 22.09.23 om dispensasjon fra vernebestemmelsene for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark for bruk av motorkjøretøy for uttransport av felt elg.

Vedtak

Med hjemmel i § 3 pkt. 6.3h i forskrift om vern av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark fastsatt i Kongelig resolusjon av 29. august 2003, har Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyret /nasjonalparkforvalter gjort følgende vedtak:

- Geir B Vollan med jaktlag gis dispensasjon fra verneforskriften for bruk av ATV med belter, elgtrekk eller snøscooter for uttransportering av felt elg innenfor Børgefjell/Byrkije nasjonalpark på jaktfelt Atterli (jaktfelt 1826J0011) – periode B i Hattfjelldal kommune.

Dispensasjonen gis med følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for årene 2023, 2024, 2025 og 2026.
- Dispensasjonen er kun gyldig i jaktperioden som er avtalt med Statskog SF.
- Dispensasjonen er kun gyldig innenfor grensene til jaktfeltet.
- Kjøring skal skje så hensynsfullt som mulig i forhold til dyreliv og vegetasjon jfr. aktsomhetsplikten i naturmangfoldloven. Det er ikke tillatt å hugge skog/rydde trase for transporten.
- Bruk av snøscooter for uttransport av felt elg skal kun skje på snødekt mark.
- Dispensasjonen gjelder kun for uttransport av felt elg, det er ikke tillatt å ta kjøretøyet inn i verneområdet før elg er felt.
- Det skal ikke settes varige spor i terrenget. Med varige spor menes spor som er synlige over flere sesonger. Kjøring skal unngås i områder som vil kunne få særlige skader, herunder særlig på våte myrpartier.
- Tillatelsen skal tas med ved kjøring og vises ved kontroll.
- Mislighold av dispensasjonen og/eller brudd på vilkår satt i denne kan medføre inndragning av dispensasjonen.
- Rapport med antall turer, tidspunkt for kjøringen og kjørerute påtegnet kart skal sendes til Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyret snarest etter elgjakten og senest 15. januar påfølgende år.

Vedtaket er fattet av nasjonalparkforvalter etter delegert myndighet gitt av nasjonalparkstyret 28.05.2014.

Nasjonalpark

Børgefjell/Byrkije

Landskapsvernområde

Austre Tiplingan/Luvlie Diehpel

I medhold av forvaltningslovens Kap. VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, og sendes Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Saksopplysninger

Geir Vollan med jaktlag har inngått kontrakt på elgjakt på jaktfelt Atterli i Hattfjelldal kommune. Jaktlaget søker om dispensasjon fra verneforskriften for bruk av motorisert kjøretøy for uttransportering av felt elg for de delene av jaktfeltet som ligger i Børgefjell nasjonalpark.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

I verneforskriften og forvaltningsplanen for Børgefjell nasjonalpark åpnes det for bruk av motorisert kjøretøy for uttransport av felt elg. Dette er av Miljødirektoratet definert til å være beltegående kjøretøy som elgtrekk eller ATV med belter.

Naturbase, artskart og andre tilgjengelige kunnskapskilder er sjekket uten å ha funnet mulige konflikter ift. omsøkt aktivitet for aktuelle periode. Aktiviteten vil foregå i en periode hvor det lite konflikt ift. annet dyreliv. En stor del av jaktbart areal ligger utenfor nasjonalparken.

Føre-var-prinsippet § 9

Føre-var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jfr. naturmangfoldloven § 9. Dispensasjonen gjelder kun for uttransport av felt elg og gir ikke rett til annen kjøring/transport ifb. med utøvelsen av jakten. § 9 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Aktivitetene som er omsøkt, er innenfor rammen av forvaltningsplanen og vil ikke gi noen særlig økt belastning. § 10 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Ut fra de opplysninger som foreligger, er det ikke indikasjoner om at transporten vil føre til miljøforringelse så lenge denne gjennomføres ihht. vilkår gitt i dispensasjonen. Hvis aktiviteten medfører miljøforringelser ut over det som er beskrevet i søknaden skal kostnadene ved retting bæres av tiltakshaver.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Bruk av beltegående kjøretøy for uttransportering av felt elg er erfaringsmessig en miljøforsvarlig metode så lenge omfanget av aktiviteten er begrenset. § 12 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Med hilsen

Tore Tødås
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Lars Anders Lorentzen	Brinken 11	8661	Mosjøen
Gustav Busch Arntsen	Austre Slettås Vei 12 C	8693	Hattfjelldal
Thomas Johansen	Fjordvegen 250	9107	KVALØYA
Jan-Terje Værdalshaug	Vestersidvegen 850	8658	Mosjøen
RØYRVIK FJELLSTYRE	Stadionveien 4	7898	LIMINGEN
NAMSKOGAN FJELLSTYRE	Turistveien 2	7890	NAMSSKOGAN
STATSKOG SF	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
BYRKIJE REINBEITEDISTRIKT	c/o Tor Enok Larsen Austfiplingdalsvegen 490	8685	TROFORS

Byrkije nasjonalparkstyre/
Børgefjell nasjonalparkstyre

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Besøksadresse
Stadionveien 6
7898 Limingen

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47
fmlpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/borgefjell>

STATSKOG SF
Postboks 63 Sentrum
7801 NAMSOS

Saksbehandler Tore Tødås

Vår ref. 2023/8677-0 432.3

Deres ref.

Dato 06.09.2023

Melding om vedtak - Børgefjell nasjonalpark - innvilget dispensasjon fra vernebestemmelsene for bruk av helikopter til transport til Simskardhytta - Statskog SF

Arbeidsutvalget for Børgefjell nasjonalparkstyre har i møte 05.09.2023 behandlet sak 4/2023 med følgende resultat:

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 fatter Byrkije nasjonalparkstyre/Børgefjell nasjonalparkstyre følgende vedtak:

- Statskog SF gis dispensasjon fra § 3 pkt. 6.1 i verneforskriften for bruk av helikopter til frakt av nytt utedo til Simskardhytta.
- Dispensasjonen gjelder for inntil to (2) turer/flyginger.
- Dispensasjonen for bruk av helikopter gjelder for perioden fom. 6. september tom 15. oktober 2023.
- Dispensasjonen gjelder for flyging fra parkeringsplass i Simskardet til Simskardhytta
- Ferdselen skal utføres på en mest mulig skånsom måte med hensyn til dyre- og fuglelivet i området.
- Dersom det er tamrein i området tas det hensyn til denne. Før flyging kan Byrkije Sijte v/Tor Enok Larsen kontaktes for å få oversikt over hvor reinen befinner seg, og slik kunne unngå unødig forstyrrelser.

Begrunnelse

Gjennomføring av tiltaket innenfor rammen av dispensasjonen med gitte vilkår strider ikke mot vernevedtakets formål og påvirker ikke verneverdiene nevneverdig. De angitte vilkårene anses å ha en saklig sammenheng med verneformålet og de hensyn som der skal ivaretas, og kan ikke sies å fremstå som særlig tyngende.

Enstemmig vedtatt

I medhold av forvaltningslovens Kap. VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, og sendes Byrkije nasjonalparkstyre/Børgefjell nasjonalparkstyre, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Andre forhold

- Det gjøres oppmerksom på at denne tillatelsen er hjemlet i naturmangfoldloven og forskrift om vern av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark og gjelder bare i for forholdet til verneforskriftens bestemmelser.
- Dispensasjonen omfatter ikke grunneiers rettigheter.

Med hilsen

Stian Brekkvassmo
Styreleder
Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre

Tore Tødås
Nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

Samlet saksframstilling

Kopi til:

RØYRVIK FJELLSTYRE	Stadionveien 4	7898	LIMINGEN
NAMSKOGAN FJELLSTYRE	Turistveien 2	7890	NAMSSKOGAN
STATSFORVALTEREN I NORDLAND	Postboks 1405	8002	BODØ
Thomas Johansen	Fjordvegen 250	9107	KVALØYA
Lars Anders Lorentzen	Brinken 11	8661	Mosjøen
Gustav Busch Arntsen	Austre Slettås Vei 12 C	8693	Hattfjelldal
Halle Nered Heggli	Sørvollveien 10	8696	HATTFJELLDAL
BYRKIJE REINBEITEDISTRIKT	c/o Tor Enok Larsen	8685	TROFORS
	Austfiplingdalsvegen 490		

From: Tjåhkere Sijte[tjaehkeresijte@gmail.com]
Sent: 30.08.2023 11:34:12
To: Tødås, Tore[tore.todas@statsforvalteren.no]
Subject: Rådgivende utvalg til Børgefjell nasjonalparkstyre
Tjåhkere sijte har i styremøte 30.08.23 gjort følgende vedtak:

Sak 31/23 Rådgivende utvalg til Børgefjell nasjonalparkstyre

Vedtak:

Knut Jåma velges som representant for Tjåhkere sijte i rådgivende utvalg til Børgefjell nasjonalparkstyre, med Mats Joma som vara.

--

Tjåhkere sijte
v/ Mats Joma
952 34 191

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2018/4516-26

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 23.10.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre	25/2023	02.11.2023

Orienteringer møte 3 - 2023

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre tar saken til orientering

Begrunnelse:

Saksopplysninger

Nasjonalparkforvalter orienterer om aktuelle tema/saker det arbeides med.
Ellen Schjølberg orienterer om status for prosjekt Laksvollen

Vedlegg:

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2021/918-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 23.10.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre	26/2023	02.11.2023

Søknad - Børgefjell nasjonalpark - bruk av tilhørighetslogo - Fjellfint

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre gir Fjellfint v/Stine Reinfjell tillatelse til å benytte tilhørighetslogoen for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark ihht. vedtatte retningslinjer på følgende vilkår:

- Tilhørighetslogoen må ikke brukes på en måte som kan skade Norges nasjonalparkeres omdømme, eller på en måte som strider mot nasjonalparkens- eller verneområdets retningslinjer eller formål.
- Det er ikke tillatt å bruke tilhørighetslogoen på reklamemateriell eller varer uten følge av virksomhetens egen logo, som f.eks. på brevhode eller på emballasjen for et produkt. Det må alltid gå klart frem hvem virksomheten bak produktet eller tjenesten er, at dette ikke er et nasjonalparkprodukt eller -tjeneste, og at det ikke er et nasjonalparkgodkjent produkt eller tjeneste.
- Tilhørighetslogoen skal ikke endres i form, beskjæres eller tillegges design eller egen tekst.
- Tilhørighetslogoen kan ikke selges videre eller distribueres til tredjepart.
- Ved misbruk av tilhørighetslogoen kan tillatelsen til bruk trekkes tilbake.
- Fjellfint v/Stine Reinfjell forplikter seg gjennom inngått avtale til å delta på aktiviteter som vertskapskurs, orienteringsmøter eller lignende som arrangeres i regi eller på vegne av nasjonalparkkommunene eller nasjonalparkforvaltningen
- Tillatelsen gjelder i første omgang tom. 31.12.2027.

Begrunnelse:

Fjellfint innfrir kravene til aktører som kan tildeles tilhørighetslogoen for nasjonalparken ihht. vedtatte retningslinjer.

Saksopplysninger

Det er lagt til rette for at virksomheter med geografisk tilhørighet til en nasjonalpark kan søke om tillatelse til å benytte merkevaren Norges nasjonalparker. Det er laget et eget merke for formålet (tilhørighetslogoen) og det er nasjonalparkstyret som behandler søknaden og gir tillatelser. Tilhørighetslogoen skal brukes sammen med logo for egen virksomhet i markedsføringen av et produkt, tjeneste eller aktivitet.

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre fattet i styresak 11/2020 vedtak om at ordningen med tilhørighetslogo innføres for Børgefjell nasjonalpark med tilhørende retningslinjer for tildeling. Retningslinjene ble revidert i sak 17/2023

Fjellfint v/Stine Reinfjell har søkt om å få bruke tilhørighetslogoen i søknad av 11.08.23. Fjellfint driver med produksjon og salg av håndverksprodukter, foto, biprodukter av rein, småskala kjøtt salg og guiding ifbm. reindriftsaktiviteter.

Det søkes om å få bruke tilhørighetslogoen på hjemmeside og egne produkter. Dette gjelder merket som viser at bedriften ligger ved Børgefjell. Aktiviteten/tilbudet er ikke tidsbegrenset og kan derfor tildeles for en lengre periode ihht. nasjonalparkstyrets retningslinjer.

Ut fra det som presenteres i søknaden og nasjonalparkforvalters kjennskap til bedriften synes denne å være innenfor kriteriene for å få benytte tilhørighetslogoen for Børgefjell nasjonalpark.

Vedlegg:

- 1 Søknad tilhørighetslogo - Fjellfint

Børgefjell nasjonalpark

Søknad om bruk av kommersielt merke for Børgefjell nasjonalpark

Er du bedrift, organisasjon, gruppe eller person som har tilhold ved Børgefjell nasjonalpark og som tilbyr en tjeneste, produkt eller skal ha en tidsbegrenset aktivitet kan du søke om å få bruke et eget kommersielt merke for Børgefjell nasjonalpark.

For å være kvalifisert til å søke om kommersielt merke må du være tilbyder relatert til besøksnæringen og omfatte produkter som opplevelser, aktiviteter, overnatting, forbruksvarer som mat og drikke eller lokale håndverksprodukter produsert ved bruk av lokale råvarer. Forutsatt at disse kan knyttes til verneområdene.

Du må være en bedrift, organisasjon eller gruppe med forretningsadresse i Hattfjelldal, Grane, Namsskogan eller Røyrvik kommune, eller privatperson med bostedsadresse i en av disse kommunene.

Hvis du oppfyller kriteriene for å få tildelt kommersielt merke fyller du ut og returner dette skjema. Husk signatur.

Om virksomheten

Navn på bedrift, organisasjon, gruppe eller person	Fjellfint
Virksomhetskategori (Sett en sirkel rundt ditt valg)	Person ☐ ☒ Bedrift ☐ Organisasjon ☐ Annet
Organisasjonsnummer	916065612
Virksomhetsadresse	Sørsiveien 755 8696 Hattfjelldal
Type virksomhet	Håndverk, foto, biprodukter av rein, småskalig kjøtt salg, guiding ifbm reindriftsaktiviteter.
Nettside	www.fjellfint.com (underoppdatering)

Om søkeren (deg)

Navn på søker	Stine Reinfiell
Tittel eller rolle	Innehaver
Postadresse (hvis forskjellig fra virksomhetsadresse)	
Telefonnummer	94194723
E-postadresse	fjellfint@hotmail.com

Hvilke(t) merke søker du om å bruke?:

Kommer fra

Skjer i

Ved

Språk:

bokmål

nynorsk

engelsk

sørsamisk

annet
(spesifiser)

Vennligst beskriv i tekst hvordan du har tenkt å bruke merket(e):

På nettside og enkelte produkter for å synliggjøre tilhørighet og nærvet til Børgfjell / Byrnije

KOMMER FRA:		SKJER I:		VED:	
ORIGINS FROM:	Børgfjell nasjonalpark	HAPPENING IN:	Børgfjell nasjonalpark	BY THE:	Børgfjell nasjonalpark

KOMMER FRA:	SKJER I:	VED:
ORIGINS FROM:	HAPPENING IN:	BY THE:
 Børgfjell nasjonalpark	 Børgfjell nasjonalpark	 Børgfjell nasjonalpark

Søknaden signeres i to eksemplarer til hver av partene.

Virksomhetens navn: FJELLFINT

Navn med blokkbokstaver: STINE REINFJELL

Signatur: Stine Reinfele

Sted, dato: 11/08-23

Navn på styre/forvaltningsmyndighet:

Signatur

Sted, dato

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2021/918-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 23.10.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre	27/2023	02.11.2023

Søknad - Børgefjell nasjonalpark - bruk av tilhørighetslogo - Fjelladelen

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre gir Fjelladelen v/Tanja Staldvik Wallervand tillatelse til å benytte tilhørighetslogoen for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark ihht. vedtatte retningslinjer på følgende vilkår:

- Tilhørighetslogoen må ikke brukes på en måte som kan skade Norges nasjonalparkeres omdømme, eller på en måte som strider mot nasjonalparkens- eller verneområdets retningslinjer eller formål.
- Det er ikke tillatt å bruke tilhørighetslogoen på reklamemateriell eller varer uten følge av virksomhetens egen logo, som f.eks. på brevhode eller på emballasjen for et produkt. Det må alltid gå klart frem hvem virksomheten bak produktet eller tjenesten er, at dette ikke er et nasjonalparkprodukt eller -tjeneste, og at det ikke er et nasjonalparkgodkjent produkt eller tjeneste.
- Tilhørighetslogoen skal ikke endres i form, beskjæres eller tillegges design eller egen tekst.
- Tilhørighetslogoen kan ikke selges videre eller distribueres til tredjepart.
- Ved misbruk av tilhørighetslogoen kan tillatelsen til bruk trekkes tilbake.
- Fjelladelen forplikter seg gjennom inngått avtale til å delta på aktiviteter som vertskapskurs, orienteringsmøter eller lignende som arrangeres i regi eller på vegne av nasjonalparkkommunene eller nasjonalparkforvaltningen
- Tillatelsen gjelder i første omgang tom. 31.12.2027.

Begrunnelse:

Fjelladelen innfrir kravene til aktører som kan tildeles tilhørighetslogoen for nasjonalparken ihht vedtatte retningslinjer.

Saksopplysninger

Det er lagt til rette for at virksomheter med geografisk tilhørighet til en nasjonalpark kan søke om tillatelse til å benytte merkevaren Norges nasjonalparker. Det er laget et eget merke for formålet (tilhørighetslogoen) og det er nasjonalparkstyret som behandler søknaden og gir tillatelser. Tilhørighetslogoen skal brukes sammen med logo for egen virksomhet i markedsføringen av et produkt, tjeneste eller aktivitet.

Byrkjje nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre fattet i styresak 11/2020 vedtak om at ordningen med tilhørighetslogo innføres for Børgefjell nasjonalpark med tilhørende retningslinjer for tildeling. Retningslinjene ble revidert i sak 17/2023

Fjelladelen v/Tanja Staldvik Wallervand har søkt om å få bruke tilhørighetslogoen i søknad av 02.09.23. Fjelladelen driver besøksnæring i Røyrvik med overnatting, guiding, salg av jakt og fiske, for informasjon se <https://fjelladelen.no/>

Det søkes om å få bruke tilhørighetslogoen på hjemmeside, klær og annet profileringsmateriell for markedsføring av egne produkter. Dette gjelder merket som viser at bedriften ligger ved Børgefjell. Aktiviteten/tilbudet er ikke tidsbegrenset og kan derfor tildeles for en lengre periode ihht. nasjonalparkstyrets retningslinjer.

Ut fra det som presenteres i søknaden, på bedriftens nettsider og nasjonalparkforvalters kjennskap til bedriften synes denne å være innenfor kriteriene for å få benytte tilhørighetslogoen for Børgefjell nasjonalpark.

Vedlegg:

- 1 Søknad tilhørighetslogo - Fjelladelen

Er du bedrift, organisasjon, gruppe eller person som har tilhold ved Børgefjell nasjonalpark og som tilbyr en tjeneste, produkt eller skal ha en tidsbegrenset aktivitet kan du søke om å få bruke et eget kommersielt merke for Børgefjell nasjonalpark.

For å være kvalifisert til å søke om kommersielt merke må du være tilbyder relatert til besøksnæringen og omfatte produkter som opplevelser, aktiviteter, overnatting, forbruksvarer som mat og drikke eller lokale håndverksprodukter produsert ved bruk av lokale råvarer. Forutsatt at disse kan knyttes til verneområdene.

Du må være en bedrift, organisasjon eller gruppe med forretningsadresse i Hattfjelldal, Grane, Namsskogan eller Røyrvik kommune, eller privatperson med bostedsadresse i en av disse kommunene.

Hvis du oppfyller kriteriene for å få tildelt kommersielt merke fyller du ut og returner dette skjema. Husk signatur.

Om virksomheten

Navn på bedrift, organisasjon, gruppe eller person	FJELLADELEN / TANJA STALDVIK WALLERVAND
Virksomhetskategori (Sett en sirkel rundt ditt valg)	Person ☐ <u>Bedrift</u> ☐ Organisasjon ☐ Annet ☐
Organisasjonsnummer	894 899 182
Virksomhetsadresse	STALLVIKVEIEN 213, 7893 SKORVATN
Type virksomhet	OVERNATTING, JAKT, FISKE, AKTIVITETER.
Nettside	WWW.FJELLADELEN.NO

↳ KOMMER OPP INNEN 15.09.23,

Om søkeren (deg)

Navn på søker	TANJA OG MORTEN STALDVIK WALLERVAND
Tittel eller rolle	FIERE
Postadresse (hvis forskjellig fra virksomhetsadresse)	
Telefonnummer	456 17587 / 928 33702
E-postadresse	morten @ wallervand . no

Hvilke(t) merke søker du om å bruke?:

Kommer fra

Skjer i

Ved

Språk:

bokmål

nynorsk

engelsk

sørsamisk

annet
(spesifiser)

Vennligst beskriv i tekst hvordan du har tenkt å bruke merket(e):

- På hjemmesiden.
- Markedstøring av egne produkter.
- Kler og annet profilmateriale.

KOMMER FRA:		SKJER I:		VED:	
ORIGINS FROM:	Børefjell nasjonalpark	HAPPENING IN:	Børefjell nasjonalpark	BY THE:	Børefjell nasjonalpark

KOMMER FRA:	SKJER I:	VED:
ORIGINS FROM:	HAPPENING IN:	BY THE:
 Børefjell nasjonalpark	 Børefjell nasjonalpark	 Børefjell nasjonalpark

Søknaden signeres i to eksemplarer til hver av partene.

Virksomhetens navn: FJELLADELEN v/ TANJA STALDVIK WALLERVAND

Navn med blokkbokstaver: TANJA STALDVIK WALLERVAND

Signatur:

Sted, dato: LYSHAVK 02.09.23

Navn på styre/forvaltningsmyndighet:

Signatur

Sted, dato

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/11568-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 24.10.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre	28/2023	02.11.2023

Børgefjell nasjonalpark - søknad om dispensasjon for organisert skitur i Børgefjell mars 2024 - Lengetur v/Tor-Gunnar Skibakk

Forvalters tilrådning:

Med hjemmel i verneforskriftenes § 3 pkt. 5.2 fatter Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre følgende vedtak:

- Lengetur v/Tor-Gunnar Skibakk gis dispensasjon fra verneforskriftene for gjennomføring av 2 (to) organiserte skiturer i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark og Austre Tiplingan/Luvlie Diehpell landskapsvernområde.
- Dispensasjonen gjelder fra 1. mars til og med 1. april 2024.
- Dispensasjonen gjelder turfølge på inntil 14 personer inkl. guider.
- Turene skal kun gjennomføres etter følgende traseer:
 - Tomasvatn, Jengelen, Kjukkelen, Tiplingan og Stolvollen/Sjånes
 - Tomasvatn, Jengelen, Kjukkelen, Måsskardvatnet, Simskardet
 - Tomasvatn, Jengelen, Kjukkelen, Legdvatnet og Øyum i Susendal
- Arrangør og deltakende guider må gjøre seg godt kjent med vernebestemmelsene og retningslinjene i forvaltningsplan for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark.
- Deltakerne må bevisstgjøres på at de oppholder seg i en nasjonalpark og at det derfor er viktig å fokusere på at den enkelte og gruppas aktivitet skal sette så få spor som mulig på naturmiljøet
- Før ferdselen gjennomføres skal nasjonalparkforvaltningen orienteres på epost.
- Før ferdselen gjennomføres skal Byrkije Sijte v/Tor Enok Larsen og Tjåehkere Sijte v/Mats Joma kontaktes for å få oversikt over hvor reinen befinner seg, og slik kunne unngå unødig forstyrrelser.

Begrunnelse

Gjennomføring av tiltaket innenfor rammen av dispensasjonen med gitte vilkår strider ikke mot vernevedtakets formål og påvirker ikke verneverdiene nevneverdig. De angitte vilkårene anses å ha en saklig sammenheng med verneformålet og de hensyn som der skal ivaretas, og kan ikke sies å fremstå som særlig tyngende.

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 1, vern av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark, Grane, Hattfjelldal, Røyrvik og Namsskogan kommuner, Nordland og Nord-Trøndelag.
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Saksopplysninger

Lengetur v/Tor-Gunnar Skibakk søker dispensasjon fra verneforskriften for organisert ferdsel i Børgefjell nasjonalpark i mars 24.

Hi North (tidligere Naturlige Helgeland AS) har hatt slik dispensasjon tidligere år og har benyttet Lengetur som samarbeidspartner for gjennomføring av tidligere års turer. Fra innværende sesong skal ikke Hi North være med som arrangør da de har endret fokus på sine produkter. Tidligere daglig leder i Hi North skal være lokal kontaktperson for Lengeturs opplegg.

Det planlegges 2 skiturer med 4 overnattinger i telt. Turene skal ha maksimum 12 deltagere og 2 guider (4-6 telt). For ytterligere opplysninger vises det til søknad fra Lengetur

Organiserte/guidete turer til fots eller på ski i perioden f.o.m. 1. august t.o.m. 28./29. februar er en form for organisert ferdsel som **ikke** skader naturmiljøet og trenger derfor **ikke** særskilt tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.

All organisert ferdsel i perioden f.o.m. **1. mars t.o.m. 31. juli** foregår i hekke- og yngletiden for en rekke sårbare arter, som f.eks. jaktfalk og fjellrev. Dette er arter som kan være svært sårbare for unødig forstyrrelser i hekke- og yngletiden. Organisert ferdsel i denne perioden vil derfor være søknadspliktig.

Børgefjell er et viktig yngleområde for fjellrev og arten er oppført under kategorien CR, kritisk truet, på den norske rødlista. Vintersesongen i Børgefjell er ei sårbar tid for fjellreven og unødige forstyrrelser bør unngås. Ferdsel kan utgjøre en risiko for unødig forstyrrelser. Det samme gjelder for ulike rovfuglarter som hekker i Børgefjell. Disse forbereder hekking fra mars og utover. Det er da viktig at evt. traseer/aktiviteten legges utenfor sårbare områder og til områder der det er ferdsel/forstyrrelser fra før.

Ihht. generelle retningslinjer for saksbehandling i forvaltningsplanen skal berørte reinbeitedistrikt ha saker om organisert ferdsel til uttalelse før vedtak fattes. Tiltaket det søkes dispensasjon for skjer i mars som også er en sårbar periode for tamrein ift. beitetilgang og forstyrrelser. Søknadene for tidligere år er sendt til distriktene for uttalelse, det fremkom da ingen negative tilbakemeldinger under forutsetning av at turene blir gjennomført i mars og at reindriften kontaktes før turen gjennomføres. Søknad for 2024 er ikke sendt distriktene for uttalelse, men en har i tilrådingen hensyntatt distriktenes tidligere tilbakemeldinger på aktiviteten.

Målsetting i forvaltningsplanen er at innenfor rammen av verneforskriften og vernets formål skal ikke forvaltningen av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark være til hinder for utviklingen av bærekraftig og miljøtilpasset reiseliv. Nasjonalparkstyret må vurdere om tiltaket er innenfor rammen av verneforskriften og vernets formål før evt. dispensasjon gis. Søker må her kunne defineres å drive med bærekraftig og miljøtilpasset reiseliv. I vurderingene må en også være bevist at det i området er ferdsel uansett av besøkende som utøver friluftsliv. Dette medfører forstyrrelser i området og spørsmålet videre blir om omsøkte tiltak medfører vesentlig økt belastning utover eksisterende belastning?

Nasjonalparkstyret innvilget tilsvarende søknader for mars 2019, mars 2020, mars 2021, mars 2022 og mars 2023. Av ulike årsaker ble ikke turene før 2022 gjennomført av tidligere Naturlige Helgeland AS.

Som grunnlag for beslutningen er søknaden vurdert i henhold til prinsippene i naturmangfoldlovens § 8 til 12.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

Naturbase, artskart, rovbase, forvaltningsplan mm er benyttet som kunnskapsgrunnlag for beslutningen.

Føre-var-prinsippet § 9

Føre-var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jf naturmangfoldloven § 9.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Den omsøkte ferdselen er i et begrenset omfang slik at den på kort sikt ikke vil medføre noen stor økt belastning på området. Imidlertid foregår aktiviteten i en meget sårbar periode og hvis flere aktører etablerer tilsvarende tilbud kan dette medføre økt belastning på området. Det åpnes ikke for omsøkte trase via Simskardvatnet

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Hvis tiltaket medfører miljøforringelse, skal kostnadene til eventuell retting bæres av tiltakshaver.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Ikke relevant i dette tilfellet.

Vedlegg:

- Brev av 12. oktober 2023 - Søknad om organisert skitur gjennom Børgefjell nasjonalpark i mars 2023

LENGETUR

v/Tor-Gunnar Skibakk
Hagalykkja 52
2080 Eidsvoll

21. oktober 2023

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre

v/Nasjonalparkforvalter Tore Tødås
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Søknad om organisert skitur gjennom Børgefjell nasjonalpark i mars 2024

I 2022 og 2023 har **Hi North** hatt tillatelse til å arrangere organiserte skiturer gjennom Børgefjell. Vi i **LENGETUR** har vært involvert i disse turene som samarbeidspartner og har bidratt med guider til turene. Fra inneværende sesong skal ikke Hi North være med som arrangør. Tidligere daglig leder i Hi North, Merethe Kvandal, vil likevel være lokal kontaktperson for oss.

Viser til tidligere søknader fra Hi North og søker med dette om å få gjennomføre organiserte skiturer gjennom Børgefjell nasjonalpark i mars 2024.

Turene er tenkt gjennomført med lokalkjente og svært erfarne guider fra LENGETUR og med påmelding av individuelle gjester. Vi er av den grunn avhengig av forutsigbarhet, da turer markedsføres og selges inn i god tid før turen går.

Beskrivelse/Tidspunkt

Vi ønsker å gjennomføre inntil to, - 2 -, skiturer i mars 2024, fortrinnsvis i uke 11 og 12. Turene vi planlegger er tenkt gjennomført med 4 overnattinger i telt og totalt 5 dager ute i terrenget. Turene vil ha maksimum 12 deltagere og 2 guider pr tur (antatt 7-9 telt). Vi vil fiske underveis og våre gjester må utløse fiskekort etter gjeldende regler. Ingen motorisert ferdsel eller utsetting av depoter er planlagt i nasjonalparken.

Rute

Vi ønsker primært å gå følgende rute: Tomasvatn, Jengelen, Kjukkelen, Tiplingen og Storvollen/Sjånes (se kart nederst i søknaden). Planlagte leirplasser er ved Orrekvatnet, Kjukkelelva, Storskavlbecken/Simskardelva og Vestre Tiplingen. Sted for leirplasser langs denne ruta kan komme til å avvike noe fra beskrevet grunnet vær, føreforhold og/eller deltagerens fysiske form.

Med de forholdene som kan råde i Børgefjell vinterstid eller om noe skulle tilstøte turdeltakere, ønsker vi av sikkerhetsmessige grunner å ha alternative ruter ut av nasjonalparken. Dette gjelder da ut Simskaret eller til Øyum i Susendalen.

Se vedlagte kart for beskrivelse av de ulike rutene. Rød rute er foretrukket trasé. Blå ruter er sikkerhetsalternativer.

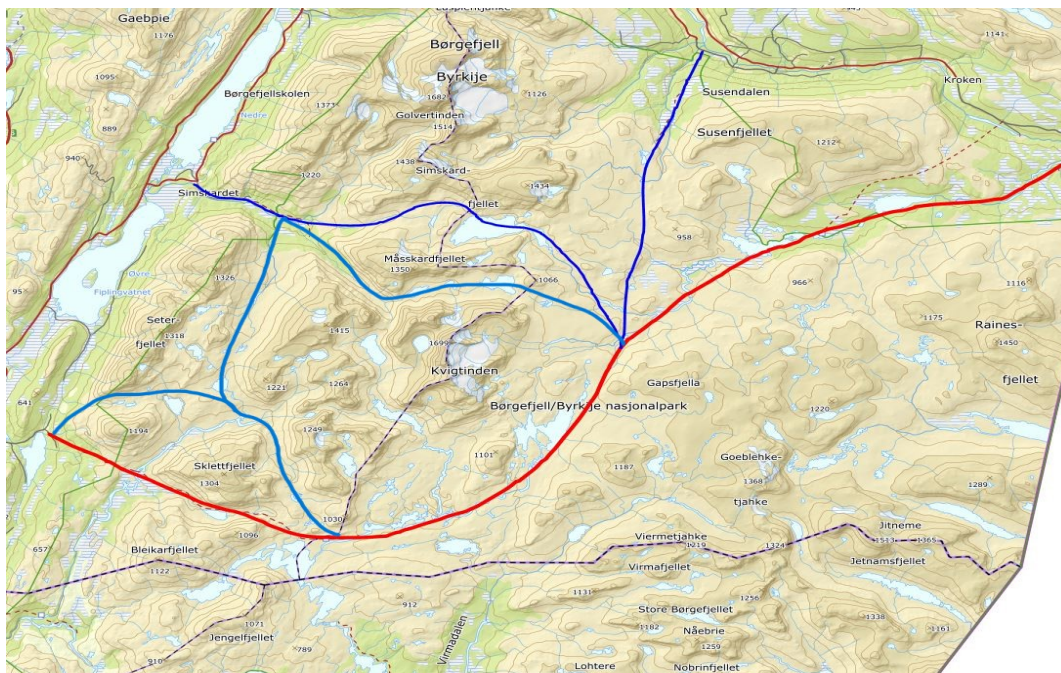
Vi er fleksible i forhold til rutevalgene. Skulle det være nødvendig kan vi gjøre om planlagt rutevalg med tanke på reindrift kort tid før avgang eller underveis på turen. Vi har forståelse for at det er reindrift i området og vil unngå å forstyrre dyrene i kalvingsperioden. Vi er derfor interessert i et godt samarbeide og dialog med reindriften. Vi har alltid med satellittkommunikasjon, slik at vi kan nå underveis på turen for å sikre at vi ikke går inn i et område som vil forstyrre reinen. Vi har som tidligere nevnt med oss Merethe Kvandal som lokal kontaktperson.

Vi i LENGETUR er generelt opptatt av å ferdes på en måte i naturen som setter minst mulig spor. Vi ønsker å formidle kultur og historie, og ivareta natur og dyreliv ved å forstyrre minst mulig. Det er for oss en selvfølge å ta med all søppel hjem, og vi tar også med oss det vi finner underveis som andre eventuelt har forlatt. Vi har med biotoalett på våre turer, slik at det heller ikke vil være noen etterlatenskaper av denne art etter oss.

Vi er gjerne tilgjengelig for mer informasjon. Vi håper på en rask og positiv behandling av søknaden.

Med vennlig hilsen
Tor-Gunnar Skibakk

LENGETUR
Tlf. 92 04 58 95
tor-gunnar@lengetur.no

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/6355-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 26.10.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre	29/2023	02.11.2023

Søknad om dispensasjon fra verneforskrift for videreføring av utplasserte værstasjoner/ temperaturloggere - Norsk institutt for naturforskning

Forvalters tilrådning:

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 fatter Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/ Børgefjell nasjonalparkstyre følgende vedtak:

Norsk institutt for naturforskning (NINA) gis dispensasjon fra verneforskriften for å ha værstasjoner og temperaturloggere utplassert i Børgefjell nasjonalpark under følgende vilkår:

- Dispensasjonen omfatter tidligere utsatte værstasjoner og temperaturloggere ihht. tidligere gitte dispensasjoner.
- Dispensasjonen gjelder for årene 2024, 2025 og 2026.
- Dispensasjonen gis for inntil 6 værstasjoner og inntil 24 temperaturloggere på lemnenplott

Begrunnelse:

Gjennomføring av tiltaket innenfor rammen av dispensasjonen med gitte vilkår strider ikke mot vernevedtakets formål og påvirker ikke verneverdiene nevneverdig. Kunnskap er viktig for forvaltningen av Børgefjell nasjonalpark. Informasjonen som samles inn i prosjektet vil øke kunnskapsgrunnlaget og være med på å danne et godt grunnlag for den framtidige forvaltningen. Dette gjelder ikke bare lokalt, men også i nasjonal sammenheng. Prosjektet inngår i et nasjonalt prosjekt som omfatter flere områder i Norge. Prosjektet er i tråd med målsetninger i forvaltningsplanen. De angitte vilkårene anses å ha en saklig sammenheng med verneformålet og de hensyn som der skal ivaretas, og kan ikke sies å fremstå som særlig tyngende.

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 1, vern av Børgefjell/Byrkjve nasjonalpark, Grane, Hattfjelldal, Røyrvik og Namsskogan kommuner, Nordland og Nord-Trøndelag
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Saksopplysninger

Norsk institutt for naturforskning (NINA) søker i brev av 25.10.2023 om dispensasjon for å forlenge tidligere gitte dispensasjoner for utplassering av værstasjoner og temperaturloggere. Dette er mindre installasjoner som har stått ute i mange år som en del av prosjektene *Økosystem Børgefjell fra 2006* og Terrestriske naturovervåkingsprogram (TOV) siden 1990.

Ettersom disse prosjektene er under omorganisering pga. manglende finansiering har det vært redusert aktivitet etter 2021 og planen var egentlig å hente inn værstasjonene og temperaturloggerne i 2023. Men ettersom NINA har fått nytt oppdrag med å etablere et nasjonalt overvåkingsprogram for smågnagere basert på kamerafeller (behandlet av nasjonalparkstyret i møte 12.06.2023) er det av stor interesse å videreføre temperaturmålingene og slikt sett videreføre en lengre tidsserie med målinger.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

NINA har hatt tilsvarende dispensasjon tidligere og det søkes i utgangspunktet om forlengelse av denne. NINA har gjennom prosjektperioden levert en rekke rapporter og oppsummeringer med foreløpige resultater som er viktig for å underbygge kunnskapsgrunnlaget i forvaltningen av verneområdet.

Med grunnlag i tidligere erfaringer med NINAs forskning i Børgefjell og forvaltningsplanen anser nasjonalparkstyret at en forlengelse ikke strider mot vernevedtakets formål og heller ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Grunnlag for å kunne gi dispensasjon etter Nml. § 48 foreligger dermed.

Forskningsarbeidet som skal utføres er viktig for å øke kunnskapen om høyfjellsøkosystemene generelt, og i Børgefjell spesielt. I forvaltningsplanen for Børgefjell nasjonalpark er miljøovervåking, forskning og undervisning omtalt, her står blant annet:

«Kartleggingsstatus og miljøovervåkingen av natur- og kulturverdiene i nasjonalparken bør styrkes.

Forskning og undervisning skal gjennomføres på en slik måte at det ikke kommer i konflikt med verneformålet eller virker negativt på reindriftens muligheter til å utøve reindrift innenfor nasjonalparkens grenser»

Værstasjon Børgefjell 2014. Foto Tore Tødås

Registreringsenheten består av et lite plastkort påmontert batteri som registrerer temperatur ved faste tidspunkt. Foto: Tore Tødås

Ut fra dette er følgende målsetting tatt inn i forvaltningsplanen:

Målsetting

Påvise endringer over tid og gi et faglig grunnlag for forvaltningsmessige tiltak som ivaretar natur- og verneverdiene i nasjonalparken.

NINAs forskningsprosjekt er pr. dd. den mest omfattende aktiviteten ift. å oppfylle forvaltningsplanens målsetting.

Føre-var-prinsippet § 9

Føre-var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jf. naturmangfoldloven § 9. Metoden er utprøvd over flere år og gir erfaringsmessig ingen negativ effekt på verneformålet. § 9 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Dispensasjonen er en videreføring av tidligere aktiviteter og vil ikke medføre økt samlet belastning på naturverdiene i Børgefjell. Temperaturloggerne besøkes en gang i året ifb. med annet arbeid og vil derfor ikke medføre økt ferdsel. Nml. § 10 tillegges derfor liten vekt i saken

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Hvis aktiviteten medfører miljøforringelse av nasjonalparken, skal kostnadene med retting og/eller tilbakeførelse bæres av tiltakshaver (Jf. § 11 i nml.).

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Det meste av aktivitet vil foregå til fots. De tekniske installasjonene er midlertidige og er utformet slik at de påvirker naturmiljøet i liten grad.

Vedlegg:

Søknad av 25.10.2023 fra Norsk institutt for naturforskning (NINA)

Børgefjell nasjonalparkstyre
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Deres ref:
Vår ref: 475.1/2023
Sted: Trondheim
Dato: 25.10.23

Utvidelse av dispensasjon - temperaturloggere

Jeg viser til tidligere søknad før sommeren og deres dispensasjon til overvåking av fjellrev og smågnagere, datert 16.06.2023, deres ref 2023/6355-0 432.3

Vi hadde planlagt å ta ned alle «værstasjoner» (trepåle med temperaturlogger på tre ulike høyder (0cm, 30cm og 200cm)) og hente inn temperaturloggere som har ligget ute både i vegetasjonstransektene og i lemenhabitatene (snøleiene) så langt vi kunne rekke det i forbindelse med oppsett av kameratuneller for overvåking av smågnagere. For heller å satse på den interne temperaturmåleren i viltkameraene.

Under feltarbeidet kom vi i tanke om at dette ikke var så lurt, da alle kamera vil være dekket av snø og slik sett ikke speile lufttemperaturen over bakken slik «værstasjonene» gjør og har gjort i flere år. Værstasjonene representerer etter hvert en lengre tidsserie over lokale temperaturdata gjennom hele året, og det har derfor høy verdi å videreføre dem. Dette dreier seg om seks punkter totalt (se de grønne sekskantene i kartet på neste side). Plasseringen av kameratunellene kom også såpass langt ifra overvåkingen vi har etablert i snøleiene (i lemenets vinterhabitat som med klimaendring vil være utsatt for gjengroing), at vi ser svært stor verdi av å beholde disse temperaturloggerene også. De ligger på bakken (er festet i tilgjengelig stein). De utgjør totalt 24 punktet (de lilla sekskantene i karter på neste side. Vi søker om at dissa allikevel får stå.

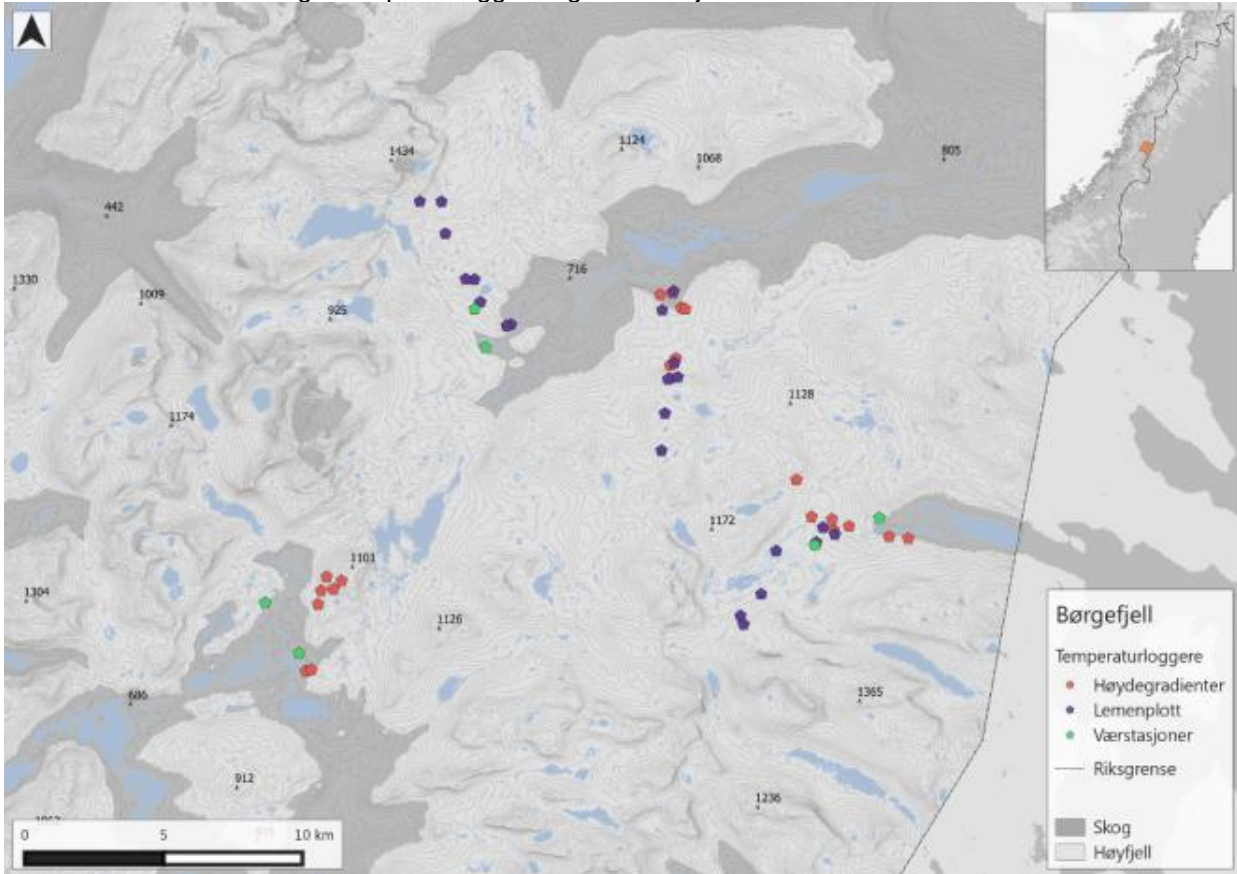
Når det gjelder temperaturloggerene i vegetasjonsgradientene, så hentet vi inn temperaturloggerene ved Ranserdalen, så de er nå fjernet. Planen er å ta ned på de andre gradientene ved Tipplingan og Kjukkelen neste sommer (altså de røde sekskantene i kartet).

Når det gjelder øvrig arbeid i 2023, ble 30 kameratuneller satt ut som planlagt og det er etablert påler på et utvalg av fjellrevhi med tanke på oppsett av kamera, som settes ut mars/april og hentes inn august/september.

Ta kontakt om det skulle være behov for ytterligere opplysninger.

Vennlig hilsen
Nina E. Eide
Prosjektleder Økosystem Børgefjell og Fjellrevovervåkingen

Kart 1. Oversikt over utlagte temperaturloggere og målestasjoner.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2018/334-44

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 23.10.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre	30/2023	02.11.2023

Børgefjell nasjonalpark - rullering av tiltaksplanen i besøksstrategien

Arbeidsutvalgets innstilling fra møte 05.09.2023

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre foreslår følgende:

- Gjennomførte tiltak tas ut av tiltaksplanen. Disse settes opp i egen liste med status gjennomført som i det videre blir et vedlegg i besøksstrategien.
- Følgende tiltak tas ut av tiltaksplanen
 - Etablering av informasjonspunkt på Stekenjokk
 - Nasjonalparkkommuneforum
 - Digitale informasjonspunkter
- Følgende tiltak tas inn i tiltaksplanen
 - Utarbeide kommunikasjonsplan.
 - Etablere informasjonspunkt ved Porten til Nord-Norge i samarbeid med Lomsdal Visten nasjonalparkstyre. Forutsatt at det etableres nytt stoppunkt som følge av E6 utbyggingen.
 - Supplerende klopplegging Jengelstien/Orekskardet
 - Oppgradere innfallsport ved Tomasvatnet i samarbeid med Grane kommune

Saken tas opp til endelig behandling etter gjennomgang med rådgivende utvalg i fellesmøte desember 2023

Forvalters tilrådning:

Arbeidsutvalget foreslår følgende:

- Gjennomførte tiltak tas ut av tiltaksplanen. Disse settes opp i egen liste med status gjennomført som i det videre blir et vedlegg i besøksstrategien.
- Følgende tiltak tas ut av tiltaksplanen
 - Etablering av informasjonspunkt på Stekenjokk
 - Nasjonalparkkommuneforum
 - Digitale informasjonspunkter
- Følgende tiltak tas inn i tiltaksplanen
 - Utarbeide kommunikasjonsplan.

- Etablere informasjonspunkt ved Porten til Nord-Norge i samarbeid med Lomsdal Visten nasjonalparkstyre. Forutsatt at det etableres nytt stoppunkt som følge av E6 utbyggingen.
- Supplerende klopplegging Jengelstien/Orekskardet

Saksopplysninger

Børgefjell/Byrkjå nasjonalpark fikk godkjent besøksstrategi november 2019. Dette etter en planprosess som startet 2016 og som omfattet kunnskapsinnhenting på ulike tema, planmøter, dialogmøter og høringer.

Besøksstrategien har tiltaksplan som beskriver de tiltak som nasjonalparkstyret kan gjennomføre for å oppfylle målene og strategiske grep som er beskrevet i besøksstrategien. I planen er det nedfelt at tiltaksplanen skal rulleres årlig etter de retningslinjene som besøksstrategien og forvaltningsplanen gir.

Etter 2019 er det ikke foretatt rulling av tiltaksplanen. Nasjonalparkstyret er blitt løpende oppdatert på status for de ulike tiltakene. Prioritering av tiltakene er i stor grad blitt styrt gjennom bestillingsdialogen som er en årlig aktivitet ift. innmelding av behov for midler. En del tiltak skal/må gjennomføres av andre aktører enn nasjonalparkforvaltningen, her er en da prisgitt disse aktørenes evne/vilje for å ta tak i disse tiltakene.

Status høst 2023 er at mange av tiltakene som nasjonalparkforvaltningen selv er ansvarlige for er gjennomført. Tilsvarende er noen av tiltakene til eksterne aktører i god prosess til å bli gjennomført. Ut fra dette kan det være naturlig for nasjonalparkstyret å ta en vurdering av tiltaksplanen, da ift. om:

- Oppsatte tiltak skal tas ut av planen.
- Endring eller justering av pågående eller fullførte tiltak.
- Nye tiltak som synes behøvelig.

Status tiltaksplan pr. september 2023 kommer frem av vedlagte notat. Her berøres også noen punkter for videreutvikling av oppsatte tiltak.

Nasjonalparkstyret fattet vedtak i møte den 03.10.2022 om at tiltaksplanen skulle revideres. I samme vedtak ble arbeidsutvalget gitt oppgaven med å lage utkast til revidert tiltaksplan. I møte den 12.06.2023 evaluerte nasjonalparkstyret gjennomførte tiltak og ga arbeidsutvalget føringer i det videre arbeidet (se vedlegg)

Siden 2019 er det gjennomført mange store og små tiltak i tråd med besøksstrategien. Det er få tiltak som er nå er planlagt gjennomført av nasjonalparkforvaltningen selv i verneområdene. Det som gjenstår, er klopplegging som skjøtselsbehov pga. slitasje. Som nasjonalparkstyret konkluderte med på møte den 12.06.2023 anser styret at det pr. dags dato ikke er nødvendig med ytterligere besøksforvaltningstiltak i nasjonalparken utover nødvendig klopplegging.

Når det gjelder nye besøksanlegg og attraksjoner utenfor verneområdene må dette komme som følge av innspill fra nasjonalparkkommunene som også må ta ansvar for etablering, drift og vedlikehold av disse anleggene.

Røyrvik kommune har de siste årene etablert 2 slike anlegg (Viewpoint Børgefjell og Startpunkt Børgefjell) dette i tillegg til informasjonspunktet som nasjonalparkforvaltningen har etablert ved innfallsport Namsvatnet.

Namsskogan kommune har så langt ikke etablert noe slikt anlegg, men har egen nasjonalparkkommunegruppe som har arbeidet med plan for slike anlegg.

Grane kommune har sammen med Statskog og nasjonalparkforvaltningen gjennomført en større oppgradering av innfallsporten i Simskardet. Videre er det planer for etablering på Laksvollen hvor merkevaren Norges nasjonalparker skal benyttes. Informasjonspunkt ved butikken i Fiplingdalen er også under etablering høsten 2023 med Grane kommune som prosjekteier.

Hattfjelldal har så langt ikke gjennomført tiltak, det foreligger heller ikke konkrete planer om slike tiltak.

Arbeidsutvalget for Børgefjell nasjonalparkstyre gjennomførte møte 05.09.2023 med tema revidering av tiltaksplanen til besøksstrategien. I møtet ble det vedtatt forslag til endringer i gjeldende plan som fremgår av arbeidsutvalgets innstilling i dette saksframlegg. Videre foreslås det fra forvalters side å fremlegge foreslåtte endringer i møte med rådgivende utvalg i fellesmøte i desember før endelig vedtak fattes. Dette for at de ulike brukerinteressene kan gi tilbakemelding/komme med forslag til tiltaksplanen.

Vedlegg:

- Saksprotokoll møte arbeidsutvalget 05.09.2023
- Børgefjell - Status tiltaksplan besøksstrategi - september 2023
- Samlet saksframstilling - evaluering av gjennomførte tiltak til besøksstrategien - grunnlag for arbeidsutvalgets videre arbeid med revidering av tiltaksplanen.
- Besøksstrategi

Saksprotokoll fra møte 05.09.2023 i Arbeidsutvalget for Børgefjell nasjonalparkstyre

Behandling

Følgende ble diskutert:

I kommunikasjonsplanen må det fokuseres på sporløs ferdsel ift. søppel, avføring og andre uønsket aktivitet. Oppgradering av innfallsporten ved Tomasvatnet, i samarbeid med Grane kommune settes opp som eget tiltak i tiltaksplanen.

Vedtak

Arbeidsutvalget foreslår følgende:

- Gjennomførte tiltak tas ut av tiltaksplanen. Disse settes opp i egen liste med status gjennomført som i det videre blir et vedlegg i besøksstrategien.
 - Følgende tiltak tas ut av tiltaksplanen
 - Etablering av informasjonspunkt på Stekenjokk
 - Nasjonalparkkommuneforum
 - Digitale informasjonspunkter

- Følgende tiltak tas inn i tiltaksplanen
 - Utarbeide kommunikasjonsplan.
 - Etablere informasjonspunkt ved Porten til Nord-Norge i samarbeid med Lomsdal Visten nasjonalparkstyre. Forutsatt at det etableres nytt stoppunkt som følge av E6 utbyggingen.
 - Supplerende klopplegging Jengelstien/Orekskardet
 - Oppgradere innfallsport ved Tomasvatnet i samarbeid med Grane kommune

Enstemmig vedtatt

NOTAT

Sak:
Besøksforvaltningsplan for Børgefjell / Byrkijø
nasjonalpark
Til:

Vår dato:
25.08.2023

Vår ref.:
2018/334

Saksbehandler, innvalgstelefon
Tore Tødås,

Kopi til:

Børgefjell - Status tiltaksplan besøksstrategi - september 2023

Tiltak	Hvem gjennomfører	Samarbeidsaktører	Status	Periode
Utarbeide nye verneområdeplakater	Nasjonalpark forvaltningen		Det er utarbeidet plakater som er plassert på innfallsporter og informasjonspunkter. Plakater utarbeides fortløpende etter behov.	2020 - 2021
Utarbeide ny hjemmeside	Nasjonalpark forvaltningen		Nye nettside for nasjonalparken publisert i 2020 ihht. designmanualen. Denne er på norsk, engelsk og tysk. Det ble skiftet leverandør av teknisk løsning i februar 2023 da opprinnelig leverandør har sluttet å supportere/drifte løsningen.	2020 - 2021
Utarbeide informasjonsbrosjyre	Nasjonalpark forvaltningen		Informasjonsbrosjyre utarbeidet 2019. Utgitt av Miljødirektoratet i samarbeid med nasjonalparkstyret. Brosjyren er på norsk og engelsk. Brosjyren har behov for oppdatering av innhold, noe som bør gjøres før trykking av nye eks.	2020 - 2022
Oppsetting av ståltavler med ny informasjonsplakat og temaplakat på innfallsportene Øyum,	Nasjonalpark forvaltningen		Følgende utført:	2021 - 2023

Simskardet, Smalvatnet og Namsvatnet			<ul style="list-style-type: none"> • Øyum: Ferdigstilt 2021 med 3 tavler/plakater (kartplakat, temaplakat reindrift og temaplakat om innfallsport Øyum) • Oksvollen: Ferdigstilt 2021 med 3 tavler/plakater (kartplakat, temaplakat reindrift og temaplakat om Austre Tiplingan) • Smalvatnet: Ferdigstilt 2021 med 3 tavler/plakater (kartplakat, temaplakat reindrift og temaplakat om innfallsport Smalvatnet og Namskroken) • Namsvatnet: Ferdigstilt 2022 med 4 tavler/plakater (kartplakat, temaplakat reindrift og temaplakat om innfallsport Namsvatnet og temaplakat «skikk og bruk») I tillegg er det montert portalskilt på lokasjonen. • Simskardet: Ferdigstilt 2022 med 5 tavler/plakater (kartplakat, temaplakat reindrift og temaplakat om innfallsport Simskardet, temaplakat Simskardrunen og temaplakat «skikk og bruk») I tillegg er det montert portalskilt på lokasjonen. • Det er i tillegg montert 3 informasjonsplakater på Viewpoint Børgefjell – Vekterklumpen i Røyrvik. • Det er etablert utstilling på Startpunkt Børgefjell i Røyrvik i regi av nasjonalparkkommunen. Nasjonalparkforvalter har vært delaktig i utarbeidelse av innhold. 	
Oppgradere innfallsport Simskardet og Simskardrunen ift. sommerbruk.	Nasjonalpark kommunen Grane	Nasjonalparkforvaltningen Statskog Grane næringsutvikling	<p>Flerårig prosjekt som slutføres i 2023 finansiert med tilskudd fra Naturarven som verdiskaper, tiltaksmidler og egeninnsats. Følgende er utført:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ny utvidet parkeringsplass 	2022 - 2024

			<ul style="list-style-type: none"> • Tursti på tangen ved innfallsport med universell utforming. • Oppholdsområde med 5 infotavler og portalskilt, sittegruppe, benker og bålpanner. • Generell opprydding i området. • Nytt toalett og gapahuk i massivtre oppsatt i 2023. • Statskog har i tillegg oppgradert Simskardhytta • Nasjonalparkforvaltningen har ferdigstilt klopplegging av Simskardrunden og oppgradert hengebruer i samarbeid med Statskog. <p>Det er inngått avtaler mellom partene om eierskap, drift og vedlikehold av de ulike elementene. Nasjonalparkforvaltningen har ansvar for informasjonstavler med plakater og klopplegging av stier. Grane kommune har ansvar for drift og vedlikehold av oppholdsområde, toalett og gapahuk mens Statskog er veieier og eier av parkeringsplass.</p>	
Oppgradere innfallsport Namsvatnet	Nasjonalpark forvaltningen		Slutført vår 2022 med etablering av informasjonspunkt. 4 tavler portalskilt og 2 sittegrupper på eget opparbeidet området som grunneier har gitt til fri disposisjon.	2022 - 2024
Klopplegging av Tiplingstien	Nasjonalpark forvaltningen		Gjennomføres etter en 4 årsplan. Oppstart 2022 hvor er det klopplagt 650 meter. Det er i tillegg bygd ny bru over Tverrelva.	2021 – 2023
Digitale informasjonspunkter (anskaffe teknisk utstyr og produsere innhold)	Nasjonalpark forvaltningen	Lokale aktører	Det har vært arbeidet med prototyper i samarbeid med Lierne nasjonalparksenter. Miljødirektoratet har etter hvert blitt involvert i prosjektet og tatt eierskap. De vurderer om det skal videreføres en nasjonal løsning med digitale informasjonspunkter. Videre lokal prosess er derfor avventet.	2021 - 2024
Etablere viewpoint i Røyrvik og innfallsport til nasjonalpark-kommunen (informasjonspunkt) ihht. egen plan	Nasjonalpark kommunen Røyrvik	Nasjonalparkforvaltningen Lokalt næringsliv	Viewpoint Børgefjell på Vekterklumpen ble offisielt åpnet august 2020. Utkikkspunktet består av arkitekttegnet bygg, informasjonspakater og portalskilt. Det skal monteres sikteskive	2019 – 2023

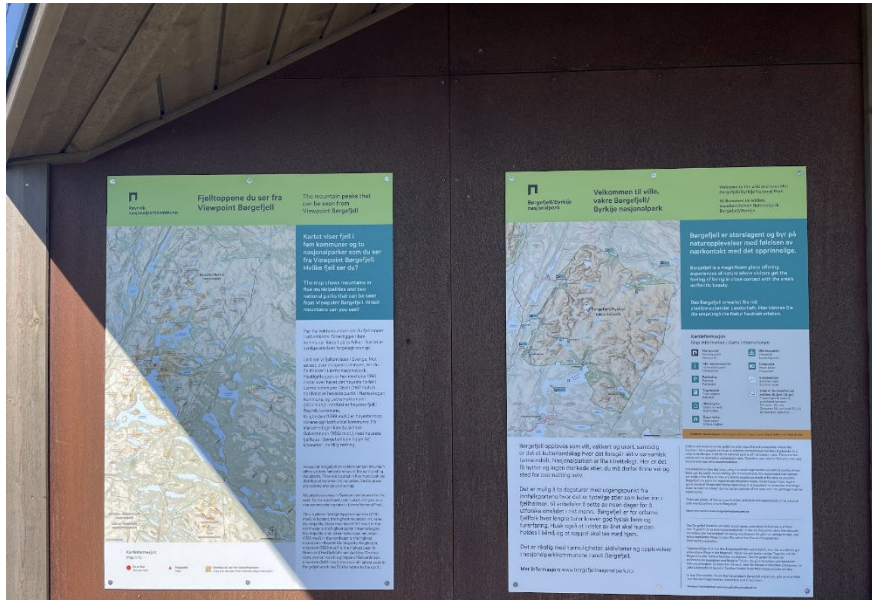
			<p>på toppen som viser navn på fjell. Det er gruslagt/klopplagt sti fra Røyrvik sentrum og fra Børgefjellsenteret opp til toppen.</p> <p>I 2023 blir prosjektet fullført med etablering av startpunkt Børgefjell/innfallsport til nasjonalparkkommunen Røyrvik.</p>	
Informasjonspunkt ved ny E6 i Grane kommune	Nasjonalpark kommunen Grane	Nasjonalparkforvaltningen Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre Lokalt næringsliv. Statens vegvesen.	Samarbeidsprosjekt hvor det har vært flere møter og befaringer. Miljødirektoratet deltok på egen befarings september 2022 for å se på mulighetene for bruk av merkevaren. Informasjonspunktets innhold vil være avhengig av om en lykkes å etablere et besøkssenter på området.	2020 – 20xx
Informasjonspunkt i Hattfjelldal kommune	Nasjonalpark kommunen Hattfjelldal	Nasjonalparkforvaltningen Lokalt næringsliv	Ingen lokal interesse/engasjement for slikt prosjekt er registrert.	2020 – 20xx
Informasjonspunkt i Namsskogan kommune	Nasjonalpark kommunen Namsskogan	Nasjonalparkforvaltningen Lokalt næringsliv	<p>Har oppnevnt egen nasjonalparkkommunegruppe som har arbeidet med å se på mulighetene for å etablere attraksjonspunkt som utkikkspunkt, infopunkt, skilting mm.</p> <p>Det har vært konkrete planer sammen med besøkssenter rovdyr om etablering av informasjonspunkt på Trones, noe som ble avsluttet av Namsskogan familiepark.</p>	2020 – 20xx
Informasjonspunkt på Stekenjokk, Sverige	Nasjonalpark forvaltningen	Länsstyrelsen i Jämtlands län Naturvårdsverket	Har ikke vært en prioritert oppgave. Utfordrende å få etablert installasjon på utenlandsk territorie.	2022 - 2024
Nasjonalparkkommuneforum	Nasjonalpark forvaltningen og nasjonalpark kommunene		Har vært forsøkt etablert med ujevne mellomrom siden 2019 uten å lykkes. Det er kommunene selv som må ha eierskap til et slikt forum, det har så langt ikke vært mulig å etablere et forum bestående av politisk og administrativt nivå med mål om samhandling som nasjonalparkkommuner.	Løpende

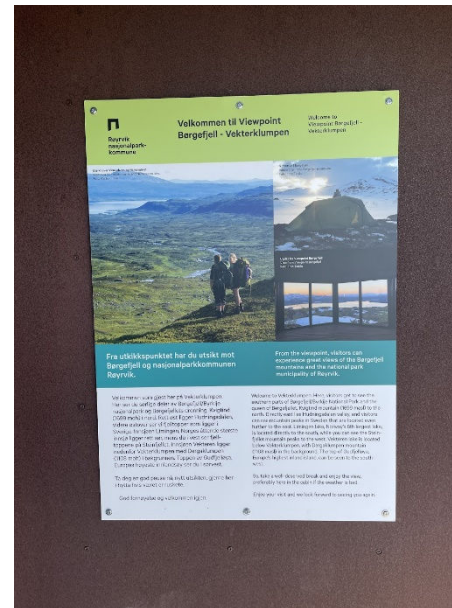
Informasjonspunkt Simskardet – 2022

Informasjonspunkt Namsvatn 2022

Informasjon Viewpoint Børgfjell 2021

Åpning av innfallsport Simskardet august 2023

Informasjonspunkt Øyum 2021

Informasjonspunkt Oksvollen 2021

Informasjonspunkt Smalvatnet 2021

Viewpoint Børgefjell 2019

Startpunkt Børgefjell 2023

Raarviken läänimiehien (Idet)/ Raarviken nasjonalparkkommune

Velkommen til startpunkt Børgefjell

Welcome to Børgefjell starting point
Buerie báieteme aalkotseahkan Burkije

Din guide for opplevelser i Raarviken.
Your guide for adventures in Raarviken.
Dov tsiegle dááirehtimide Raarvikkese.

Kartinformasjon
Map information

- I** Informasjonspunkt Information point
- Om** Overnatting Accommodation
- U** Utviklingsforhold Development
- R** Restaurant Restaurant
- D** Deltidspunkt Day station
- L** Ledestpunkt Charging point
- D** Dagligvarebutikk Grocery store
- A** Badestue Bathing place
- S** Sevärdighet Attraction
- O** Östernes Östernes
- S** Störrekk Charging point
- A** Ållagepp Staying mat
- S** Sommarställe Summer cabin

Her på startpunkt Børgefjell finner du nyttig informasjon om tilbud og aktiviteter i nærområdet. Blir du nysgjerrig og ønsker mer informasjon, ta turen til turistinformasjonen på YX-stasjonen. Blir du sulten og tørst kan du avlegge gjestegjalden rett bak startpunktet et bærsk, eller benytte deg av tilbudene på turistinformasjonen.

Mer informasjon/ more information/ Vælle biévæsh: www.visitborgefjell.com og www.borgefjellnasjonalpark.no

Raarviken läänimiehien (Idet)/ Raarviken nasjonalparkkommune

Ta turen til Viewpoint Børgefjell

Take a trip to Viewpoint Børgefjell

En enkel nærtur med smak av Børgefjell.
An easy, local trip that provides a taste of Børgefjell.

Kartinformasjon
Map information

- P** Parkering Parking
- T** Turvei startpunkt Hiking trail starting point
- V** Utviklingspunkt Viewpoint

Viewpoint Børgefjell på Vektarklumpen er et 360 graders utrikkespunkt hvor du kan se store deler av fjellheimen i området. Du starter her ved startpunktet, og følger skiltningen langs gruslag og klosslagt sti opp til toppen. Turen opp er ca 2,8 km med en høydeforskjell på 206 meter. Blir været surt og kaldt kan du jo bare gå innendørs for å nyte utsikten.

Viewpoint Børgefjell at Vektarklumpen is a 360 degree viewpoint where you can see large parts of the mountains in the area. You begin here at the starting point and follow the signs along the gravel-covered path with wooden walkways up to the top. The hike up is approximately 2.8 km with a difference in elevation of 206 meters. If the weather turns bad and cold, visitors can move indoors to enjoy the view.

Raarviken läänimiehien (Idet)/ Raarviken nasjonalparkkommune

Velkommen til Raarvikk

Welcome to Raarvikk
Buerie báieteme Raarvikkese

Raarvikk – ei levende fjellbygd.
Raarvikk – jielles voenge.

Du har nå kommet til en fjelldommene i nordøstre del av Trøndelag. Kommunen er stor i areal, men liten i folketall, noe som fører til at her er det god plass. Her bor og virker samer og nordmenn. Vi driver med reindrift, landbruk, bygg- og anlegg, handel, kraftproduksjon og offentlig forvaltning.

For å se vitnesbyrd om den samiske og norske tilstedeværelsen i området kan du besøke Raarvik bygdatun og Serintangen. På fjellvevstøtten finner du utstillinger som beskriver Raarviks historie med samisk anreindrift, gruvedrift, kraftproduksjon og Raarvik som egen kommune fra 1923.

For mer informasjon: raarvik.kommune.no/nasjonalparkkommune

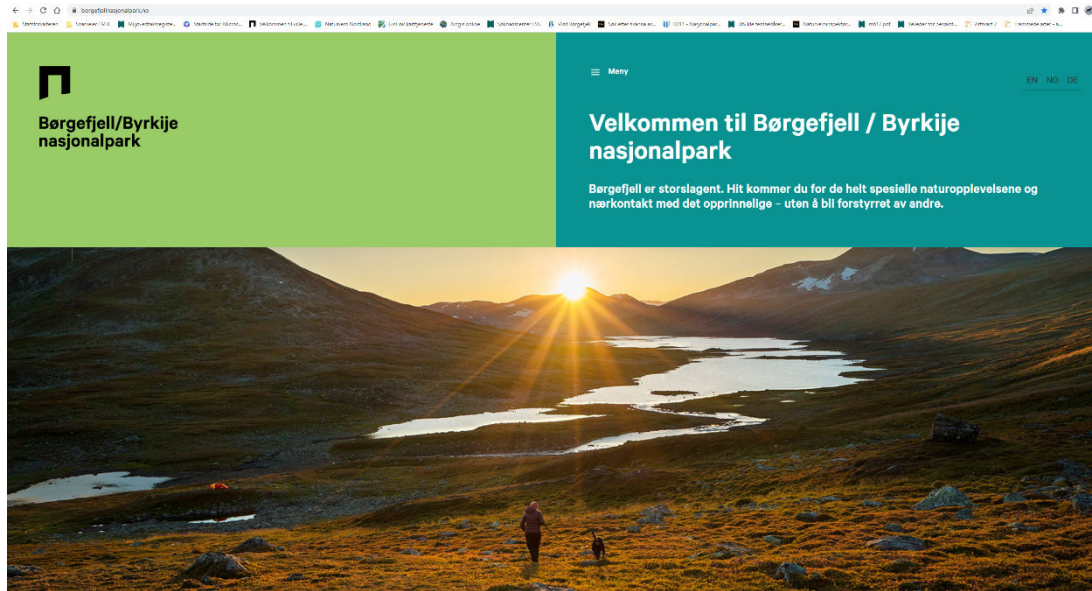
Raarvikk is a vibrant mountain village. Raarvikk – jielles voenge.

You have now arrived at a mountain municipality located in the northeastern part of Trøndelag County. The municipality covers a wide area but has a small population, which means that there is plenty of space for everyone. Sámi people and Norwegians live and work here. We are involved in reindeer husbandry, agriculture, construction, trade, hydropower production and public administration.

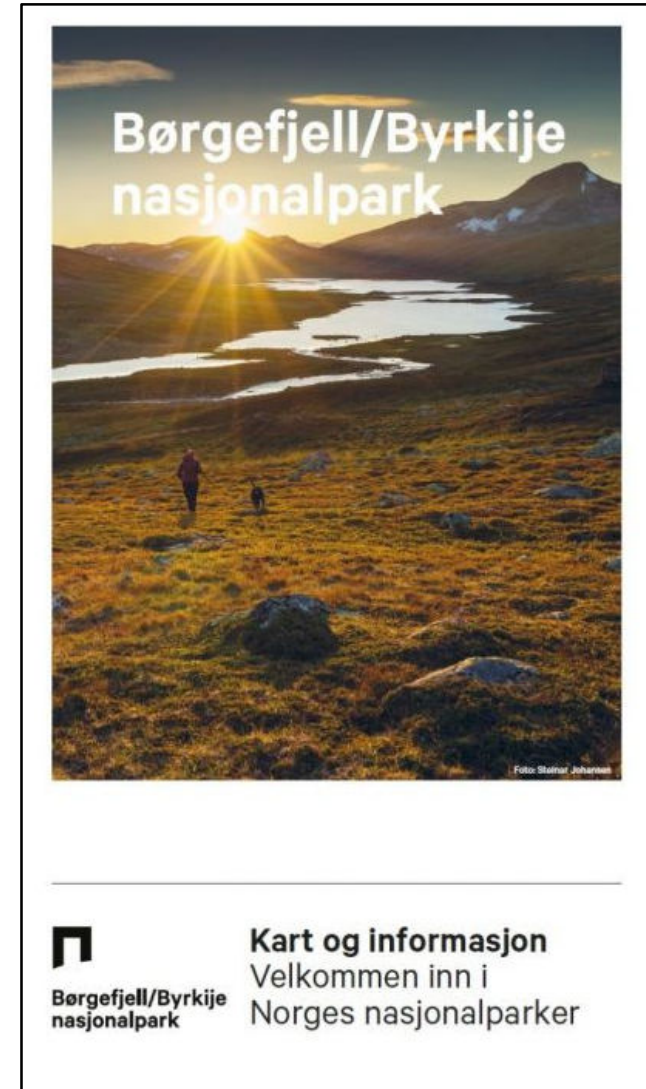
To see traces of the Sámi and Norwegian presence that has been in the area, visit Raarvik bygdatun and Serintangen. At the Ávttá, the Centre, visitors will find exhibitions describing Raarvik's history involving Southern Sámi domestic reindeer husbandry, mining, hydropower production, and Raarvik as an independent municipality from 1923.

Da det ble etablert samiske vevstøtten nordtrollstøtten Trøndelagsregion. Fjella og fjellvevstøtten er et viktig historisk minne. Utstillingene beskriver vevstøttenes historie med Raarvikens tidligere samiske bebyggelse, gruvedrift, og kraftproduksjon. Raarvik ble egen kommune fra 1923.

Nettside 2020

Brosjyre 2019

Samlet saksframstilling

Arkivsaksnr: 2018/334-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 02.06.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre	18/2023	12.06.2023

Evaluering av gjennomførte tiltak til besøksstrategien - grunnlag for arbeidsutvalgets videre arbeid med revidering av tiltaksplanen

Saksprotokoll fra møte 12.06.2023 i Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre

Vedtak

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre konkluderer med at det har vært høy gjennomføringsgrad på tiltaksplanen i besøksstrategien.

Nasjonalparkstyret anser at det pr. dags dato ikke er nødvendig med ytterligere besøksforvaltningstiltak på offisielle innfallsporner forutsatt at det ikke skjer vesentlige endringer i besøkstrykk. Hvis det skulle skje endringer som påvirker innfallsporene negativt må nye tiltak vurderes fortløpende.

Evt. nye tiltak i form av informasjonspunkt, utkikkspunkt, startpunkt ol. utenfor verneområdene må i størst mulig grad initieres av nasjonalparkkommunene, i samhandling med verneområdeforvaltningen. Nasjonalparkstyret viser her til samarbeidet med Røyrvik og Grane kommuner som har ført til konkrete tiltak hvor anlegg eies og driftes av kommunene, disse er i stor grad finansiert med eksterne midler. I revidering av tiltaksplanen bes det om at arbeidsutvalget har spesielt fokus på dette jfr. vedtak i sak 16/2022.

Nasjonalparkstyret er fornøyd med informasjonsarbeidet som er utført, både med nye nettsider, brosjyremateriell og plakater utarbeidet i tråd med merkevaren og besøksstrategien. Disse kommuniserer i stor grad målsettingene som er satt i besøksstrategien. Nasjonalparkstyret oppfordrer arbeidsutvalget til å ha søkelys på informasjonsarbeidet ved rullering av tiltaksplanen der en også bør se på en mer aktiv bruk av sosiale media. Noe som en kan vurdere ved utarbeidelse av kommunikasjonsplan.

Nasjonalparkstyret mener det er viktig å videreføre ferdselstillinger på barmark for å få best mulig kunnskapsgrunnlag om utviklingen i besøkstrykk.

Enstemmig vedtatt

Saksfremlegg

Forvalters tilråding:

Byrkije nasjonalpaarkheståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre konkluderer med at det har vært høy gjennomføringsgrad på tiltaksplanen i besøksstrategien.

Nasjonalparkstyret anser at det pr. dags dato ikke er nødvendig med ytterligere besøksforvaltningstiltak på offisielle innfallsporter forutsatt at det ikke skjer vesentlige endringer i besøkstrykk. Hvis det skulle skje endringer som påvirker innfallsporene negativt må nye tiltak vurderes fortløpende.

Evt. nye tiltak i form av informasjonspunkt, utkikkspunkt, startpunkt ol. utenfor verneområdene må i størst mulig grad initieres av nasjonalparkkommunene, i samhandling med verneområdeforvaltningen. Nasjonalparkstyret viser her til samarbeidet med Røyrvik og Grane kommuner som har ført til konkrete tiltak hvor anlegg eies og driftes av kommunene, disse er i stor grad finansiert med eksterne midler. I revidering av tiltaksplanen bes det om at arbeidsutvalget har spesielt fokus på dette jfr. vedtak i sak 16/2022.

Nasjonalparkstyret er fornøyd med informasjonsarbeidet som er utført, både med nye nettsider, brosjyremateriell og plakater utarbeidet i tråd med merkevaren og besøksstrategien. Disse kommuniserer i stor grad målsettingene som er satt i besøksstrategien. Nasjonalparkstyret oppfordrer arbeidsutvalget til å ha søkelys på informasjonsarbeidet ved rullering av tiltaksplanen der en også bør se på en mer aktiv bruk av sosiale media. Noe som en kan vurdere ved utarbeidelse av kommunikasjonsplan.

Nasjonalparkstyret mener det er viktig å videreføre ferdselstillinger på barmark for å få best mulig kunnskapsgrunnlag om utviklingen i besøkstrykk.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret fattet følgende vedtak i møte den 03.10.2022:

«Byrkije nasjonalpaarkheståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre tar opp tiltaksplanen i besøksstrategien for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark og Austre Tiplingan/Luvlie Diehpell landskapsvernområde til revidering med følgende kommentarer:

- *nasjonalparkstyret gir arbeidsutvalget mandat til å utarbeide forslag til revidert tiltaksplan etter de retningslinjene som besøksstrategien og forvaltningsplanen gir.*
- *nasjonalparkstyret ber arbeidsutvalget involvere rådgivende utvalg og nasjonalparkkommunene i prosessen ihht. signalene gitt i møte»*

Arbeidsutvalget har pt. ikke startet arbeidet med revidering av tiltaksplanen og nasjonalparkstyret har derfor mulighet til å gi arbeidsutvalget signaler på veien videre med grunnlag i evaluering av gjennomførte tiltak og hva en ser som fremtidige behov.

Børgefjell/Byrkije nasjonalpark fikk godkjent besøksstrategi november 2019. Dette etter en planprosess som startet 2016 og som omfattet kunnskapsinnhenting på ulike tema, planmøter, dialogmøter og høringer.

Besøksstrategien har tiltaksplan som beskriver de tiltak som nasjonalparkstyret kan gjennomføre for å oppfylle målene og strategiske grep som er beskrevet i besøksstrategien. I planen er det nedfelt at tiltaksplanen skal rulleres årlig etter de retningslinjene som besøksstrategien og forvaltningsplanen gir.

Etter 2019 er det ikke foretatt rullering av tiltaksplanen. Nasjonalparkstyret er blitt løpende oppdatert på status for de ulike tiltakene. Prioritering av tiltakene er i stor grad blitt styrt gjennom bestillingsdialogen som er en årlig aktivitet ift. innmelding av behov for midler. En del tiltak skal/må gjennomføres av andre aktører enn nasjonalparkforvaltningen, her er en da prisgitt disse aktørenes evne/vilje for å ta tak i disse tiltakene.

Status vår 2022 er at mange av tiltakene som nasjonalparkforvaltningen selv er ansvarlige for er gjennomført. Tilsvarende er noen av tiltakene til eksterne aktører i god prosess til å bli gjennomført. Ut fra dette kan det være naturlig for nasjonalparkstyret å ta en vurdering av tiltaksplanen, da ift. om:

- Oppsatte tiltak skal tas ut av planen.
- Endring eller justering av pågående eller fullførte tiltak.
- Nye tiltak som synes behøvelig.

Status tiltaksplan pr. juni 2023 kommer frem av vedlagte notat. Her berøres også noen punkter for videreutvikling av oppsatte tiltak.

Nasjonalparkforvalter ber om at følgende tiltak vurderes ifb. med rullering av tiltaksplanen:

Utarbeide kommunikasjonsplan

I veileder for utarbeidelse av besøksstrategi er det beskrevet at i gjennomføringsfasen bør en ha en kommunikasjonsplan. Kommunikasjonsplanen skal understøtte besøksstrategiens målsettinger og strategiske valg, og skal utvikles og gjennomføres som et tiltak i besøksstrategien. En kommunikasjonsplan avklarer målgrupper, budskap, kanaler, ansvar og oppgavefordeling. Det er innledet dialog med Lierne nasjonalparksenter om de kan understøtte en slik planprosess.

Informasjonspunkt nasjonalpark/nasjonalparkkommune i Fiplingdalen

Lokalt initiativ fra Grane kommune om etablering av informasjonspunkt ved butikken i Fiplingdalen. Dette i sammenheng med planer om etablering av ladestasjoner for El-biler. Konkret planprosess er igangsatt i egen arbeidsgruppe hvor nasjonalparkforvalter deltar. Eksterne vil måtte være ansvarlig for etablering, drift og vedlikehold. Men ønskelig at prosjektet tas inn i tiltaksplanen for å sikre gjennomføring og delfinansiering.

Tomasvatnet

Vurdere om det skal gjennomføres tiltak på Tomasvatnet som offisiell innfallsport. Tomasvatnet ble ikke tatt inn i første versjon av tiltaksplan. Det er flere aktører med ulike interesser i området. Det er begrenset med areal på selve parkeringsplassen som kan medføre utfordringer å etablere frittstående installasjoner.

Supplerende klopplegging Jengelstien/Orekskardet

Befaring gjennomført september 2022, kartlagt behov for supplerende klopplegging Jengelstien og klopplegging langs Orekvatnet. Statskog fjelltjenesten skal utarbeide kostnadsoverslag med grunnlag i kartleggingen.

Tiltak som tas ut av tiltaksplanen med status fullført:

Utarbeide nye verneområdeplakater

- Evt. nye plakater produseres fortløpende etter behov.

Utarbeide ny hjemmeside

- Oppdatering av innhold tas fortløpende som driftsoppgave.

Utarbeide informasjonsbrosjyre

- Oppdatering av innhold og oversetting til nye språk kan tas inn som nytt tiltak

Oppsetting av ståltavler med ny informasjonsplakat og temaplakat på innfallsportene Øyum, Simskardet, Smalvatnet og Namsvatnet

- Fullførte prosjekter

Oppgradere innfallsport Simskardet og Simskardrunen ift. sommerbruk.

- Prosjektet fullføres i 2023 av Grane nasjonalparkkommune.

Oppgradere innfallsport Namsvatnet

- Fullført prosjekt

Etablere viewpoint i Røyrvik og innfallsport til nasjonalpark-kommunen (informasjonspunkt)

- Slutføres 2023 av Røyrvik nasjonalparkkommune

Tiltak som kan vurderes tatt ut av planen.

Digitale informasjonspunkter (anskaffe teknisk utstyr og produsere innhold)

- Settes på vent inntil Miljødirektoratet konkluderer med veien videre.

Informasjonspunkt i Hattfjelldal kommune

- Tas ut/settes på vent i påvente av lokalt engasjement. Avklares av AU?

Informasjonspunkt på Stekenjokk, Sverige

- Tas ut/settes på vent.

Nasjonalparkkommuneforum

- Tas ut/settes på vent

Nasjonalparkstyret bes vurdere om det er andre relevante tiltak som kan tas inn i tiltaksplanen. Dette må da være tiltak som understøtter besøksstrategiens målsettinger og strategiske grep. Nivået på antall tiltak og graden av tilrettelegging må også vurderes i denne sammenhengen. Hovedmålet i besøksstrategien for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark er å sikre og ta vare på verneverdiene i nasjonalparken. Dette fordi verneverdiene også er besøks- og opplevelsesverdiene som etterspørres jfr. brukerundersøkelsen. Derfor må en være konservativ ift. videre tilrettelegging inn i nasjonalparken.

Vedlegg:

- Notat av 01.06.2023 Børgefjell - Status tiltaksplan besøksstrategi - juni 2023
- Notat av 01.06.2023 Børgefjell - aktuelle tiltak for revidering av tiltaksplanen - juni 2023
- Besøksstrategi

**Børgefjell/Byrkjje
nasjonalpark**

Besøksstrategi

Børgefjell/Byrkjje nasjonalpark og Austre Tiplingan/Luvlie
Diehpell landskapsvernområde

Revisjonshistorikk

Dato	Versjon	Beskrivelse av endring	Godkjent av
28.11.2018		Mål og strategiske grep vedtatt av nasjonalparkstyret etter gjennomgang med faglig rådgivende utvalg	Nasjonalparkstyret
01.03.2019	1.0	Utkast til besøksstrategidokument for 1. gangs behandling i nasjonalparkstyret.	Nasjonalparkstyret
10.04.2019	2.0	Faglig godkjent av Miljødirektoratet	Miljødirektoratet
11.04.2019	3.0	Høringsdokument	Styreleder
	4.0	Justert etter høring	
03.10.2019	5.0	Dokument etter høring godkjenning i styremøte uten endringer.	Nasjonalparkstyret
18.11.2019	6.0	Endelig godkjenning av besøksstrategi for Børgefjell/Byrkjje nasjonalpark	Miljødirektoratet

Innhold

1	Innledning	4
1.1	Formål.....	5
1.2	Rammeverket.....	6
1.2.1	Verneformål	6
1.2.2	Forvaltningsplan	6
2	Kunnskapsgrunnlaget.....	7
2.1	Kunnskap om verneverdier.....	7
2.2	Kunnskap om sørsamisk tamreindrift.....	8
2.3	Kunnskap om kulturminner	9
2.4	Kunnskap om friluftsliv	9
2.5	Verneverdier som er sårbare for økt ferdsel	10
2.5.1	Potensielt verdifulle områder i Børgefjell – vegetasjon.....	11
2.5.2	Sårbare områder i Børgefjell – vegetasjon.....	13
2.5.3	Sårbarhet er koblet til påvirkning (bruk).....	13
2.5.4	Sårbare områder i Børgefjell – dyreliv	14
2.6	Innfallsporter/startsteder	17
2.7	Ferdselsmønster.....	20
2.8	Ferdselstillinger	21
2.9	Brukerundersøkelse.....	22
2.9.1	Organisert friluftsliv	24
2.10	Kunnskap om reiseliv.....	25
2.10.1	Reiselivsstrategi Nordland.....	26
2.10.2	Strategi for innovasjon og verdiskaping i Trøndelag	26
2.10.3	Reiselivsaktører rundt nasjonalparken	26
2.10.4	Destinasjonsselskap	27
2.10.5	Nøkkeltall for turisme i regionen.....	27
2.10.6	Nasjonalparken som turistattraksjon	27
2.11	Kunnskap om næringsvirksomhet i nasjonalparken.....	28
2.12	Sammenstilling og situasjonsanalyse av kunnskap	28
3	Mål og strategiske grep	30
3.1	Strategiske grep.....	31
3.1.1	Nasjonalparkkommuner.....	31
3.1.2	Kanaliserings av ferdsel og satsing på innfallsporter	32
3.1.3	Sørsamisk tamreindrift.....	33
3.1.4	Informasjon	34
3.1.5	Bidra til lokal verdiskaping	35
4	Tiltaksplan	36

1 Innledning

30. november 2015 fattet Byrkije nasjonalpaarkheståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre følgende vedtak:

«Byrkije nasjonalpaarkheståvroe/ Børgefjell nasjonalparkstyre vedtar oppstart av planarbeidet med besøksforvaltnings-plan for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark og Austre Tiplingan/Luvlie Diehpell landskapsvernområde.

Byrkije nasjonalpaarkheståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre vedtar at nasjonalparkforvalter utarbeider en prosjektplan for planarbeidet jfr. veileder for besøksforvaltning i norske verneområder (M-415 | 2015)

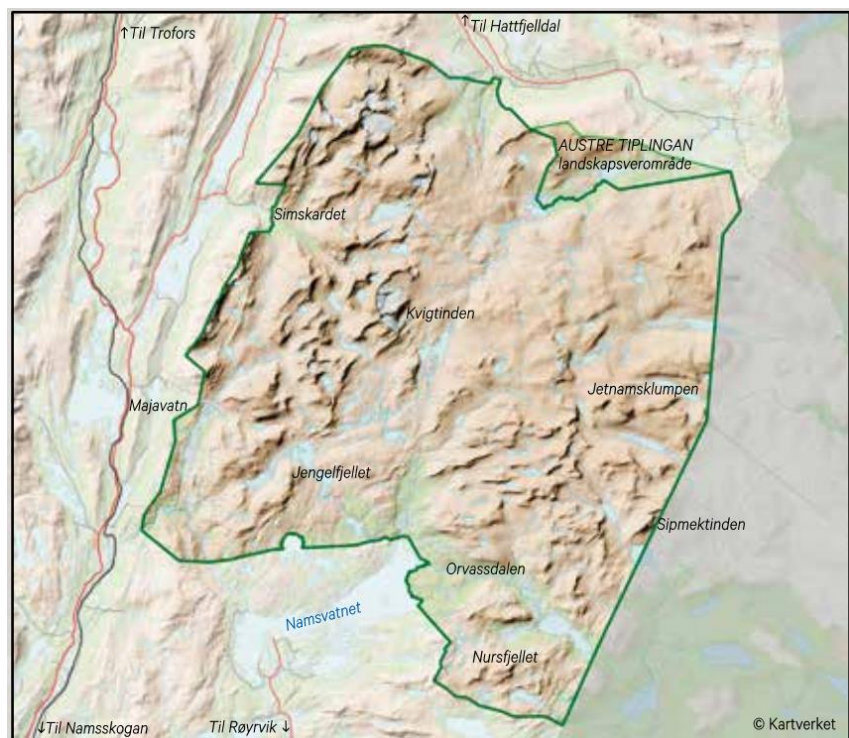
Besøksforvaltningsplan skal bygge på forvaltningsplanen for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark»

Prosjektplan for utarbeidelse av besøksstrategi ble godkjent i styremøte 30.11.2016, etter gjennomgang i rådgivende utvalg samme dag.

Besøksstrategi er en plan for hvordan forvaltningsmyndigheten vil gjennomføre besøksforvaltning for verneområdet. Besøksstrategien er et vedlegg til forvaltningsplanen og vil bli rullert når forvaltningsplanen rulleres. Tiltaksplanen rulleres årlig, men tiltak skal være innenfor de rammene besøksstrategien og forvaltningsplanen gir.

Definisjonen på besøksforvaltning er å legge til rette for og styre bruken i en nasjonalpark slik at opplevelsen for de besøkende og den lokale verdiskapingen blir størst mulig, forståelsen for vernet økes og verneverdiene ivaretas.

For at strategidokumentet ikke skal bli for omfattende er det på en rekke tema henvisninger til kunnskapsgrunnlaget ved bruk av fotnoter. Her er det da mulig å få detaljert kunnskap om det enkelte tema. Fotnotene er lenker mot digital versjon av det enkelte dokument, noe som forutsetter at strategidokumentet leses på digitalt medium med nettilgang.

Børgefjell/Byrkije nasjonalpark ble opprettet i 1963 med senere utvidelse i 1971 og 2003. Har i dag et areal på 1.447 km²

1.1 Formål

Formålet med prosjektet er å øke kvaliteten på besøksforvaltningen i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark og Austre Tiplingan/Luvlie Diehpell landskapsvernområde. Besøksforvaltningen skal ivareta verneverdiene, gi bedre opplevelser for de besøkende og øke muligheten for lokal verdiskaping rundt verneområdene.

Besøksstrategien skal vise hvilke tiltak (informasjon, fysisk tilrettelegging, sonering, oppsyn, overvåking etc.) som er nødvendig for å oppnå dette.

Verneområdeforvaltningens primære oppgave er å forvalte de vernede områdene for å ivareta verneverdiene på lang sikt. Samtidig skal besøksforvaltningen legge til rette for og styre bruken av et verneområde, slik at opplevelsene for de besøkende og den lokale verdiskapingen blir størst mulig, forståelsen for vernet økes og verneverdiene ivaretas. Dersom det er motstridende målsettinger mellom ivaretagelse av verneverdiene, tilrettelegging for de besøkende og lokal verdiskaping, skal ivaretagelse av verneverdiene tillegges størst vekt.

1.2 Rammeverket

1.2.1 Verneformål

Verneformålet sier noe om hvorfor områdene er vernet.

Formålet med Børgefjell/Byrkije nasjonalpark er å:

«Bevare et stort naturområde tilnærmet fritt for tekniske inngrep, med store villmarkspregede områder for å sikre biologisk mangfold og et naturlig forekommende plante- og dyrelivet med bl.a. truede og sårbare arter, samt å ta vare på geologiske forekomster og kulturminner. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift»

Formålet med Austre Tiplingan/Luvlie Diehpell landskapsvernområde er å:

«Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med det biologiske mangfold, de kulturminner og kulturlandskap som finnes der. I tillegg skal landskapsvernområdet sammen med Børgefjell/Byrkije nasjonalpark bidra til å sikre et av landets største villmarkspregede naturområder. Ivaretagelse av naturgrunnlaget i landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne nyttes til reindrift»

I verneområdene er vi naturens gjester hvor ferdsel skal skje på naturens vilkår. Verneforskriften slår fast at all ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse fra forvaltningsmyndigheten, hva dette er framkommer av forvaltningsplanen. Ut over dette slår verneforskrifta fast at motorisert ferdsel er forbudt med visse unntak.

1.2.2 Forvaltningsplan¹

Forvaltningsplanen for Børgefjell nasjonalpark fra 2009 konkretiserer og forklarer hvordan verneforskrifta skal praktiseres med saksbehandlingsprosedyrer for ulike type tiltak. Forvaltningsplanene veier vern mot bruk innenfor rammene av verneforskriften.

I gjeldene forvaltningsplan er det nedfelt følgende målsetting når det gjelder reiseliv:

«Innenfor rammen av verneforskriften og vernets formål skal ikke forvaltningen av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark være til hinder for utviklingen av bærekraftig og miljøtilpasset reiseliv»

I forvaltningsplanen er det angitt definisjoner og retningslinjer for hva som ligger innenfor rammen av verneforskriften.

Planen har bestemmelse om at organisert ferdsel/guidede turer i perioden f.o.m. 1. mars t.o.m. 31. juli trenger særskilt tillatelse. Dette gjelder ikke tradisjonell turvirksomhet i regi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger.

Følgende tiltak er søknadspliktige hele året uavhengig av hvem som er tiltakshaver:

- Organiserte teltleirer
- Utsetting av poster for turorientering, fjellposter, topptrim o.l.
- Organisert bruk av hest/andre hovdyr.
- Organisert bruk av hundespenn

¹ [Forvaltningsplan for Børgefjell nasjonalpark](#)

I forvaltningsplanen tas det stilling til tilrettelegging for friluftsliv. Her slås det fast at eksisterende stier kan vedlikeholdes uten særskilt tillatelse og at vedlikehold av eksisterende bruer og klopper er tillatt. Nasjonalparkstyret kan også gjøre endringer i stier dersom det er behov for det pga. slitasje eller for ivaretagelse av verneverdier. Det er ingen merkede stier i verneområdene. Det tillates ikke oppsetting av byggverk/skydd, for eksempel gapahuker eller sikringsbuer.

Forvaltningsplanen har følgende retningslinjer for reiselivet:

- All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.
- All ferdsel skal ta hensyn til reindriften.
- Nyetableringer av reiselivsnettverk tillates ikke innenfor nasjonalparken.
- Aktiviteten skal bære preg av tradisjonelt og enkelt friluftsliv, som krever ingen eller svært liten grad av teknisk tilrettelegging.
- Reiselivsaktivitet skal ikke medføre økning i motorferdselen i nasjonalparken.
- All forurensning og forsøpling er forbudt. Avfall skal tas med ut av nasjonalparken.
- Reiselivsaktører som ønsker å drive organisert ferdsel skal søke forvaltningsmyndighetene om særskilt tillatelse dersom ferdsel kan skade naturmiljøet (jfr. verneforskriftens § 3.5.2).

2 Kunnskapsgrunnlaget

Kunnskap om verneverdier, reiseliv og brukere er nødvendig for å få en god besøksstrategi. Børgefjell nasjonalpark er Norges nest eldste nasjonalpark og det er over mange år samlet inn kunnskap. Det har likevel vært nødvendig å innhente ny kunnskap på flere tema.

2.1 Kunnskap om verneverdier

Kunnskapen om verneverdiene i nasjonalparken er forholdsvis god. I forbindelse med utvidelsen i 2003 ble det utarbeidet verneforslag med konsekvensutredninger på en rekke tema². Ved utarbeidelse av forvaltningsplanen ble det gjennomført supplerende kunnskapsinnhenting³.

Børgefjell er et område hvor det foregår mye forskning og overvåking som gir kunnskap til forvaltningen. TOV-prosjektet⁴ har pågått i mange år og gir god data om utviklingen i området, det samme gjelder fjellrevprosjektet⁵.

Snøugle er en av de sjelden artene som kan påtreffes i Børgefjell

Det meste av kunnskapen som er fremskaffet gjennom ulike prosjekter er tilgjengelige i offentlige baser som Naturbase og Artsdatabankens artskart og brukes i forvaltningen av området.

² Verneforslag for Børgefjellområdet

³ Forvaltningsplan for Børgefjell nasjonalpark

⁴ TOV - program for terrestrisk naturovervåking

⁵ Overvåkingsprogrammet for fjellrev

I 2010 ble det utarbeidet verdi- og sårbarhetsvurdering for Børgefjell nasjonalpark med spesielt fokus på utvalgte lokaliteter og utfordringer knyttet til ferdsel. Kartleggingen ble gjennomført av NINA og resultatene er presentert i NINA-rapport 543⁶. Verdi- og sårbarhetsvurderingen er fulgt opp med skjøtselstiltak, i hovedsak klopplegging eller omlegging av stier for å hindre videre slitasje og unngå sårbare områder. Det er utarbeidet egen rapport over gjennomførte skjøtselstiltak⁷ som viser oppfølgingen av verdi- og sårbarhetsvurderingen.

I 2017 og 2018 ble det gjennomført prosjekt med kartlegging og rydding av søppel i verneområdene. Som en del av prosjektet ble leirplasser kartlagt og dokumentert, innsamlet søppel ble også dokumentert med lokasjon, type og mengde. Dette kunnskapsgrunnlaget ble registret digitalt og kan benyttes som referanse for senere års kartlegginger for å følge utviklingen i området. Blant annet for å se om besøksstrategien kan ha påvirkning på bruken av området.

2.2 Kunnskap om sørsamisk tamreindrift

Bruksanalyse reindrift⁸ ble gjennomført i 2018. Hensikten var å få best mulig kunnskap om reindriftens sårbarhet ift. ferdsel i tid og rom.

Reindriften har ulike arealbehov til ulike årstider og arealbruken varierer fra år til år. Målet var å få avdekket kunnskap om denne arealbruken som kan benyttes sammen med annen kunnskap for å utarbeide besøksstrategi som gir føringer for hvilke områder som kan tilrettelegges for økt bruk og hvilke områder som må skjermes.

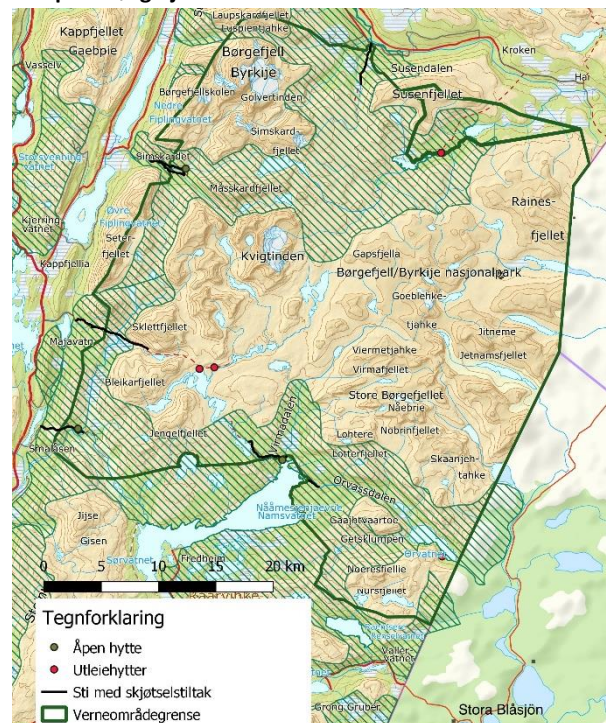
Rapporten gir kunnskap om bruken av områdene, hvilke utfordringer som er gjeldene og anbefalinger til tiltak sett fra reindriftens perspektiv.

Kalvingsperioden er den mest sårbare tiden for reinen hvor simla og kalven er svært sårbar i perioden før, under og etter kalving i pregnancies- og starten av dieperioden. Kartet til høyre viser de mest brukte områdene til kalving i Børgefjell som grønne skraverte områder. I kalvingsperioden er det lite ferdsel på barmark pga. at det fortsatt ligger snø i terrenget, det er islagte vann og elver er ofte flomstore og vanskelige å krysse. Den største utfordringen ift. ferdsel i kalvingsperioden er ferdsel på ski, snøscooter eller hundeslede. I enkelte områder kan det være godt skiføre i juni og derfor kan det være attraktivt å dra på fjelltur i dette tidsrommet.

For ytterligere informasjon om reindriftens bruk av området henvises det til bruksanalyse reindrift.

Sørsamisk tamreindrift har gjennom flere århundrer påvirket landskapet i Børgefjell

⁶ [NINA-rapport 543 verdi- og sårbarhetsvurdering i Børgefjell nasjonalpark](#)

⁷ [Rapport over gjennomførte skjøtselstiltak](#)

⁸ [Rapport 1-2019 Bruksanalyse reindrift i Børgefjell/Byrkjå nasjonalpark](#)

2.3 Kunnskap om kulturminner

Det meste av registrerte kulturminner i verneområdene er tilknyttet samisk bruk og bosetning med spor etter virksomheten med reindrift. Det er en kjensgjerning at mange av sporene etter tidligere tiders levesett har smuldret bort etter som århundrene har gått. I Børgefjell er det registrert en rekke kulturminner fra rein-nomadismens periode, det vil si fra ukjent tid til noe ut på 1900-tallet. På grunn av at nyrydningen av bygdene rundt Børgefjell ikke kom skikkelig i gang før i det 19. århundre er kulturminnene som finnes fra bondekulturen av nyere dato.

En del av de materielle og immaterielle kulturminnene som finnes i området er dokumentert i rapporter og offentlige baser⁹, men det er fortsatt mange kulturminner som ikke er dokumentert og registrerte. I forbindelse med utvidelsen i 2003 ble det utarbeidet egen rapport som omhandler samiske kulturminner¹⁰.

Kommunale kulturminneplaner dokumenterer også en del av kulturminnene som finnes i området.

2.4 Kunnskap om friluftsliv

Børgefjell nasjonalpark er kjent som «villmarksparken». At området oppleves som «villmark» eller «urørt» betyr ikke at området ikke er brukt, men står i motsetning til et kultivert landskap som domineres av menneskeskapte installasjoner og natur som er framkommet som følge av menneskers bruk av naturen. Mangelen på tekniske installasjoner som hytter, veier, merkede stier, kraftlinjer ol. gjør at området fremstår som urørt villmark. Noe som er forsterket gjennom presentasjoner i bøker, tidsskrift, filmer og tv-serier med bla. Guttorm Hansen, Lars Monsen, Arne Nævra, Jens Kvernmo mfl.

En fjerdedel av Børgefjell nasjonalpark ligger høyere enn 1.000 moh og er med sine elver og raskt skiftende vær et tøft område å ferdes i for en uerfarne fjellvandrere.

De siste årene har sosiale medier kommet inn som en forsterkende faktor i markedsføringen av Børgefjell som villmarksparken.

Digitale tur-apper som ut.no hvor brukerne selv legger ut informasjon om områder og ruter påvirker også bruken, her deles informasjon som brukes i planleggingen av turer i området som nødvendigvis ikke er kvalitetssikret mot verneforskriften, sårbare områder ol. Tilsvarende finnes diskusjonsforum på nettet som fjellforum.no hvor brukerne deler erfaringer og kommer med tips til turer. For forvaltningen kan slike kilder også benyttes for å få kunnskap om bruken av området, hvilke deler av nasjonalparken som besøkes og hvilke aktiviteter de besøkende utfører.

Kunnskapsgrunnlaget om friluftsliv er innhentet gjennom brukerundersøkelsen i 2017, årlige ferdselstillinger, sekundærdata (salg av jakt, fiskekort og hytteutleie) og tilbakemeldinger fra oppsynspersonell i området.

Verneområdene har flere innfallsporter/startsteder. I forvaltningsplanen er det vedtatt 6 innfallsporter som kan tilrettelegges for besøkende. Utvalget av innfallsporter ble i forvaltningsplanarbeidet foretatt av

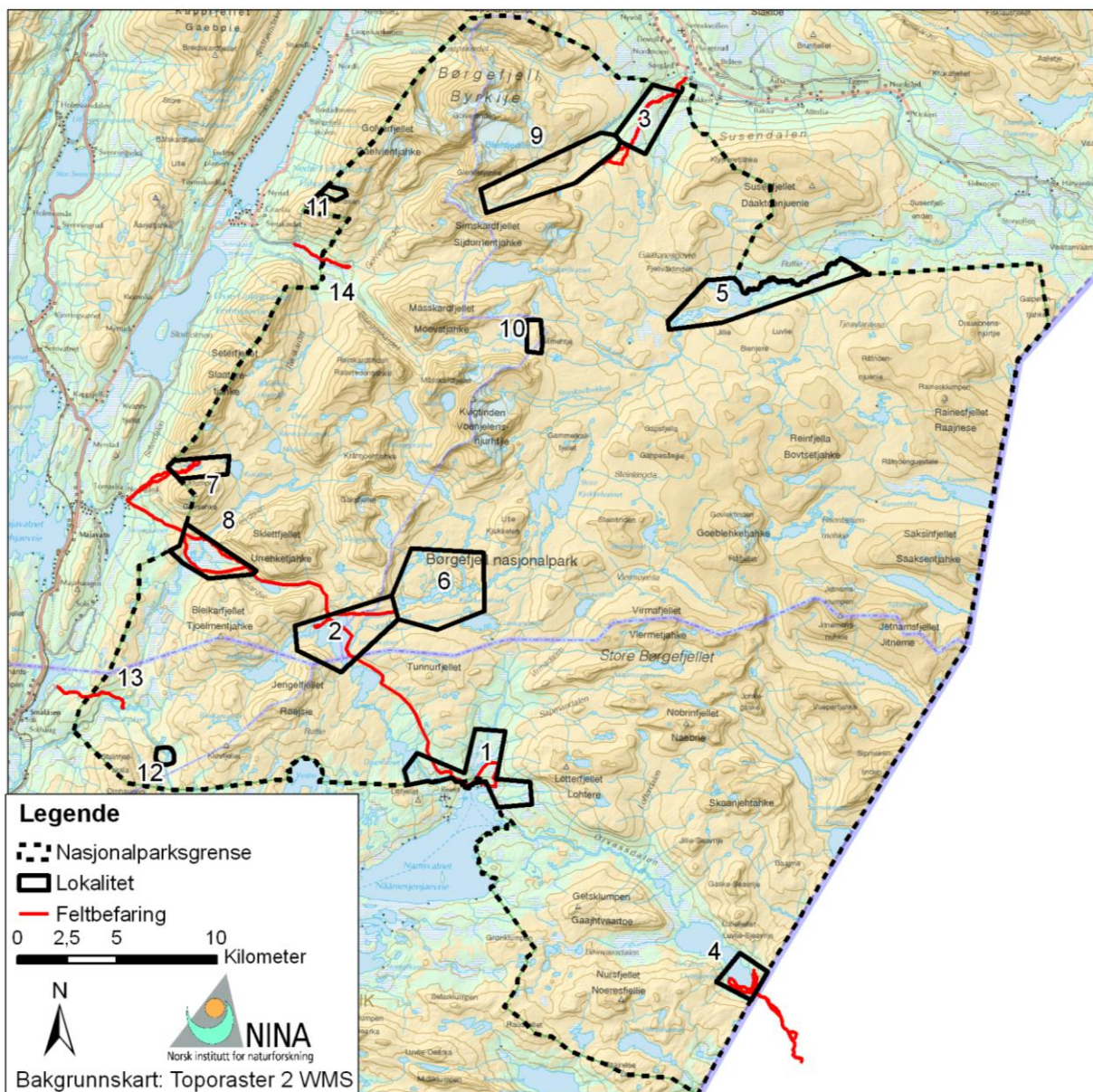
⁹ [Askeladden - Riksantikvarens offisielle database over freda kulturminner og kulturmiljøer i Norge](#)

¹⁰ [Rapport nr. 1 – 1998 samiske kulturminner innen planområde for nasjonalpark](#)

kommunene selv basert på bruk. I tillegg er det flere mindre startsteder som blir benyttet. Dette gjelder spesielt på svensk side på Stekenjokk hvor det går vei som brukes som utgangspunkt for turer inn i Børgefjell.

2.5 Verneverdier som er sårbare for økt ferdsel

Verneverdier som er sårbare for økt ferdsel er beskrevet i verdi- og sårbarhetsvurdering for Børgefjell nasjonalpark fra 2009. I rapporten er det spesielt fokus på utvalgte lokaliteter og utfordringer knyttet til ferdsel på disse. Det var et mål for prosjektet å forsøke å generalisere kunnskap om naturverdier og sårbarhet utover de utvalgte lokalitetene. Basert på feltbefaringene var det mulig å konkludere på mer generelt grunnlag, spesielt om forhold knyttet til sårbarhet og ikke minst om bruken av ulike tiltak. I en slik generalisering er bruken av eksisterende kartdata minst like viktig, spesielt for å beskrive sannsynlighet for spesielt verdifulle lokaliteter.

Oversikt over lokaliteter og hvor det ble gjennomført feltbefaringer ved utarbeidelse av verdi- og sårbarhetsvurderingen i 2009.

2.5.1 Potensielt verdifulle områder i Børgefjell – vegetasjon

Fokus for kartleggingen av naturverdier er forekomst av spesielt viktige naturtyper (DN-håndbok 13) og rødlistearter. Forekomst av rødlistearter kan ikke generaliseres, men mange av dem er knyttet til kalkrike områder. De viktige naturtypene i Børgefjell, er beskrevet i kapittel 3.1. i verdi- og sårbarhetsvurderingen. Også disse naturtypene er knyttet til kalkrik berggrunn. I tillegg er det kjent at rike utforminger av naturtyper som myr og høgstaudekog er spesielt interessante for biologisk mangfold, og det samme gjelder kalkrike områder over skoggrensa. I tillegg er det kjent at sørskråninger med påvirkning av rikt sigevann kan inneholde spesielt artsrike og verdifulle naturtyper. Med berggrunn i kombinasjon med vannforsyning og solforhold (se kapittel 2.3 i verdi- og sårbarhetsvurdering), har en i verdi- og sårbarhetsvurderingen brukt eksisterende kartdata for å skille ut følgende arealer:

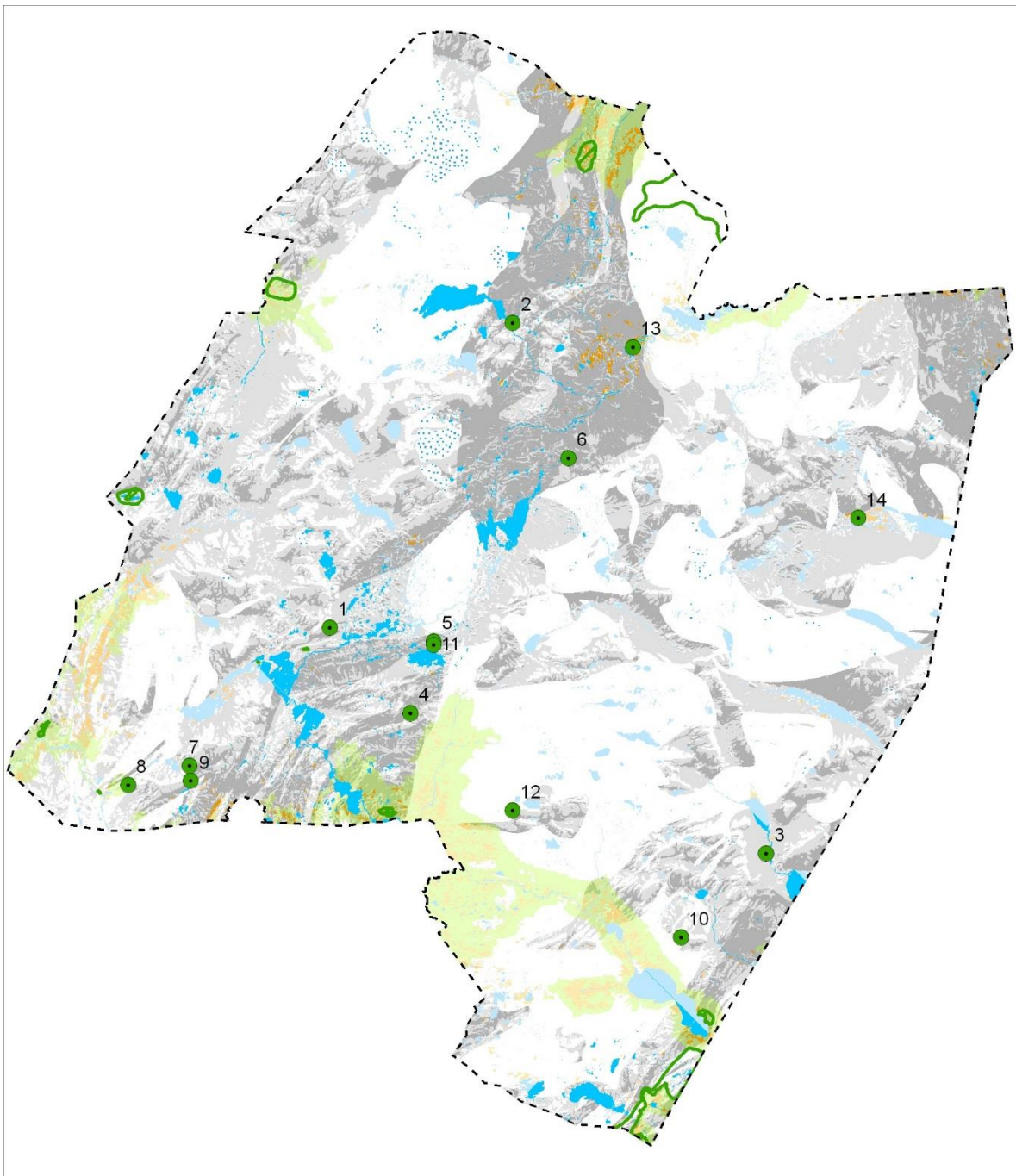
- områder med vanlige vilkår for artsrikdom
- områder med gode vilkår for artsrikdom
- områder med spesielt gode vilkår for artsrikdom

Områdene er delt i tre hovednaturtyper:

- åpne områder (jfr. naturtypen "kalkrike områder i fjellet" i DN-håndbok 13)
- områder med myr (jfr. "rikmyr" i DN-håndbok 13)
- områder med skog (jfr potensielt "bjørkeskog med høgstauder")

Det finnes beskrivelser fra botanikere som har besøkt lokaliteter, som peker ut konkrete lokaliteter som verdifulle. Disse er markert på kart på neste side. Kartet viser god samsvar mellom disse lokalitetene og arealer skilt ut som potensielt verdifulle. Det er også godt samsvar mellom utfigurete naturtypelokaliteter og forventet naturverdi.

Oversiktskart på neste side viser områder med gode og spesielt gode vilkår for artsrikdom i naturtypene myr, skog og fjell innenfor Børgefjell nasjonalpark. Områdene er modellert ut ved hjelp av berggrunn, solinnstråling og markfuktighet. Verdifulle lokaliteter i Børgefjell nasjonalpark, slik de er beskrevet av Sivertsen (1971) er markert med nummererte prikker og naturtypelokaliteter er merket med grønt

Legende

▬▬▬ Nasjonalparksgrense

▨ Nye naturtyper

● Lokalteter med rik vegetasjon (Sivertsen 1971)

▭ Naturtyper i Naturbase

■ Elv

■ Elv, rikt nedbørfelt

■ Innsjø

■ Innsjø, rikt nedbørfelt

■ Myr, med vanlige vilkår for artsrikdom

■ Myr, med gode vilkår for artsrikdom

■ Myr, med spesielt gode vilkår for artsrikdom

■ Skog, med vanlige vilkår for artsrikdom

■ Skog, med gode vilkår for artsrikdom

■ Skog, med spesielt gode vilkår for artsrikdom

■ Snø, isbre

■ Åpent område, med vanlige vilkår for artsrikdom

■ Åpent område, med gode vilkår for artsrikdom

■ Åpent område, med spesielt gode vilkår for artsrikdom

0 5 000 10 000 20 000
Meter

Datagrunnlag:

N50-Kartdata (Statens kartverk), Digital terrengmodell i 25 meters rutenett (Statens kartverk), Berggrunn N250 (NGU), Løsmasse fylkeskart (NGU)

2.5.2 Sårbare områder i Børgefjell – vegetasjon

Sårbarhet er knyttet til noen generelle egenskaper som er lett å finne igjen ute i terrenget. Spesielt slitesvake er vegetasjonstyper som er fuktige, spesielt om de ligger i kuperte eller hellende terreng. Vegetasjon på fint substrat (sand, silt) er også sårbare, ettersom de er svært utsatt for erosjon dersom vegetasjonsdekket ødelegges. Det samme gjelder vegetasjon på eksponerte rabber, som har svært dårlig evne til gjenvekst.

Helt generelt kan en oppsummere noen typiske sårbare områder:

- fuktige områder har dårlig slitestyrke
- tørre, eksponerte områder har dårlig gjenvekst
- kuperte og hellende områder kan ha dårlig slitestyrke og er erosjonsutsatte dersom slitasje oppstår
- områder i høgfjellet har dårlig gjenvekst pga. kort veksts sesong og marginale forhold for plantevekst

Sårbarhet er knyttet til fysiske egenskaper i lokalitetene, som vanntilgang, jord og terrengform. Dette er egenskaper som varierer over korte avstander, og dermed må sårbarhet i forhold til ferdsel beskrives på relativt liten skala. Innen alle lokalitetene som ble befart under utarbeidelse av verdi- og sårbarhetsvurderingen er det stor variasjon i sårbarhet, både slitestyrke og evne til gjenvekst. Det er ofte bare deler av en lokalitet som er sårbar, og derfor er utøvelsen av ferdsel (adferd, omfang, detaljer om arealbruk osv.) avgjørende for hvilke effekter som oppstår av ferdselen. Generelt er det lite slitasje på stor- til middels skala i Børgefjell. Dvs. den slitasjen som finnes er knyttet til punkter eller korte strekninger svært lokalt. Også innen de prioriterte lokalitetene er størstedelen av arealet helt uten slitasje, men på enkelte punkter kan det være store skader. En sti kan i hovedsak gå gjennom robust terreng, men så er det noen korte strekninger som går i sårbart terreng med slitasje og erosjonsproblemer. Dette gjør at det ikke er mulig å utlede sårbarhet fra kartdata og GIS på samme måte som verdifulle områder, ettersom kartdata ikke finnes på det skalanivået som er relevant for å påvise sårbarhet. På flybilder kan en lokalitet se uberørt ut, mens det kan være tydelig slitasje på liten skala ute i terrenget. Slike små, slitte punkter kan også være svært stygge og dermed overskygge inntrykket av et ellers uberørt område.

2.5.3 Sårbarhet er koblet til påvirkning (bruk)

Sårbarhet er i seg selv ikke et problem, dersom områdene ikke utsettes for påvirkning eller bruk. Det er bruken, eller påvirkninga, som kan føre til effekt/effekter. I sårbare områder oppstår lettere en effekt av bruk, og denne effekten kan fort overstige det som oppleves som akseptabel effekt. Derfor er det nødvendig å vurdere sårbarhet i forhold til dagens og framtidig bruk. Forventet endring i bruk, områder med økt press, kanalisering og tilrettelegging kan påvirke bruksmønster og dermed kan sårbare områder bli utsatt for økt press. Bruken av et område kan kartfestes (godt eller mindre godt avhengig av tilgangen på data), og noen relevante datasett ligger inne i eksisterende kartdatabaser.

Ferdsel til fots, tradisjonelt friluftsliv

Det er innfallsporter til Børgefjell fra alle kommunene som parken berører, disse er i ulik grad tilrettelagt og brukt som startpunkt for fotturer. Det er ingen merkete stier eller turistforeningshytter i Børgefjell. Dette øker terskelen for å dra på tur, og dermed er det relativt færre som ferdes her enn i andre fjellområder med slike turistfasiliteter, i tråd med det en ønsker i Børgefjell nasjonalpark. Her går folk ofte etter egne veivalg og mange ferdes alene. Hovedtrekket fra brukerundersøkelsen i 2017 viser at en forholdsvis stor andel av de besøkende ønsker lite tilrettelegging og verdsetter å ferdes i området uten å treffe andre personer, dette sett i forhold til andre nasjonalparker der andelen som ønsker mere tilrettelegging er forholdsvis større. De ønsker å utøve det enkle tradisjonelle friluftslivet og er lite interessert i moderne ferdselsformer.

Ved hjelp av ferdselstillingene som er gjennomført de siste årene begynner en å få relativt god kunnskap om hvilke ruter som benyttes i sommersesongen. Her vises det til kap. 2.6 med beskrivelse av de enkelte innfallsportene og rutene.

2.5.4 Sårbare områder i Børgefjell – dyreliv

Børgefjell nasjonalpark er et viktig område for mange truede og sårbare arter og er av spesiell interesse fordi området ligger på nordgrensen for enkelte sørlige arters utbredelsesområde, og ved sørgrensen for nordlige arter. Bl.a. forekommer dverggås, sædgås og snøugle i området. Rovfuglfaunaen domineres av fjellvåk, men området har også en rekke andre mer sjeldne rovfuglarter. Området blir også benyttet av mange arter under trekk til hvile- og spisepauser. I tillegg er området viktig for mange andefugler, spesielt i områdene ved Austre Tiplingan landskapsvernområde er det registrert mange ulike ande- og vadefugler. En del av artene som er registrert i området er underlagt retningslinjene for sensitive artsdata hvor stedfestet informasjon om artenes hekkeområde, yngleområde eller voksested er skjermet for allment innsyn og vil derfor ikke bli presentert i kartpresentasjoner i dette dokumentet.

Helt generelt kan en oppsummere noen typiske sårbare områder:

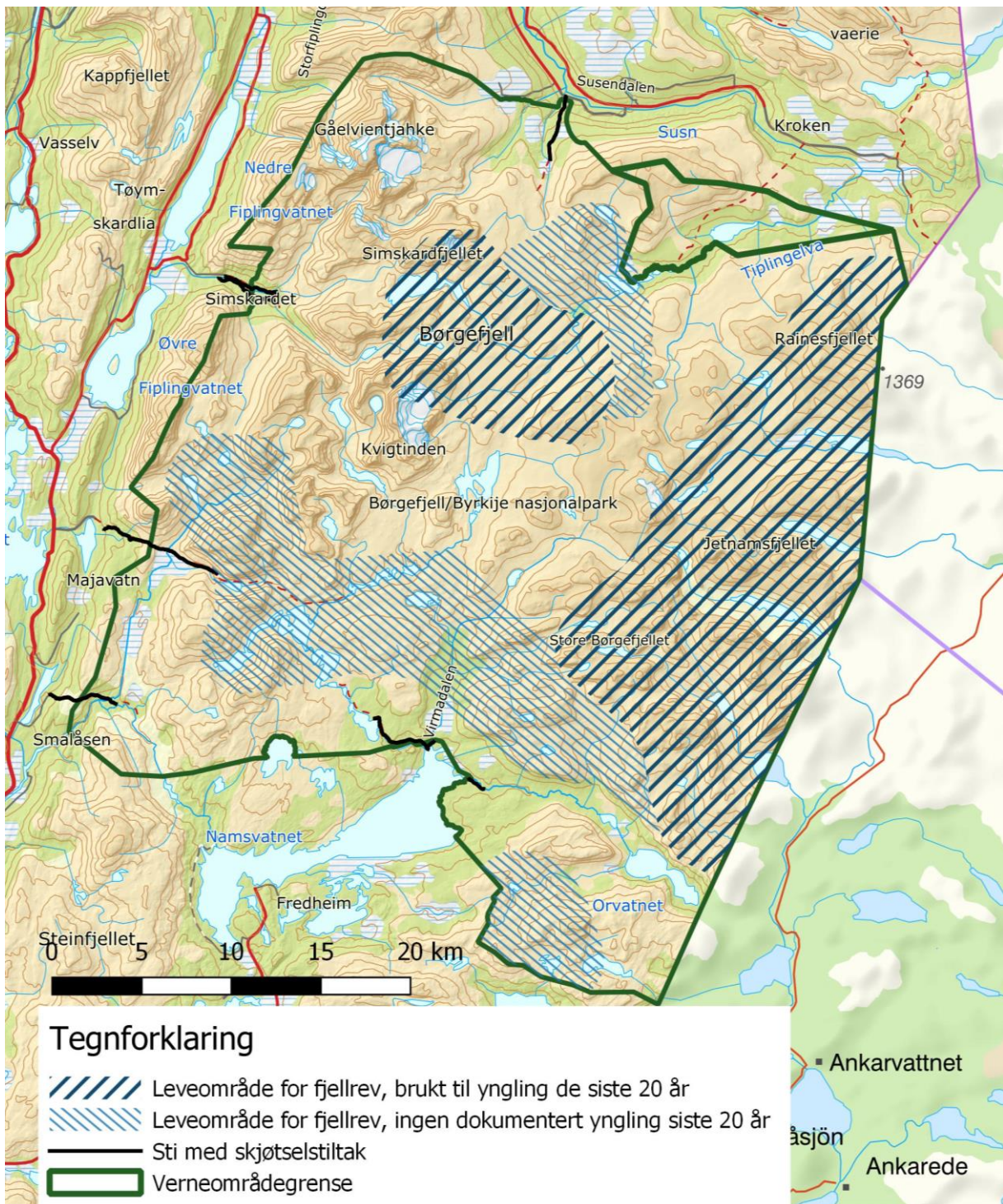
- hekke-, oppvekst- og næringsområder for andefugler, lomer og vadere
- hilokalitetene til fjellreven

Basert på kjent forekomst av ynglelokaliteter for fjellrev er det laget en kartframstilling av sårbare områder for fjellrev. Områder med kjent yngling siste 20 år må sies å være mer sårbare enn områder uten yngling siste 20 år. I områder med fjellrev må en vise særlige hensyn, både ift. ferdsel og særlig i forhold til inngrep som kan påvirke fjellrev. En viktig del av besøksstrategien for Børgefjell må være at en har fokus på hele leveområdet til fjellrev mht. effekter av ferdsel eller annen menneskelig aktivitet. Dette gjelder særlig med tanke på etablering eller restaurering av tekniske inngrep.

Det er nasjonalparkens østlige områder og området mellom Kvigtind og Simskardfjellet som har dokumentert fjellrevyngling de siste 20 år. I disse områdene er det ikke foretatt skjøtsels- eller tilretteleggingstiltak. Tilsvarende er for leveområder hvor det ikke har vært dokumentert yngling siste 20 år med unntak av Jengelstien fra Orekvatnet til Jengelen. På dette stistrekket er det ikke gjennomført skjøtselstiltak, men fra Tomasvatnet til Orekvatnet er deler av stien klopplaggt pga. slitasjeskader. I forhold til fjellreven er det i disse områdene ikke ønskelig med økt ferdsel eller nye ferdselsformer. En ser at bla. sykling og kiting er aktiviteter som i økende grad utøves på svensk side og som også vil bli utøvd i nasjonalparkens østlige områder hvis det åpnes for dette i verneforskriften eller at mulighetene markedsføres mer aktivt.

Austre Tiplingan landskapsvernområde og områdene rundt Litle Kjukkeltvatnet er verdifulle områder for mange ande- og vadefugler. I verdi- og sårbarhetsvurderingen beskrives at det tidligere har vært problemer med forstyrrelse av hekkende andefugler og da særlig problemer med bifangst i garn i Austre og Vestre Tiplingen. Det ble med bakgrunn i dokumentert problem (gjentatte funn av garn med døde fugler) fastsatt et forbud mot garnfiske fra 1.-31. august for over 20 år siden. Forbudet mot garnfiske reguleres ikke av vernebestemmelsene men er fastsatt av grunneier Statskog. Ved lokalitetene er eventuelle konflikter rundt ferdsel knyttet til ferdsel langs land i forbindelse med stangfiske.

Ferdselen får imidlertid ikke særlig omfang før midten av juli etter at hovedtyngden av hekkingen er gjennomført. Det er således rimelig å anta at dagens nivå på ferdsel er akseptabel. Dagens ferdselsmønster styres i stor grad av hvor lenge det ligger snø i områdene og når det er mulig å krysse elver, normalt sett er det medio juli som er start for barmarksesongen. I forhold til hekketiden for fugler bør det ikke gjøres tiltak som medfører økt ferdsel før medio juli.

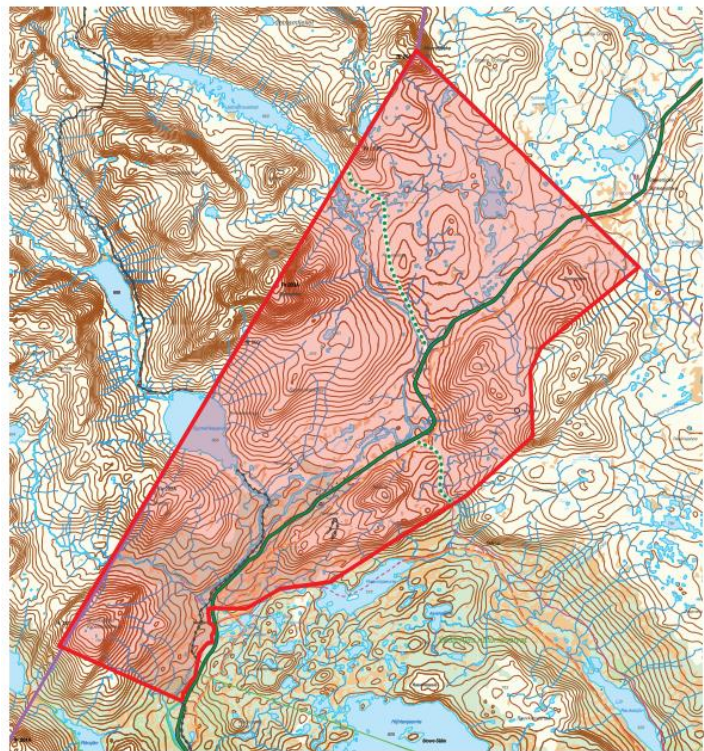

Kartet viser forekomst av fjellrev i Børgefjell. Området er skravert basert på kjent hilokaliteter for fjellrev og kjente ynglinger ved de ulike lokalitetene. Skravering skiller ut områder med kjente ynglinger siste 20 år som mer sårbar enn områder uten yngling siste 20 år.

I forhold til at nasjonalparkens østlige områder er mest sårbar med hensyn til fjellreven er det viktig å ha med seg at den svenske forvaltningen i stor grad påvirker bruken av disse områdene.

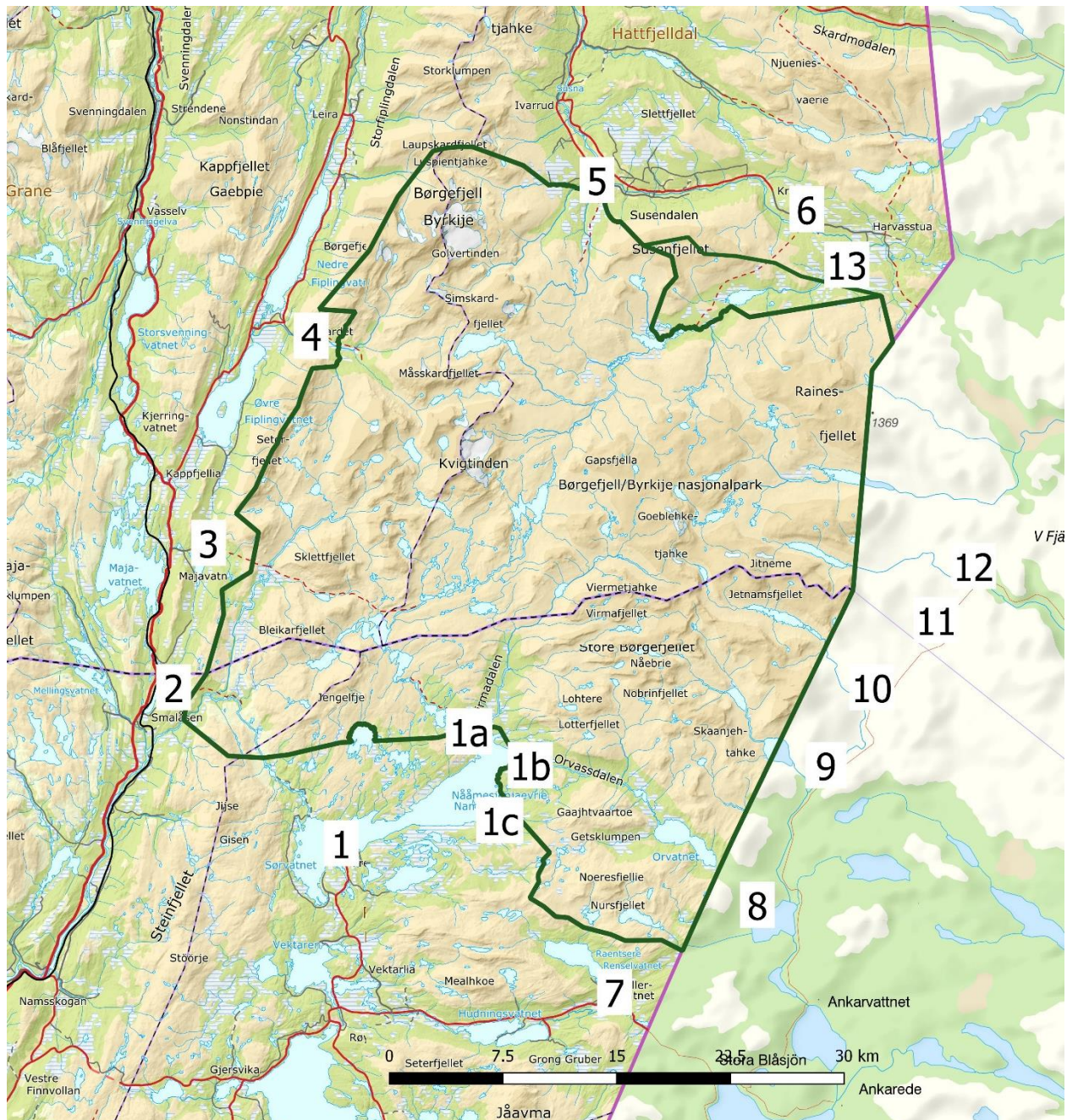
Her er det ulike forhold som i dag styrer bruken:

- Stekenjokkveien blir ikke vinterbrøytet, noe som medfører at de østlige områdene ikke er like tilgjengelig. Veien åpnes for trafikk første uka i juni og det blir merkbart økt trafikk inn i området. I forbindelse med planer om å åpne for gruvevirksomhet på Stekenjokk kan det bli aktuelt med helårsåpen vei.
- Det er innført ferdselsforbud i områdene som ligger i Jämtland län i perioden 10 juni – 10 juli. Dette har begrenset trafikken inn i området. Det er tillatt å ferdes langs merket sti inn til Jetnamsvatnet. Det er ikke innført tilsvarende ferdselsforbud i Vesterbotn län.
- Det er stort fokus på reiseliv på Stekenjokk og det er flere aktører som tilbyr ulike aktiviteter. Villmarksvegen over Stekenjokk er en av Sveriges høyst beliggende veier og er derfor et populært reisemål for veifarende. De siste årene har det vært stort fokus på miljøkriminalitet i området pga. flere tilfeller av reirplyndring.

- Område med tilträdesförbud 10 juni–10 juli
 Prohibited area 10 June–10 July
 Gebiet mit Betretungsverbot 10. Juni – 10. Juli
 Зона запретна для посещения с 10 июня до 10 июля
- ¹ Väg¹ och leder² du får använda i förbudsområdet
 Public road¹ and open trails² through the prohibited area
- ² Weg¹ und Wanderwege², die vom Betretungsverbot ausgenommen sind
 Автомобильная дорога¹ и Дорожки² освобождённые от запрета доступа

2.6 Innfallspor/ startsteder

Kart over Børgefjellområdet med innfallspor og startsteder

Punktene 1 – 6 på kartet er vedtatte innfallspor i forvaltningsplanen. Gjennomførte skjøtselstiltak på disse stiene er beskrevet i rapporten «Gjennomførte skjøtselstiltak på stier i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark»¹¹

1. Namsvatnet er hovedinnfallsporten fra sør. I perioden 15. juli til 1. oktober går det båtrute over Namsvatnet til punktene 1a, 1b og 1c. Årlig selges det 600 – 800 billetter på båtruta. Hovedmengden av ferdsel er i perioden båtruta går. Lite ferdsel på vinter og vår. Ca. 80 prosent går av på 1a for å vandre nordover i parken, enten langs Storelva eller i Virmadalen. På stien langs Storelva og stien langs Orvasselva er det gjennomført skjøtselstiltak ved klopplegging pga.

¹¹ [Gjennomførte skjøtselstiltak på stier i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark](#)

slitasjeskader i sårbare områder. Stiene går delvis gjennom områder med slitesvak myr og tørre, eksponerte områder med dårlig gjenvekst

2. Smalvatnet i Namsskogan kommune. Brukes i hovedsak på sommer og høst. Skogsbilvei inn til parkeringsplass blir ikke vinterbrøytet. Brukes for tilgang til Namskroken, Bleikarvatnet og Jengelskardvatnet. Ferdsestellinger viser 300 - 400 passeringer på sommersesongen. Fjellstyre har en utleiehytte og en åpen hytte i Namskroken. På stien er det gjennomført skjøtselstiltak ved klopplegging og steinlegging pga. skader på slitesvak myr og områder med erosjon.
3. Tomasvatnet i Grane kommune. Ferdsesteller viser i gjennomsnitt ca. 1.000 passeringer på sommersesongen, fjelltrimpost på Storelvhøgda genererer en del passeringer. Startpunkt for de som skal besøke Jengelhyttene. Brukes også en del om vinteren og vårsesongen. Grane kommune har gitt dispensasjon for leiekjøring med snøscooter opp til verneområdegrensen slik at de som skal på tur får transport opp på Storelvdalshøgda. Innfallsport for de sentrale deler av Børgefjell (Jengelen, Gaukaren, Kjukelvatna mfl.) Lett tilgjengelig fra Majavatn stasjon for de som tar tog.

På stien er det gjennomført skjøtselstiltak med klopplegging og omlegging pga. slitasjeskader. Stien går delvis i tørre, eksponerte områder har dårlig gjenvekst og i fuktige områder med dårlig slitestyrke. Spesielt området fra Storelva til Orekvatnet består av myr med dårlig slitestyrke og klopplegging/omlegging har her vært et viktig tiltak for å begrense og reparere skadene. Tidligere har der vært ferdsel både på nord- og sørsiden av Orekelva, dette pga. at de som benyttet hengebrua gikk på sørsiden mens de som benyttet vad over Storelva gikk på nordsiden.

På grunn av at området Storelvdalen – Orekskardet er et viktig våtmarksområde som blir benyttet som hekkeområde har det også vært et mål for skjøtselstiltakene å få kanalisert all trafikken til nordsiden av dalen. Dette gjennom klopplegging og at hengebrua som ble ødelagt i 2018 ikke bygges på samme plass men flyttes nordover til området hvor stien på nordsiden av dalen går i dag. Med dette vil en å redusere belastningen som ferdselen har på området i hekke- og yngletiden ved at all ferdsel kanaliseres til et område.

Området er sårbart for reindrifta på vår og om høst hvor ferdsel virker forstyrrende.

4. Simskardet i Grane kommune, den mest brukte innfallsporten med ca. 1.700 passeringer i sommersesongen. Mye dagsbesøk hvor de besøkende går inn til Simskardhytta og tilbake. Mye vinterbruk. I området er det ca. 400 hytter og en del av disse bruker Simskardet som turområde. Det kjøres skiløype inn til nasjonalparkgrensa. Veien inn Simskardet (3 km) blir ikke vinterbrøytet. Simskardet brukes som startpunkt for de som skal besøke Kvigtind. Mye brukt utgangspunkt for turer i sentrale deler av Børgefjell.

Langs stitraseen er det mye myrområder og fuktskog hvor det fort blir slitasjeskader pga. ferdsel. Etter at det ble etablert reingjerde i Simskardet ble første del av stien liggende innenfor reingjerde, noe som medførte vanskelig fremkommelighet pga. at området ble opptråkket. Skjøtselstiltaket ble klopplegging og omlegging av sti, på første del ble stien klopplagt og lagt utenfor reingjerdet. Videre ble det foretatt klopplegging innover stien til Simskardhytta. På søndre side av Simskardelva er det også sti som går i myrlent terreng, denne stitraseen er omlagt flere ganger tidligere pga. slitasjeskader. Som en del av tiltaket er deler av stitraseen nå klopplagt. Deler av stien planlegges omlagt hvis det blir etablert reingjerde på sørsiden av Simskardelva. Det er bruer over Golverskardelva, Bisseggelva, Rørskardelva og Simskardelva. I forbindelse med skjøtselstiltakene med klopplegging og bruer er «Simsкарdrunden» etablert som et tilbud til dagsbesøkende. Simskardhytta inngår da som en del av opplevelsen for de besøkende.

Området er sårbart for reindrifta på generell basis og særlig under samling og aktivitet ved gjerdet i Simskardet

5. Øyum i Hattfjelldal, innfallsport som gir tilgang til nordre deler av parken. Mellom 300 – 400 passeringer på sommerseongen. Lite vinterbruk, parkeringsplass blir ikke brøytet. Som skjøtselstiltak ble det valgt å prioritere stien øst for Litle Susna via Haustlægran og frem til elvekryssing. Et av målene for valget var å få kanalisert ferdselen bort fra rikmyrområdene vest for elva (Stormyra og Forsmyran) som har slitasjeskader pga. ferdsel. Tiltaket som er gjennomført er klopplugging og omlegging til fastmark. Tiltaket gjennomføres frem til elvekryssing av Litle Susna. Etter dette punktet spres trafikken seg mer ut i terrenget da elvekryssing for enkelte kan være en barriere. Etter elvekryssingen er det fortsatt tydelig sti oppover mot Legdevatnet, men slitasjen er forholdsvis mindre ift. første del av stien
6. Oksvollen, innfallsport til Austre Tiplingan. Ca. 1.100 passeringer på sommersesong. Gir tilgang til nordøstlige deler. Hovedbruken skjer på barmark, på vinterføre kjører besøkende inn til Sjønes (13) hvor det ofte er skuterspor inn i området. Statskog har utleiehytte ved vestre Tiplingen og det er flere private hytter i området som bruker stien. På deler av Tiplingstien er det tidligere gjort skjøtselstiltak i form av steinlegging i myrområder med dårlig bæreevne, disse tiltakene er gjennomført utenfor verneområdet. Det er over flere år meldt inn behov for skjøtselstiltak på stien pga. slitasjeskader både i fuktige områder med dårlig slitestyrke og i tørre, eksponerte områder med dårlig gjenvekst. Fjelltjenesten er engasjert til å lage en tiltaksplan som omfatter stien fra Oksvollen og inn til Vestre Tiplingen.

Punktene 7 til 13 er ikke vedtatte innfallsporter men blir benyttet ut fra tilgjengelighet til områder i nasjonalparken. På disse stiene er det ikke gjennomført skjøtselstiltak.

7. Hudningsdalen i Røyrvik, utgangspunkt for turer i søndre deler av parken (Henrikvatnet, Rurukvatnet mfl.) Flere steder langs vei blir benyttet som startpunkt, vei opp til Renselvatnet og gård ved Vallervatnet er de mest brukte. Har tidligere kommet lokalt ønske fra grunneier om å opprette innfallsport ved Vallervatnet.
8. Leipikvatnet i Sverige. Tilrettelagt svensk innfallsport til flere svenske naturreservat, høy grad av tilrettelegging. Ingen tilrettelegging utført av norsk forvaltningsmyndighet. Brukes som startpunkt av de som skal besøke Orvassområdet hvor Røyrvik fjellstyre har 2 utleiehytter og flere utleiebåter. Sti fra parkeringsplass ved Leipikvatnet og inn til Orvatnet. Hovedferdsel juli, august og september. Noe ferdsel i april og mai på snøføre.
9. Stekenjokk/Sipmikken. Liten parkeringsplass på siden av hovedveg som benyttes av de som besøker Sipmikkområde. Bru over elva gir lett tilgjengelighet. Populært område i april/mai frem til det blir ferdselsforbud i området. Også mye besøk i sommersesongen. Ferdselsforbudet gjelder perioden 10. juni til 10. juli.
10. Stekenjokk/Jetnammen. Parkeringsplass i en tidligere grustak som benyttes av de som besøker områdene ved Jetnamsklumpen. Hovedferdsel i sommersesong. Også en del ferdsel på vårvinter. Sti inn til Jetnamsvatnet skal være unntatt ferdselsforbudet. Jetnamsfjellet er det høyeste fjellet i gamle Nord-Trøndelag fylke og derfor et turmål.
11. Stekenjokk/gruveområdet. Parkeringsplass hvor det tidligere var gruvedrift. Benyttes av besøkende nordøstlige deler av Børgefjell, dvs. Ranseren, Sakenvatnet, Rotnan mfl. Forholdsvis lite brukt, hovedbruken er sommer/høst
12. Stekenjokk/Saxån. Parkeringsplass ifb. med svensk tursti inn til Ranserstugan. Benyttes av besøkende nordøstlige deler av Børgefjell, dvs. Ranseren, Rotnan mfl. Forholdsvis lite brukt, hovedbruken er sommer/høst. Statskog har en åpen bu i vestre ende av Ranseren
13. Sjønes i Hattfjelldal. Brukes mest om vinteren til besøk i nordøstlige deler. Hytteeiere i Austre Tiplingan har dispensasjon for transport med snøscooter fra Sjønes og det er derfor ofte løype innover til Austre Tiplingen. Kommunal rekreasjonsløype passerer også Sjønes og går over til Sverige, noe som letter tilgangen til den nordøstlige spissen av verneområdet. Statskog har

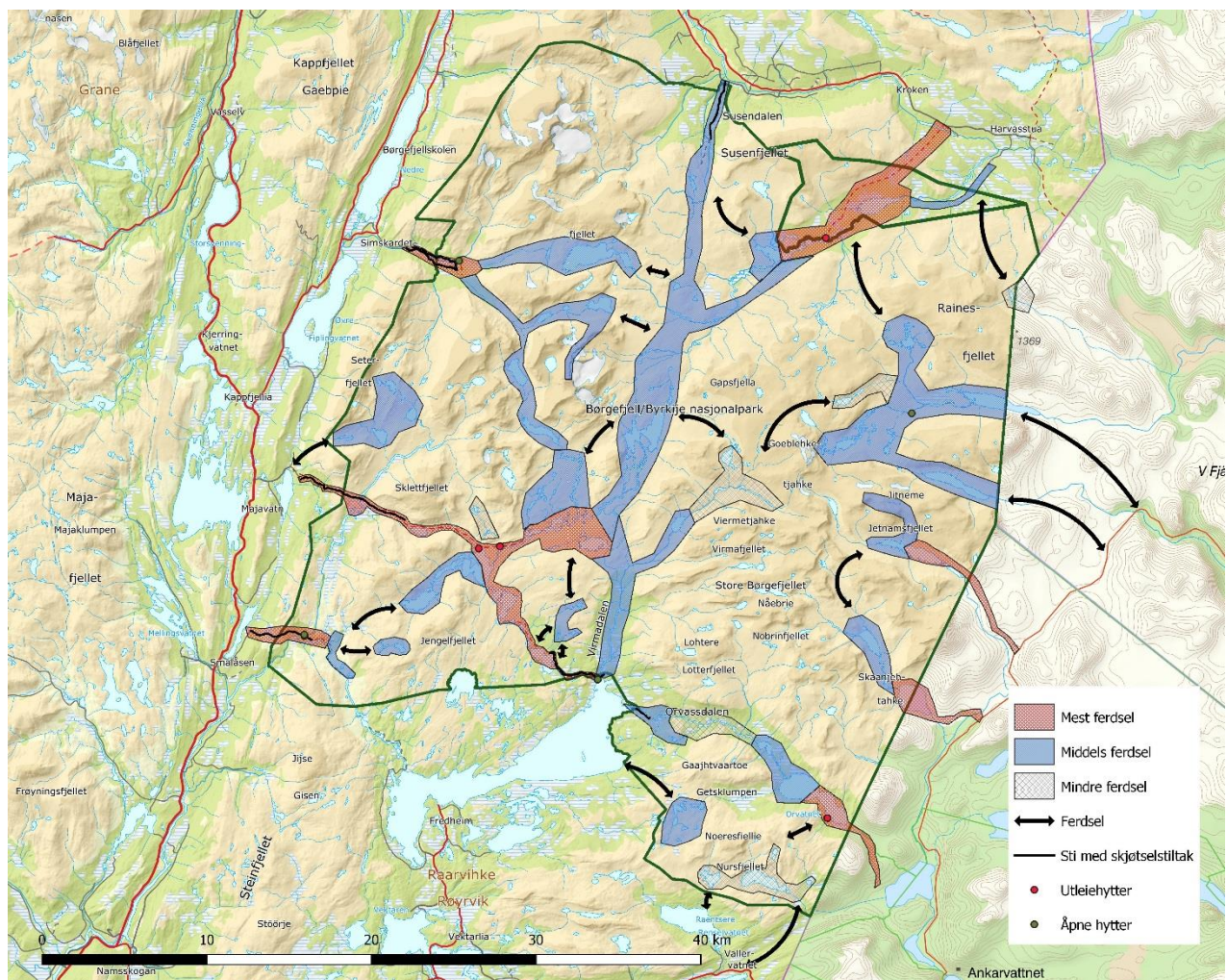
utleiehytte ved Vestre Tiplingen, det er mulig å leie transport inn til hytta om vinteren. Startpunktet er sårbart for tamreinen vår, høst og vinter ved at det er smalt mellom Tiplingelva og grensegjerdet og reinen derfor blir styrt dersom den blir forstyrret.

2.7 Ferdelsmønster

En fjerdedel av Børgefjell nasjonalpark ligger høyere enn 1.000 meter over havet, det meste av parken befinner seg i alpin vegetasjonssone. Bare de lavere dalene er trebevokste, hovedsakelig med bjørk. Unntakene finnes, spesielt i det lavere, sørvestre hjørnet hvor vi finner gammel granskog i området rundt Namskroken. Landskapet kan grovt deles i fire soner: Den vestlige fjellkjeden med sine spisse topper, trange daler og viltre elver. Den østlige fjellkjeden med rundere topper og langstrakte sjøer i vide dalbotn. Ei høyslette som strekker seg fra Susendal i nord til Virmadalen i sør og skiller disse to fjellkjedene fra hverandre. I tillegg ligger det et eget høyfjellsområde sør for Orvasdalen.

Ferdselen i verneområdene styres i stor grad av disse naturgitte forhold med daler, fjell, elver og vann. Den er forholdsvis konsentrert ut fra innfallsportene/startstedene for så å følge daler og vassdrag inn mot sentrale deler av Børgefjell.

På kartet under er det forsøkt å visualisere fordelingen av ferdsel i området med en grov gradering av bruken. Det er viktig å være klar over at hele området brukes i mer eller mindre grad, i kartet er det forsøkt å synliggjøre de områdene med mest ferdsel og hvordan de besøkende forflytter seg. Kartet er ikke et oppsett/rangering i bruken av innfallsporner, men et forsøk å synliggjøre hvordan trafikken for hele nasjonalparken fordeler seg. Det har ikke vært mulig å differensiere ferdselen på sommer og vinterferdsel.

2.8 Ferdselstillinger

Det er gjennom flere år gjennomført ferdselstelling på innfallsportene i barmarkssesongen.

Gjennomsnittlig antall passeringer pr. år ligger på ca. 5.300. Hvis en forutsetter at de besøkende passerer tellerne 2 ganger kan antall besøkende beregnes til 2.650. Dette er kun et minimumstall og må brukes med stor varsomhet, dette ut fra følgende forhold:

- Besøkende passerer teller bare en gang pga. annen rute inn/ut.
- Besøkende benytter start/endepunkt uten teller.
- Besøket skjer i periode uten teller, dvs. på vinterføre.

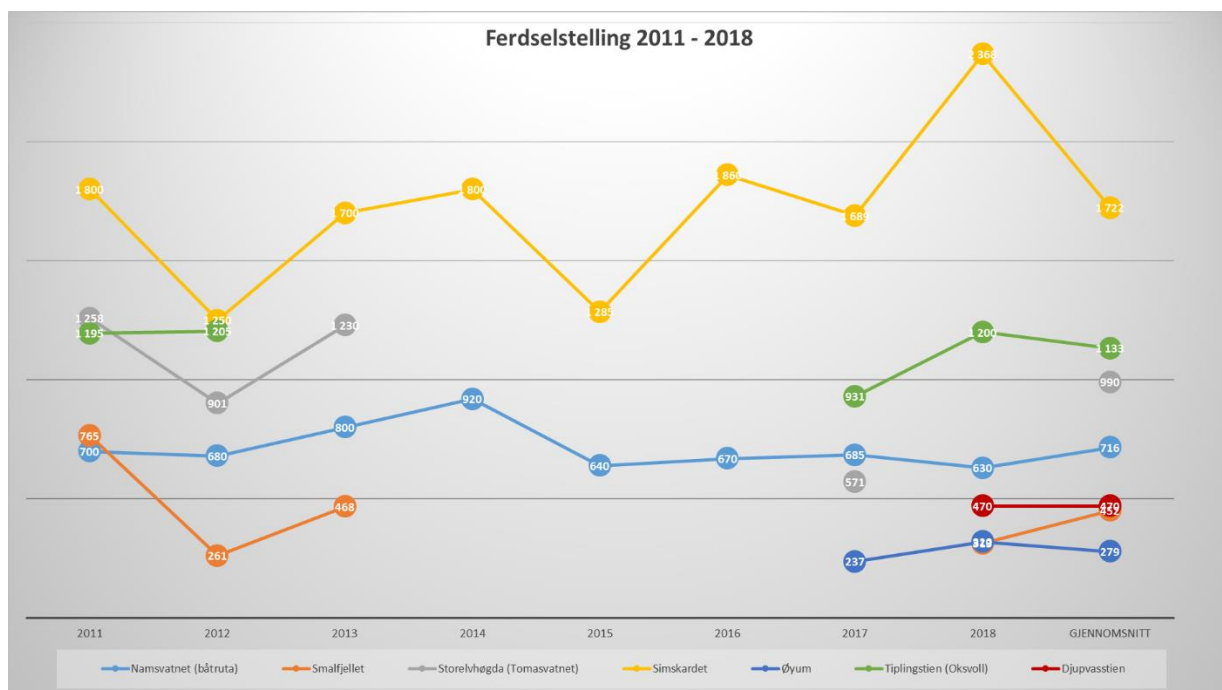
Ferdselstellingene viser at antall besøkende i sommersesongen har vært stabilt de årene tellingene har pågått. Årlige svingninger styres i hovedsak av vær- og føreforhold. Er det sen vår med mye snø og flomstore elver ser en at antall besøkende blir lavere ift. tørre somre med mye fint vær.

Det finnes ingen data for ferdselen i vinterhalvåret, erfaringsmessig er det størst ferdsel i april og mai. Vær- og føreforhold er også her den viktigste faktoren for hvor stor den årlige trafikken blir. I tillegg ser en at vinterstengingen av Stekenjokkveien på svensk side reduserer tilgjengeligheten og dermed antall besøkende. Vegen åpnes normalt i begynnelsen av juni. Hvis det åpnes for ny gruvedrift på Stekenjokk vil dette medføre helårsåpen vei og en helt annen tilgjengelighet til østlige deler av nasjonalparken.

En stor del av de som går Norge på langs går gjennom Børgefjell. Det finnes ingen gode data over hvor mange besøkende dette utgjør, men inntrykket er at antallet har vært økende de siste årene.

De som selger jakt- og fiskekort gir tilbakemelding om nedgang i kortsalget over en lengre periode, de har inntrykk av at langt færre driver med jakt og fiske og er mer interessert i vandring. Noe som også har fremkommet i bruksanalyse reindrift der reindrifutøverne har inntrykk av endring i bruksmønster fra jakt og fiske til vandring og toptturer.

Bruken av innfallspor er beskrevet i rapporten fra brukerundersøkelsen¹² i 2017

¹² [Rapport brukerundersøkelse 2017](#)

2.9 Brukerundersøkelse

I 2017 ble det gjennomført brukerundersøkelse¹³ i Børgefjell nasjonalpark. For å tilegne seg ny og relevant kunnskap om bruken av nasjonalparken ble det innhentet informasjon ved hjelp av kortfattede selvregistreringskort utplassert ved innfallsportene og populære rasteplasser inne i nasjonalparken, ferdselstellere på utvalgte stier og en oppfølgende, web-basert spørreundersøkelse.

Det ble samlet inn svar fra 776 brukere fra selvregistreringskassene og 168 svar fra etterundersøkelsen. Totalt var det plassert ut seks svarkasser. I tillegg var det mulig å fylle ut svarkort på skyssbåten som går til og fra Storelva og ved to utleiehytter ved Orvatnet. En svakhet med selvregistreringsundersøkelsen var at den i liten grad fanget opp besøkende som går inn fra svensk side (Stekenjokk). I dette området finnes det ingen bestemt innfallsport og ingen klare stier/ferdselsveier som brukes.

I tabell under presenteres nøkkelinformasjon om brukerne som deltok i brukerundersøkelsen i 2017. Et kjennetegn ved de som besøker Børgefjell nasjonalpark er at de har reist langt for å komme til området. De fleste som tar seg inn i nasjonalparken velger å overnatte her, hvorav telt og lavvo er de mest benyttede overnattingsalternativene. Gjennomsnittlig turlengde for de som er på flerdagstur i Børgefjell er i overkant av fem dager.

Brukerundersøkelsen ble gjennomført i 2017 vha. selvregistreringskasser

Antall respondenter 776 i kasseundersøkelse / 168 i etterundersøkelse			
Andel nordmenn (n=768)	83 %	Antall nasjonaliteter* (n=768)	16
Andel førstegangsbesøkende (n=766)	43 %	Lokalt bosatte** (n=768)	13 %
Varighet dagstur (gj.snitt timer) (n=322)	5,15	Andel som er med på organisert tur (n=769)	4 %
Varighet flerdagstur (gj.snitt dager) (n=426)	5,05	Andel som går både på og utenfor sti (n=168)	83,3 %
Andel som overnatter i nasjonalparken (n=741)	57 %	Andel som går bare på sti (n=168)	13,7 %
Kvinneandel (n=772)	39 %	Andel som alltid går utenfor sti (n=168)	1,8 %

Kilde: Basert på selvregistreringsundersøkelse og etterundersøkelse gjennomført sommeren og høsten 2017. *Ikke medregnet norske respondenter **Personer som er bosatt i Grane, Hattfjelldal, Namsskogan eller Røyrvik.

¹³ [Rapport fra brukerundersøkelse i Børgefjell nasjonalpark sommeren 2017](#)

I brukerundersøkelsen ble hver respondent vurdert langs en purismeskala. Dette følger samme fremgangsmetode som er gjort i brukerundersøkelser i andre nasjonalparker. En purismeskala sier noe om brukernes preferanser for tilretteleggingstiltak og hvorvidt en ønsker å møte på andre mennesker når enn er på tur. Lavpurister er de som ønsker mye tilrettelegging og synes det er hyggelig å møte andre mennesker på tur, mens høypurister setter pris på lite tilrettelegging og muligheter til å ferdes uforstyrret fra andre mennesker. Resultatene fra brukerundersøkelsen konkluderer med at Børgefjell tiltrekker seg svært mange høypurister sett i forhold til andre verneområder. 31 prosent av de besøkende faller innunder gruppen som defineres som høypurister, mens 27 prosent av respondentene defineres som mellompurister. 42 prosent av respondentene defineres som lavpurister.

Hovedtyngden av skjøtselstiltak med klopplegging er gjort utenfor eller i ytterkant av verneområdet

De aller fleste besøkende (97,6 %) visste at Børgefjell er vernet som nasjonalpark før de besøkte området. Videre er det i underkant av tre av fire respondenter som oppgir at vernestatusen var av betydning for at de besøkte området. De besøkende har jevnt over høy kunnskap om regler for atferd i nasjonalparken. Dette kan ha sammenheng med at de fleste besøkende leser seg opp om området før de besøker Børgefjell. 65 prosent av respondentene i etterundersøkelsen oppgir at de hentet informasjon om Børgefjell i forkant av besøket. De aller fleste respondenter syntes det var uproblematisk å finne god informasjon om området. Enkelte respondenter presiserer imidlertid at det hadde vært ønskelig med mer informasjon om elve- og bekkekryssing i verneområdet, herunder informasjon om hvorvidt og hvor det finnes broer eller klopper som gjør kryssing av vannløp enklere.

Børgefjell nasjonalpark er et naturområde med relativt lite tilrettelegging i form av tydelige stier, informasjonsskilt, klopper og oppvarmede hytter. I etterundersøkelsen uttrykker også de besøkende en tilfredshet med forvaltningen av nasjonalparken og graden av tilrettelegging. Et annet funn fra brukerundersøkelsen er at forvaltningsmyndigheten treffer godt med de prioriteringene de gjør når det kommer til hvilke tilretteleggingstiltak en satser på.

Respondentene uttrykker at de tilretteleggingstiltakene som er viktigst for dem når de er på tur også er de tilretteleggingstiltakene som er av høyest kvalitet i Børgefjell. Allikevel finnes det enkelte forbedringsmuligheter hvis en skal tro respondentene. De besøkende uttrykker at forvaltningsmyndigheten kan bli enda flinkere til å informere brukerne ved hjelp av informasjonstavler ved innfallsportene og skilt som angir avstand og retning.

I sentrale deler av Børgefjell er det ingen tilrettelegging med merkede stier, skilting eller bruer

Totalt sett virker forvaltningen å være godt tilpasset verneformålet for nasjonalparken og den brukergruppen som besøker Børgefjell i dag. De besøkende er en gruppe mennesker som ønsker å

oppleve uberørt natur og lite forstyrrelser fra andre besøkende. Til tross for at mye av friluftslivet som utøves i Norge har blitt mer avansert når det gjelder bruken av teknisk utstyr og tilrettelegging som er mulig, viser de besøkende til Børgefjell en svært stor interesse for tradisjonelt friluftsliv. Dette inkluderer fotturer og høstingsfriluftsliv. Det er svært få av respondentene som oppgir at de har interesse for moderne eller motoriserte friluftslivsaktiviteter. Forvaltningsmyndigheten i Børgefjell har tidligere uttrykt en bekymring for at nye friluftslivsformer skal kunne stå i konflikt med områdets verneformål (Fylkesmennene i Nordland og Nord-Trøndelag, 2009):

Den generelle samfunnsutviklingen har også innvirkning på friluftslivet. I dag ser man en rekke nye aktiviteter som er mer orientert mot sport og prestasjon. De nye aktivitetene krever i mange tilfeller økt tilrettelegging. Hvis denne typen aktiviteter får utvikle seg uten påvirkning fra forvaltningsmyndigheten, kan de komme i konflikt med verneformålet for nasjonalparken. Utfordringen vil derfor være å utvikle friluftslivsaktivitetene i en miljøvennlig retning. For å oppnå en slik utvikling vil tilrettelegging for det enkle friluftslivet basert på naturopplevelser være hovednøkkelen.

Basert på funnene fra brukerundersøkelsen virker det ikke til å være en tydelig konflikt mellom de besøkendes bruk av verneområdet og verneformålet for nasjonalparken. Børgefjell nasjonalpark tiltrekker seg mennesker som setter det enkle friluftslivet høyt - hvor naturopplevelser står i sentrum. Fra brukerundersøkelsen fremgår det at de besøkende viser en sterk skepsis til å liberalisere reglene for bruk av verneområdet.

2.9.1 Organisert friluftsliv

I verneområdene er det i dag liten grad av organisert friluftsliv i form av guiding og organiserte turer. Det er 6 utleiehytter og 3 åpne hytter/buer i verneområdene. Området på Trøndelagssiden er statsallmenning hvor allmenningsretten er gjeldende uten at denne går på bekostning av vernet. Det er også etablert noen fjelltrimposter i ytterkanten av verneområdet.

Alle innfallsporter ligger utenfor verneområdet.

Omfanget av organiserte ferdse i Børgefjell er lite.

Enkelte aktører har gjennom årenes løp forsøkt å etablere tilbud med organiserte aktiviteter i Børgefjell. Erfaringene så langt er at det har vært vanskelig å få til varige tilbud med organiserte turer/aktiviteter i verneområdene. En del aktører oppgir at verneforskriften er en utfordring ved at det må søkes om dispensasjon for slik virksomhet i perioden 1. mars t.o.m. 31. juli. Dette gir for liten forutsigbarhet ift. markedsføring, planlegging og booking av aktiviteter/turer ut fra en usikkerhet om det gis dispensasjon.

Et annet moment ift. å arrangere organiserte aktiviteter som guidede turer, ridning, villmarkscamper er at Børgefjell er et tøft og utfordrende område. Snøen kan enkelte år ligge til begynnelsen av juli, elvene er store og uforutsigbare ift. vannføring og høsten kommer tidlig, dette gir en kort sommersesong med et begrenset tidsvindu for organiserte aktiviteter på barmark. Mangelen på veier og bruer i nasjonalparken medfører også at det er utfordrende å få til en kostnadseffektiv drift av slik virksomhet.

Børgefjell appellerer i hovedsak til brukergruppen som ønsker å oppleve villmark og som vil ferdes alene eller i mindre grupper. Disse er da som oftest ikke interessert i å delta på organiserte turer/aktiviteter.

Summen av at dagens brukere som hovedregel ikke ønsker å delta på organiserte aktiviteter og at Børgefjell er et utfordrende område å ferdes i for mindre fjellvante personer er kanskje forklaringen på at en del av aktørene som har forsøkt seg i Børgefjell har slitt med å få deltagere på sine aktiviteter. De siste årene ser en ofte at annonserte turer har blitt avlyst pga. ingen/liten påmelding. I tillegg er det rimelig å anta at klimaendringene med mer uforutsigbare vær- og føreforhold vanskeliggjør slik virksomhet i årene som kommer.

Utenfor verneområde er det en del aktører som driver med tilrettelagte aktiviteter som elvepadling, kiting, snøscooterutleie, radonee, topturer ol.

Et svært begrenset antall lag og organisasjoner arrangerer turer i området, disse trenger ikke søke dispensasjon. Denne virksomheten foregår i svært begrenset grad med ca. 2 – 3 årlige turer pr. år. Ofte er det topturer som er aktiviteten

Øst for nasjonalparken, på svensk side er det flere organiserte og tilrettelagte reiselivsaktiviteter med utgangspunkt i Stekenjokkveien. Her arrangeres guidede turer, grottevandring, mountainbike-turer, kiting, skitrening, snøscooterløyper mm.

Børgefjellskolen har også benyttet områdene i Simskardet i sin leirskolevirksomhet, men det meste av aktiviteten foregår utenfor verneområdet.

Om en eventuell endring i verneforskriften med åpning for mer kommersielle aktiviteter uten søknad vil medføre økt aktivitet er usikkert ut fra de naturgitte forhold.

2.10 Kunnskap om reiseliv

Over flere år har det vært dialog med lokalt reiseliv, hovedsak mot enkeltaktører eller gjennom kommunalt tiltaksapparatet. Den beste kunnskapen om lokalt reiseliv innehas av den enkelte kommune som har oppdatere oversikter over aktørene i egen kommune. Gjennom et samarbeid som nasjonalparkkommune kan dialogen med næringene i regionen styrkes.

Fra forvaltningens siden har det vært tatt flere initiativ ift. lokalt reiseliv, primært gjennom kommunalt tiltaksapparat. I 2015 arrangerte nasjonalparkstyret Børgefjell rundt hvor alle aktørene ble invitert til en 2-dagers rundtur rundt Børgefjell der aktørene besøkte hverandre og fortalte om hverandres tilbud.

Reiselivet i regionen kan grovt deles i 2 grupper.

- «E6 turistene». På gjennomreise til eller fra Nord-Norge med bil, buss eller bobil i sommersesongen. Oppholder seg forholdsvis kort tid i regionen da formålet er gjennomreise. Svært få av disse besøker nasjonalparkene. Kan overnatte i område og besøke destinasjonene langs E6 som Laksforsen, Nordlandsporten, Namsskogan familiepark og veikroer/kafeer. Noen få antas å ta avstikkeren til Hattfjelldal eller Røyrvik. Kystriksveien er populært alternativ for denne gruppen som benyttes den ene veien på reisen. Helgelandskysten og Namdalskysten er populære

Børgefjell er et viden kjent for sine fiskevann med stor og fin ørret

områder som er mye markedsført og som dermed har stor oppmerksomhet hos de besøkende. Det er lite tilrettelegging og informasjon langs E6 som informere disse turistene om at de passerer 2 nasjonalparker.

- «Regionturisten» har Børgefjellregionen som hovedmål for reisen og oppholder seg derfor flere dager i kommunene rundt Børgefjell. Reiser oftest med bil, bil med campingvogn eller bobil. Besøker lokale aktiviteter og severdigheter. Ofte interessert i natur og friluftsliv samt kultur og matopplevelser. De som besøker nasjonalparkene har dette som hovedmål for turen og kombinerer denne svært sjeldent med andre aktiviteter (brukerundersøkelse 2017)

2.10.1 Reiselivsstrategi Nordland

Visjonen for reiselivsstrategi for Nordland (NFK) er: Mat, kultur og natur! Nordland skal levere opplevelser i verdensklasse. Besøkende i Nordland skal møte bærekraftige reiselivsdestinasjoner med kvalitet i alle ledd. Målet for strategien er: Samarbeid og nyskaping skal bidra til bærekraftige reiselivsbedrifter og lokalsamfunn.

Reiselivsstrategien trekker også fram en del tiltak som skal gjennomføres og som vil kunne påvirke nasjonalparken. Det skal skiltes til blant annet nasjonalparkene. Reiselivsarena Nordland skal utvikles som møteplass med vekt på å utvikle opplevelsesnæringen. Utvikle konsepter innen sykkel, vandring, samisk reiseliv og aksene Værnes – Bodø med fokus på Nordlandsbanen som opplevelsesprodukt. Tilrettelegge for økt verdiskaping i opplevelsesnæringene med utgangspunkt i kultur, kunst, historie og tradisjoner fra Nordland. Bidra til etablering av en arena for aktører innen naturbaserte opplevelser for å sikre en koordinert utvikling mellom offentlige forvaltere (eks. nasjonalparker) og opplevelsesnæringene.

2.10.2 Strategi for innovasjon og verdiskaping i Trøndelag

Strategien et verdiskapende Trøndelag er en felles næringsstrategi for det nye Trøndelag med mål om at verdiskaping og vekst skal skje i hele Trøndelag og skal underbygge målet om en livskraftig region.

Et av utviklingsmålene i strategien er videre satsning på opplevelsesnæring. Opplevelsesnæringene er definert til å omfatte bedrifter innenfor det en tradisjonelt oppfatter som reiseliv, men også bedrifter og aktører relatert til mat, natur og kultur er inkludert. Strategien fremhever at trøndersk mat, natur og kulturarv gir et godt utgangspunkt for utvikling av salgbare produkter og tjenester i opplevelsesnæringene.

Når det gjelder utvikling av opplevelsesnæring i Trøndelag er følgende mål vedtatt i handlingsplanen:

- Være nasjonalt ledende på opplevelser basert på mat, natur- og kulturarv
- Økt samarbeid mellom aktørene
- Økt og tydelig markedsorientering på produkter og tjenester

I strategi for innovasjon og verdiskaping i Trøndelag er det ikke fokusert på nasjonalparkområder, nasjonalparkkommuner eller merkevaren Norges nasjonalparker som tema.

2.10.3 Reiselivsaktører rundt nasjonalparken

Tilbydersiden består av mange små aktører som tilbyr overnatting, bespisning, jakt, fiske eller andre naturbaserte aktiviteter. Disse driver ofte sin virksomhet i kombinasjon med annen næringsvirksomhet. I tillegg er det noen store aktører som har mye besøk som Namsskogan familiepark, Nordlandssporten og Laksforsen hvor hovedtyngden av besøkende er E6 turistene som nødvendigvis ikke er så interesserte i nasjonalpark.

I regionen satses det også på turisme gjennom hyttebygging. I Røyrvik er bla. Børgefjellsenteret en destinasjon med mange hytter bygd opp ift. vinteraktiviteter. Skorovass fjellandsby i Namsskogan kommune er under etablering med mål om å etablere 1.000 nye hytter. I Fiplingdalen i Grane kommune er det ca. 400 fritidsboliger.

Det finnes noen få aktivitetstilbydere i regionen som tilbyr guidede turer, rafting, padling, kiting, hundekjøring ol. Disse tilbyderne opererer i svært liten grad i verneområdene.

I områdene øst for nasjonalparken, på svensk side er det flere reiselivsaktører som tilbyr ulike typer aktiviteter med utgangspunkt i Stekenjokkområdet som grenser til Børgefjell. Det meste av aktiviteten skjer utenfor nasjonalparken, men i enkelte tilfeller ser enn at aktiviteten kommer inn på norsk side. På svensk side er det tilbud om helikoptertransport som også benyttes av besøkende i Børgefjell som flys inn til grensen.

2.10.4 Destinasjonsselskap

Ved at Børgefjell nasjonalpark ligger i to fylker er det flere destinasjonsselskapet som markedsfører området. Helgeland Reiseliv er et samlet destinasjonsselskap for hele Helgeland, med reklame for området og muligheter for booking mm. Flere av aktørene rundt nasjonalparken er samarbeidspartnere, i tillegg til at kommunene er med.

På trøndelagssiden er Visit Namdalen en aktør som markedsfører namdalsregionen inkludert nasjonalparken med tilhørende kommuner, aktiviteter og tilbydere.

2.10.5 Nøkkeltall for turisme i regionen

De mest besøkte turistattraksjonene nær verneområdet er langs E6. Namsskogan Familiepark har over flere år ligget på ca. 50.000 besøkende mens Laksforsen i Grane kommune ligger på ca. 60.000 besøkende pr. år. Nordlandsporten er også et punkt hvor mange veifarende stopper og har derfor mye besøk i sommersesongen.

Ut over dette finnes det lite data om besøket i regionen utover at en ser en vis økning i trafikken i området.

2.10.6 Nasjonalparken som turistattraksjon

Børgefjell nasjonalpark er kjent som villmarksparken ved at området er lite tilrettelagt med få tekniske installasjoner, området har mange sjeldne og truede dyrearter hvor fjellreven er den meste profilerte.

Området er også et yndet mål for sportsfiskere pga. sine gode fiskebestander med stor ørret. Brukerundersøkelsen viser at over 80% av de besøkende er nordmenn som ikke er bosatt i en av Børgefjellkommunene, noe som tilsier at området er nasjonalt attraktivt besøksmål.

Børgefjell er først og fremst et attraktivt besøksmål for de som ønsker å oppleve unik natur og enkelt friluftsliv. Nasjonalparken har lite fokus hos E6 turisten, men en ser at området har fått større oppmerksomhet hos utenlandske besøkende. Det som overrasket i svarene fra brukerundersøkelsen er at de utenlandske besøkende i nasjonalparken ikke ønsket mer tilrettelegging, de besøkte området nettopp fordi de anså dette som urørt område.

2.11 Kunnskap om næringsvirksomhet i nasjonalparken

Den største næringsvirksomheten i nasjonalparken er sørsamisk tamreindrift.

I tillegg drives det utmarksnæring i form av salg av jakt- og fiskekort samt hytteutleie. Det leies ut båter i enkelte vann. Statskog er eneste grunneier i verneområdet. Arealene på trøndelagssiden er statsallmenning og forvaltes etter fjellovens bestemmelser av fjellstyrer

Noen mindre aktører har sporadisk arrangert organiserte turer inn i området, men omfanget av dette anses som minimalt.

Over Namsvatnet i Røyrvik kommune er det båtrute som har sitt trafikkgrunnlag med transport av turister inn til Børgefjell nasjonalpark.

Ut over dette er det ikke næringsvirksomhet i nasjonalparken.

2.12 Sammenstilling og situasjonsanalyse av kunnskap

Kunnskapsgrunnlaget for nasjonalparken og landskapsvernområdet er godt. Med de supplerende undersøkelsene som er blitt foretatt har man gode kunnskap om så vel verneverdier som bruk og brukere.

Dagens ferdsel i Børgefjellområdet er beskjeden sammenlignet med andre nasjonalparker i Norge. Ferdselen er i hovedsak konsentrert om perioden fra medio juli til utgangen av august, i tillegg er perioden april - mai et tidspunkt med økt ferdsel. Det en ser er at vær- og føreforhold i stor grad påvirker antall besøkende.

Børgefjell oppleves som villmark pga. fraværet av tekniske installasjoner og en unik natur.

Kunnskapsgrunnlaget viser at enkelte områder av nasjonalparken tåler økt besøk

uten at det vil true verneverdiene, dette avhenger av når på året ferdselen foregår. Det er i områder hvor en tidligere har gjennomført skjøtselstiltak med klopplegging som har størst potensiale for økt ferdsel.

Gjennom bruksanalyse reindrift er det fremkommet at dagens besøk i nasjonalparken er akseptabelt for den sørsamiske tamreindriften, men at en økning i volum ikke er forenlig med bærekraftig reindrift. Dette under forutsetning av at det ikke åpnes for nye ferdselsformer og at ferdselen skjer etter dagens mønster. En dreining av ferdsel til sårbare perioder og områder vil medføre en merbelastning for reindriften som også kan påvirke verneverdiene negativt.

Topografien i Børgefjellområdet tilsier at ferdsel i verneområdene vil være begrenset også i framtida. Det er ingen veier inn nasjonalparken med det resultat at det kreves en fysisk innsats for å komme til området. Vann og elver fungerer også som en barriere for mange besøkende. Dette samsvarer også med de ønskede brukeropplevelsene for de som besøker Børgefjell som ønsker seg områder med lite tilrettelegging og villmarkspreget natur som det er utfordrende å ferdes i. Derimot kan det være et potensiale for økt besøk i ytterkantene av nasjonalparken samt områdene utenfor.

Simskardrunnen er et eksempel på et slikt tilbud hvor de besøkende går en runde i Simskardet etter tilrettelagt sti. De kan da gå fra parkeringsplassen og inn til Simskardet på den ene siden av elva for så å

returnere til parkeringsplassen på andre siden av elva. Det er tidligere etablert flere bruer i området. Dette er et vakkert område som gir en god opplevelse av villmark, de er så vidt innenfor verneområdet. Her kan en utvikle tilbudene videre og evt. tilrettelegge for at lokalt reiseliv kan bruke området som en del av sitt tilbud.

Et annet eksempel er båtruta på Namsvatnet hvor en kan tilrettelegg mer for dagsturer hvor de besøkende er noen timer i ytterkanten av nasjonalparken for så å bli transportert tilbake med overnatting og bespisning hos lokale tilbydere. Hvorvidt de to ovennevnte er realiserbare er selvfølgelig avhengig av at det finnes lokale aktører som ser potensialet i aktivitetene, forvaltningen kan ikke ha noen annen rolle utover å være tilrettelegger.

Skyssebåten på Namsvatnet transporterer besøkende til søndre deler av Børgefjell

Børgefjell er et viktig område for truede og sårbare arter, spesielt er hekke- og yngletiden en sårbar periode hvor det er viktig å unngå forstyrrelser. Med hensyn til dette er det i enkelte områder ikke ønskelig med mer ferdsel i perioden 1. mars til 31. juli.

Nye ferdselsformer som sykling, kiting, randonee ol kan påvirke verneverdiene negativt ved at det åpner for flere besøkende i nasjonalparken og at disse får lengre rekkevidde en tradisjonelle fjellvandrere har, spesielt gjelder dette de østlige områdene som er lett tilgjengelig fra svensk side. En evt. liberalisering av verneforskriften vil her påvirke trykket og vil ikke være forenlig med målet å rendyrke Børgefjell som en villmarkspark.

Midtvinters er det lite ferdsel i Børgefjell, men april – mai er et populært tidsrom for de som ferdes på ski.

Alle kommunene rundt Børgefjell vurderer å bli nasjonalparkkommune under merkevaren, Røyrvik fikk sin godkjenning høsten 2018. De andre kommunene arbeider for tiden med forankringen lokalt. Dette kan gi en situasjon hvor nasjonalparkforvaltningen og kommunene arbeider felles under merkevaren med tilhørende verdier. Dette vil videre danne grunnlag for fellesprosjekt som det er viktig at nasjonalparkstyret deltar i, dette kan være etablering av informasjonspunkt, viewpoint, turstier, vertskapskurs osv.

3 Mål og strategiske grep

Hovedmålet i besøksstrategien for Børgefjell/Byrkjve nasjonalpark er å sikre og ta vare på verneverdiene i nasjonalparken. Dette fordi verneverdiene også er besøks- og opplevelsesverdiene som etterspørres jfr. brukerundersøkelsen. Ved å ta vare på, og forvalte området ihht. formålet med vernet bevares særpreget til glede for den enkelte besøkende og for kommende generasjoner.

Delmål:

- En skal beholde og rendyrke merkevaren Børgefjell som opplevelsen av «villmark» med få tekniske installasjoner og liten grad av tilrettelegging. Tyngre tilretteleggingstiltak utover nødvendige skjøtselstiltak gjennomføres ikke i nasjonalparken.
- Merkevaren Børgefjell skal være et alternativ til majoriteten av norske nasjonalparker. Da som et område med lite ferdsel, ingen rødmerkede stier eller turistforeningshytter. Merkevaren Børgefjell skal kommunisere at dette er et område hvor de besøkende er overlatt til seg selv, at en må ha kunnskap og utstyr til å takle tøffe forhold.
- Gi de besøkende gode opplevelser gjennom god kvalitet på innfallsporter, startsteder og utkikkspunkt.
- Tilrettelegging for økt lokal verdiskapning gjennom reiseliv og handel skal skje utenfor nasjonalparken. Området skal være et attraktivt besøksmål med grunnlag i merkevaren Norges nasjonalparker og merkevaren Børgefjell.
- Besøksstrategien skal ivareta samisk kultur og næringsutnyttelse ved å legge opp til at økt aktivitet skjer utenfor nasjonalparken tilknyttet eksisterende infrastruktur.
- Samarbeide med kommunene om å legge til rette for økt lokal verdiskapning gjennom nasjonalparkkommunestatusen. Kommuner som er nasjonalparkkommune prioriteres spesielt i besøksstrategien.
- Være en aktiv part i informasjonsarbeidet om verneområdet ved bruk av merkevaren Norges nasjonalparker.
- Skape bevissthet om at det vil bli økt ferdsel og trykk på området som følge av internasjonale- og nasjonale reiselivstrender. Besøksstrategien skal ta høyde for at det vil bli økt ferdsel til området uansett strategiske grep hvor økt slitasje, økt forstyrrelser og mer forsøpling kan bli resultat. Gjennom en aktiv besøksstrategi må det være et mål å forebygge negative effekter av økt ferdsel i området.

3.1 Strategiske grep

For å oppfylle vedtatte hoved- og delmål må det tas en del strategiske grep som beskrives i dette kapitlet.

Det er et mål å rendyrke «merkevaren» Børgefjell som et «villmarksområde» for erfarne fjellfarere jfr. brukerundersøkelsen. Ut fra dette er det et strategisk grep å videreføre Børgefjell som ett område uten tilrettelegging hvor det kreves erfaring og godt utstyr for å ferdes. Strategien blir å appellere til denne brukergruppen ved ikke å tilrettelegge for økt ferdsel i sentrale deler av nasjonalparken.

Børgefjell er benevnt som fjellrevens rike og er et område for den har overlevd på naturens premisser uten støttetiltak

Dette betyr at tilrettelegging for flere besøkende og økt lokal verdiskaping må skje i ytterkanten eller utenfor verneområdene. Da også med bakgrunn i at det meste av infrastrukturen i dag ligger utenfor verneområdet og at det er i disse områdene en på en mest mulig kostnadseffektiv måte kan etablere nye aktiviteter/tilbud. Ettersom utviklingen tyder på at det uansett vil bli økt ferdsel og trykk som følge av internasjonale- og nasjonale reiselivstrender vil det være viktig å overvåke utviklingen og at det utvikles tilbud og aktiviteter utenfor verneområdet for å gi gode opplevelser og bedre vern. For å overvåke utviklingen er det viktig å videreføre ferdselstillinger på innfallsportene og å få styrket ressursen til verneområdeoppsyn. Strategien med tilrettelegging utenfor verneområdet vil også være i henhold til verneformålet som sier at en skal bevare et stort naturområde tilnærmet fritt for tekniske inngrep, med store villmarkspregede områder.

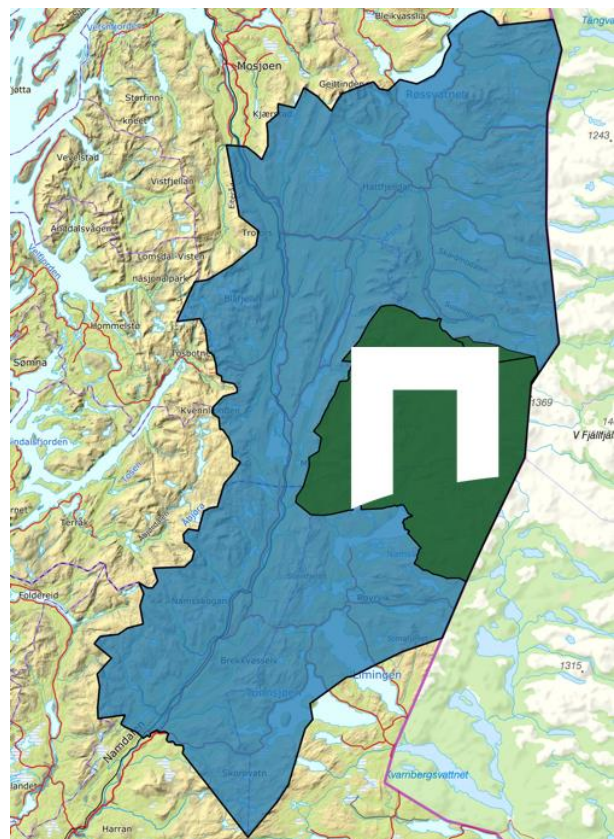
3.1.1 Nasjonalparkkommuner

Et viktig strategisk grep for å nå målene er god samhandling med kommunene rundt Børgefjell gjennom nasjonalparkkommunestatusen.

Ved å arbeide for at alle kommunene blir nasjonalparkkommuner under merkevaren Norges nasjonalparker vil en arbeide med de samme verdiene som ligger i kriteriene. Kommunene vil gjennom statusen ha felles mål om flere besøkende, bedre vern og økt lokal verdiskaping gjennom merkevaren.

Reiseliv og turisme er et viktig satsningsområde for alle kommunene, noe som bla fremgår av kommunale næringsplaner, kommunene har også gitt tilbakemelding om at det primært er ønskelig at økt lokal verdiskaping skal skje utenfor verneområdene, i lokalsamfunnene der det allerede er infrastruktur til å betjene besøkende. Og at evt. videre utvikling skjer i disse områdene.

En hovedsatsning utenfor verneområdene vil også gi et bedre vern av verneområdene.

Kommunene rundt Børgefjell kan samarbeide som nasjonalparkkommuner med Børgefjell om fellesnevner

Nasjonalparkforvaltningen bør derfor arbeide aktivt for at alle kommunene velger å bli nasjonalparkkommuner og at det etableres et fellesskap omkring dette med felles mål og tiltak. Da vil det også være enklere å felle fokus på kundereisen Børgefjell hvor en kan se på aktiviteter/opplevelser på tvers av kommune og fylkesgrenser. Gjennom et slik samarbeid vil en kommunisere ut mer tydelig at dette er en region med Børgefjell i sentrum.

3.1.2 Kanalisering av ferdsel og satsing på innfallsporter

I forvaltningsplanen fra 2009 står følgende:

«Når kommunene utformer sin fremtidige reiselivspolitik opp mot Børgefjell/Byrkije nasjonalpark må det legges til grunn at nødvendige, infrastrukturelle tekniske tiltak som for eksempel reiselivsbygg med tilhørende aktiviteter, lokaliseres utenfor nasjonalparken. For mange typer reiseliv er det ofte et samspill mellom nasjonalparken og de tilgrensende områdene, og tilrettelegging for reiseliv må sees i sammenheng for hele området, også de områdene som ligger utenfor nasjonalparken. Reiselivsbygg utenfor nasjonalparken lokaliseres slik at press mot de mest sårbare delene/tidsrommene i nasjonalparken unngås (f.eks. kalvingsområder for rein). En konsentrasjon av reiselivsaktører, og bruk av definerte innfallsporter, gjør at man unngår at det etableres flere mindre innfallsporter til nasjonalparken og vil være med på å kanalisere ferdsel. På denne måten fanger man opp flere brukere på færre steder, noe som vil være positivt, så vel kommersielt som naturfaglig»

Gjennom prosessen med utarbeidelse av besøksstrategi er det ikke fremkommet kunnskap som tilsier endringer av målene i forvaltningsplanen. Konklusjonen er fortsatt at det skal satses på tilrettelegging på innfallsporene og at evt. kanalisering av ferdsel skjer omkring disse. I forvaltningsplanen er det 6 definerte innfallsporter som alle ligger utenfor verneområdene, disse kan tilrettelegges med infrastruktur for besøkende. Videreutvikling av disse vil være et viktig strategisk grep, da med tilrettelegging med nye informasjonstavler og skilting ihht. merkevaren Norges nasjonalparker.

Innfallsporene skal i utgangspunktet ha en enkel standard som signaliserer at Børgefjell er et lite tilrettelagt område, men tiltak som gjennomføres skal ha høy kvalitet. En ser derfor ikke nødvendigheten av å etablere infrastruktur i form av servicebygg med innlagt vann og strøm på innfallsporene. Slik anlegg kan heller etableres i tilknytning til utkikkspunkt utenfor verneområdet i samarbeid med andre aktører.

Simskardet er den mest besøkte innfallsporten i sommersesongen

På innfallsporene er det skilting til turmål i området, dette er et tiltak som de besøkende ønsker mer av jfr. brukerundersøkelsen

I tillegg til de 6 spesifiserte innfallsportene i forvaltningsplanen er det i tillegg en rekke startsteder som benyttes som utgangspunkt for turer i Børgefjellområdet. Selv om en i strategien sier at disse ikke skal tilrettelegges som innfallsport kan det her være viktig å gi målrettet informasjon til de besøkende. Ikke bare om Børgefjell som vernet område, men også informasjon om sørsamisk reindrift jfr. innspill i bruksanalyse reindrift. Dette gjelder spesielt på svensk side hvor nasjonalparkforvaltningen ikke kan ha innfallsporter. Fra Stekenjokkvegen på svensk side er det flere lokasjoner som benyttes som startpunkt for turer i Børgefjell, her må det søkes samarbeid med svenske myndigheter om å få satt opp informasjonstavler ol.

3.1.3 Sørsamisk tamreindrift

I bruksanalyse reindrift er det sett på hvilken påvirkning økt ferdsel og nye ferdselsformer kan ha for reindriften. Konklusjonen er at dagens nivå er akseptabel, men at en økning i ferdselen og nye ferdselsformer vil medføre utfordringer for tamreindriften. Et strategisk grep er å skape bevissthet omkring momentene som har fremkommet i bruksanalysen og benytte denne i planleggingen av tiltak og i forvaltningen av områdene. Det viktigste tiltaket vil være informasjon til de besøkende og at disse gjøres kjent med tematikken, noe som må skje i samarbeid med næringen selv som kjenner bruken av områdene til ulike årstider.

Kalvmerking er reindriftsårets største begivenhet

Bruksanalysen konkluderer med at det må skapes bevissthet overfor hva Børgefjell/Byrkije nasjonalpark er, og hvilke besøkende en ønsker. Ut fra dette må en ha en langsiktig og helhetlig planlegging for å unngå bit for bit tilrettelegging. Antall innfallspporter/startpunkter bør ikke økes, og eventuelle utvidelser og tiltak på stier må vurderes nøye. For reindriften er det viktig at det ikke åpnes for nye former for friluftsliv og at det ikke iverksettes tiltak som senker brukerterskelen for de besøkende.

3.1.4 Informasjon

Informasjonsarbeid er et av de viktigste strategiske grep nasjonalparkforvaltningen kan gjøre. Da med å gi rett informasjon til rett besøkere med et tydeligere brukerperspektiv i informasjon slik at det blir lettere for besøkende å finne informasjon om området, aktiviteter mm.

Fra brukerundersøkelsen er det avdekket at de fleste finner informasjon om området på internett før reisen foretas, ofte i godt til før reisen starter og som en viktig del av beslutningsprosessen. I dag er det mange aktører som informerer om Børgefjell. Her er kommunene, destinasjonsselskaper, tilbydere, interesseorganisasjoner i tillegg til sosiale medier og tur-apper aktører som har informasjon om Børgefjell. Det er nødvendigvis ikke mangel på informasjon som er problemet, men at informasjonen er riktig, entydig og oppdatert. Ikke minst vil det være viktig at informasjonen er i tråd med besøksstrategien.

Her vil det derfor være et viktig strategisk grep at nasjonalparkforvaltningen, sammen med nasjonalparkkommunene tar en aktiv rolle som informasjonskilde gjennom utarbeidelse av hjemmesider, facebookside, brosjyrer, digitale informasjonspunkter mm. ved å bruke merkevaren som avsender. Dette materialet/innholdet skal da kunne benyttes av andre aktører på sine informasjonsplattformer.

Informasjonen skal da utarbeides som en viktig del av kundereisen, derfor må det søkes samarbeid med aktørene innenfor lokalt næringsliv og destinasjonsselskaper.

For den erfarne fjellvandreren er en tur i Børgefjell en unik og storslagen opplevelse. I brukerundersøkelsen svarer denne gruppen at de ikke ønsker mer tilrettelegging, her er det primære å gå alene i flere dager uten å treffe andre mennesker og få en opplevelse av villmark som er det sentrale. De er opptatt av det enkle tradisjonelle friluftslivet og er lite opptatt av moderne friluftslivsaktiviteter.

For den uerfarne kan Børgefjell være et for krevende område som de ikke har forutsetninger for å besøke ut fra fysiske forutsetninger, erfaring og utrustning.

I informasjonsarbeidet er det viktig å være bevisst dette og heller bidra til at de uerfarne som er på jakt etter unike opplevelser får tilrettelagte opplevelser utenfor verneområdet. En finner i stor grad de samme kvalitetene utenfor nasjonalparken som innenfor. Områdene utenfor nasjonalparken gir dermed de samme opplevelsene, forskjellen er at disse områdene er nærmere infrastruktur i form av vegger, mobildekning, overnatting og handel.

Temaplatkat om reindrift i Børgefjell

På godværsdager gir Børgefjell fantastiske opplevelser

Informasjonsbehovet kan for området deles opp i tre:

- Turist på gjennomreise: I hovedsaken det som benevnes som «E6-turisten» på tur til/fra Nord-Norge. Trenger informasjon gjennom veiskilting, informasjonstavler, digitale tjenester etc. om at de er i et nasjonalparkområde og hvordan besøke dette. Her kan en vise til innfallsporster med infrastruktur, utkikkspunkt, informasjonssentre ol. Aktuelle informasjonspunkt kan være: Hattfjelldal sentrum, Susendal, Trofors, Laksforsen, Nordlandsporten, Namsskogan sentrum, Namsskogan familiepark, Børgefjellsenteret, Røyrvik sentrum. Da det er 2 nasjonalparker i området er det viktig med samkjøring av strategi og tiltak på dette punktet.

For å få en vellykket opplevelse må besøkende kunne sendes til et enkelt besøksmål. Målsettingen for å drive denne typen informasjon til ei gruppe som i dag i svært liten grad er «bruker» av nasjonalparken er ikke å få flere inn i selve nasjonalparken, men å kunne være en bidragsyter til lokal reiselivsutvikling. Derfor kan det være en fordel at informasjonspunktene etableres i tilknytning til innfallsporene til nasjonalparkkommunene hvor det også informeres ved bruk av merkevaren.

- Dagsbesøkende: Varierende grad av erfaring og behov for tilrettelegging. Trenger tilpasset informasjon til ulike grupper: Hytte-Hilde, Topptur-Trine, Familie-Fredrik, Fiske-Frank, Utsikts-Ulla, Setter-Stian og Sverige-starteren. Disse gruppene trenger framfor alt informasjon om hvor de finner turmål som passer dem og informasjonsplakater på startsted. Tilrettelegging skal skje i ytterkant eller utenfor verneområdet.
- Langturgåerne/villmarkingen. Ønsker informasjon for planlegging på forhånd av reise. Tips til turer/rutevalg og informasjon om snøforhold/vannføring mm. Ønsker ikke tilrettelegging. Internett vil her være det viktigste mediet og et viktig verktøy for å kommunisere ut besøksstrategien (ift. verneverdier, tamreindrift, båndtvang, hekke- og yngletid mm). Dette er hovedgruppen av de som besøker nasjonalparken.

3.1.5 Bidra til lokal verdiskaping

Nasjonalparkforvaltningen skal være en bidragsyter med å tilrettelegge for økt lokal verdiskaping gjennom de tiltak som planlegges. Dette gjennom å skape god infrastruktur bestående av informasjon og besøksmål. Et viktig bidrag er samarbeid med kommunene rundt Børgefjell, de kommunene som viser spesielt initiativ gjennom å bli nasjonalparkkommune prioriteres med oppfølging hvor det arbeides frem konkrete tiltak. Eksempel på konkrete tiltak er etablering av viewpoint, informasjonspunkt, arrangement ol.

Kommunene og lokalsamfunnet rundt Børgefjell er de viktigste aktørene for å få til økt lokal verdiskaping med mål om at økt besøk og økt verdiskaping skal skje utenfor verneområdet i tilknytning til etablert infrastruktur. Gjennom nasjonalparkkommunestatusen skal kommunene bruke merkevaren på lik linje med nasjonalparkstyret og det er viktig at partene samarbeider om dette for å kommunisere ut som en felles enhet. Gjennom statusen vil en få etablert samarbeidsfora på tvers av fylkesgrense og mellom forvaltningsorgan som vil gi positive effekter hvor alle parter drar i samme retning. Derfor er det viktig at nasjonalparkstyret fortsatt er en aktiv part i å få etablert et samarbeid mellom kommunene. Gjennom dette vil en også se muligheten for å samkjøre besøksstrategier.

Godt vertskap i alle ledd er en viktig forutsetning for å lykkes med å gi gode opplevelser for de besøkende og skape forståelsen for vernet. Her kan nasjonalparkforvaltningen bidra med kunnskap ifb. med å arrangere vertskapskurs, ved opplæring av turistverter, utarbeidelse av kommunale besøksstrategier ol. Et strategisk grep her er å være aktiv på tilbudssiden.

4 Tiltaksplan¹⁴

Forslag til tiltak er utarbeidet i forhold til utkast til besøksstrategi. Evt. endringer i mål og strategiske grep i endelig vedtatt plan vil medføre endringer i tiltaksplanen. Forslag til tiltak er derfor nødvendigvis ikke blitt forankret mot andre aktører så langt i prosessen. Oppsatte tiltaksplan har hatt følgende hovedfokus:

- Implementere merkevarestrategien for Norges nasjonalparker på møtepunkt mellom besøkende og nasjonalparken.
- Samarbeid gjennom nasjonalparkkommunestatusen – fellestiltak for oppfyllelse av kriterier for bruk av merkevaren.
- Konkret samarbeidstiltak med næringslivet som vertskapskurs, informasjonsmøter ol.

Tiltak	Finansiering	Hvem gjennomfører	Samarbeidsaktører	Periode
Utarbeide nye verneområdeplakater	Tiltaksmidler	Nasjonalparkforvaltningen		2020 - 2021
Utarbeide ny hjemmeside	Tiltaksmidler	Nasjonalparkforvaltningen		2020 - 2021
Utarbeide informasjonsbrosjyre	Tiltaksmidler	Nasjonalparkforvaltningen		2020 - 2022
Oppsetting av ståltavler med ny informasjonsplakat og temaplakat på innfallsportene Øyum, Simskardet, Smalvatnet og Namsvatnet	Tiltaksmidler	Nasjonalparkforvaltningen		2021 - 2023
Oppgradere innfallsport Simskardet og Simskardrunnen ift. sommerbruk.	Tiltaksmidler	Nasjonalparkforvaltningen		2022 - 2024
Oppgradere innfallsport Namsvatnet	Tiltaksmidler	Nasjonalparkforvaltningen		2022 - 2024
Klopplegging av Tiplingstien	Tiltaksmidler	Nasjonalparkforvaltningen		2021 – 2023
Digitale informasjonspunkter (anskaffe teknisk utstyr og produsere innhold)	Tiltaksmidler	Nasjonalparkforvaltningen	Lokale aktører	2021 - 2024
Etablere viewpoint i Røyrvik og innfallsport til nasjonalparkkommunen (informasjonspunkt) ihht. egen plan	Tiltaksmidler Naturarvmidler + ekst. finansiering	Nasjonalparkkommunen Røyrvik	Nasjonalparkforvaltningen Lokalt næringsliv	2019 – 2023
Informasjonspunkt ved ny E6 i Grane kommune	Tiltaksmidler Naturarvmidler + ekst. finansiering	Nasjonalparkkommunen Grane	Nasjonalparkforvaltningen Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre Lokalt næringsliv. Statens vegvesen.	2020 – 20xx
Informasjonspunkt i Hattfjelldal kommune	Tiltaksmidler Naturarvmidler	Nasjonalparkkommunen Hattfjelldal	Nasjonalparkforvaltningen Lokalt næringsliv	2020 – 20xx

¹⁴ Tiltaksplanen rulleres årlig etter de retningslinjene som besøksstrategien og forvaltningsplanen gir.

Besøksstrategi

Informasjonspunkt i Namsskogan kommune	Tiltaksmidler Naturarvmidler	Nasjonalparkkommunen Namsskogan	Nasjonalparkforvaltningen Lokalt næringsliv	2020 – 20xx
Informasjonspunkt på Stekenjokk, Sverige	Tiltaksmidler Naturarvmidler	Nasjonalparkforvaltningen	Länsstyrelsen i Jämtlands län Naturvårdsverket	2022 - 2024
Nasjonalparkkommuneforum		Nasjonalparkforvaltningen og nasjonalparkkommunene		Løpende

Børgefjell/Byrkjje nasjonalpark

Norges nest eldste nasjonalpark, opprettet i 1963 er et sagnomsust fjellområde på grensen mellom Nordland og Trøndelag. Opplevs som villmark, men er også et gammelt sørsamisk kulturlandskap som byr på mange mektige sanseintrykk.

I Børgefjell er du stort sett alene med naturen og opplevelsene. Her er det lite som er tilrettelagt i form av hytter, broer eller merka stier. Børgefjell er et eldorado for ørretfiske med sine mange elver og vatn.

Kontaktinformasjon

Telefon: 74 16 80 82

E-post: fmtlpost@fylkesmannen.no

Post: Postboks 2600, 7734 Steinkjer

Besøksadresse: Næringshuset i Røyrvik, Stadionveien 6, 7898 Limingen

Byrkije nasjonalparkstyre/
Børgefjell nasjonalparkstyre

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2021/526-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 26.10.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Byrkije nasjonalparkstyre/Børgefjell nasjonalparkstyre	31/2023	02.11.2023

Bygningskontroll i Austre Tiplingen landskapsvernområde - avvik mellom gitt dispensasjon og utførte byggearbeider på hytte ved Vestre Tiplingen - vurdering av krav om retting

Forvalters tilrådning:

Begrunnelse:

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 2, vern av Austre Tiplingan/Luvlie Diehpell landskapsvernområde, Hattfjelldal kommune, Nordland..
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Saksopplysninger

I møte 23.03.2022 sak 6/2022 fattet nasjonalparkstyret følgende vedtak:

Med hjemmel i verneforskriften for Austre Tiplingan/Luvlie Diehpell landskapsvernområde fastsatt ved kongelig resolusjon av 29. august 2003, fatter Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre følgende vedtak:

1. *Med hjemmel i verneforskriftens §3, punkt 1.3b gis Solvor og Kjell Kristiansen dispensasjon fra vernebestemmelsene for etablering av gulv under tak på hytte på eiendom 28/33 i Hattfjelldal kommune. Dispensasjonen gis med følgende vilkår:*
 - *Gulvet skal ikke overstige følgende mål:*
 - *Gulvet skal ikke være lengre enn 3 meter i sørvestlig retning (229°) målt fra tverrvegg/gavlvegg.*
 - *Gulvet skal ikke være bredere en hyttens bredde målt på tverrvegg/gavlvegg.*
 - *Gulv skal ikke stikke utenfor etablert takutstikk*
 - *Det tillates ikke oppsetting av rekkverk, gelender, levegger eller tilsvarende installasjoner på gulvet. Tidligere oppsatte rekkverk på nordvestre side av gulv skal fjernes.*
 - *Platting på fremsiden (sørøstre side) skal fjernes, dette omfatter også betongfundamenter.*
 - *Eksisterende trapp kan monteres for bruk på nytt gulv. Utover dette tillates ikke etablering av nye trappekonstruksjoner.*
 - *Gulv og bærekonstruksjoner skal males i mørke farger tilsvarende farge som benyttes på hytte.*
2. *Med hjemmel i verneforskriftens §3, punkt 1.3b gis Solvor og Kjell Kristiansen dispensasjon fra vernebestemmelsene for flytting av dør fra sørøstre vegg til sørvestre vegg, dvs. til under etablert takutstikk. Dispensasjonen gis med følgende vilkår:*
 - *Dør skal males i mørke farger tilsvarende farge som er benyttet på hytte.*
3. *Med hjemmel i verneforskriftens §3, punkt 1.3b gis Solvor og Kjell Kristiansen dispensasjon fra vernebestemmelsene for etablering av nytt vindu på nordvestre vegg. Dispensasjonen gis med følgende vilkår:*
 - *Alle vinduer, dvs. vindusomramming, vinduskarmer og vindussprosser males i mørke farger tilsvarende farge som er benyttet på hytte.*
4. *Rivnings- og bygningsavfall som ikke er rent trevirke, skal transporteres ut av verneområdet og leveres godkjent mottak.*
5. *Gjennomføring av tiltakene med gitte vilkår skal være gjennomført innen 30.04.2023.*

Begrunnelse:

Tiltakene vil samlet sett ha en negativ visuell påvirkning på landskapets karakter. Det er særlig oppbygging av platting, sett i sammenheng med takutstikket, som gir denne negative effekten. Nasjonalparkstyret har likevel kommet til at dispensasjonen ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke vil påvirke verneverdiene så mye at det er grunnlag for å nekte dispensasjon dersom det samtidig settes vilkår som bidrar til å dempe hyttas visuelle påvirkning av landskapet. Vilårene er at alle bygningsdeler skal males i mørke farger, dette for å redusere anlegges visuelle påvirkning på

verneområdet. Tilsvarende gjelder fjerning av eksisterende platting med betongfundamenter på hyttens fremside for å redusere hyttens påvirkning landskapets art og karakter sett fra vannet Vestre Tiplingen. De angitte vilkårene anses å ha en saklig sammenheng med verneformålet og de hensyn som der skal ivaretas, og kan ikke sies å fremstå som særlig tyngende.

Andre forhold

- Det gjøres oppmerksom på at denne tillatelsen er hjemlet i naturmangfoldloven og forskrift om vern av Austre Tiplingan/Luvlie Diehpell landskapsvernområde og gjelder bare for forholdet til verneforskriften.
- Tillatelsen gjelder ikke i forhold til plan- og bygningsloven og eller andre særlover.
- Kommunal vurdering/godkjenning etter plan- og bygningsloven må også innhentes.

Enstemmig vedtatt

Nasjonalparkstyrets vedtak ble gjort på grunnlag av søknad fra Solvor og Kjell Kristiansen v/Advokathuset Helgeland på allerede gjennomførte tiltak. Noe av tiltaket var godkjent i tidligere vedtak, mens langt de fleste tiltakene var ikke omsøkt. Som nasjonalparkstyret er kjent med var det rom for tolkning i opprinnelig vedtak, derfor ble det i sak 6/2022 spesifisert nøyaktige vilkår som ikke skulle gi rom for misoppfatning. For videre sakshistorisk vises det til samlet saksframstilling av sak 6/2022.

Til vedtak 6/2022 bemerkes at tiltakshaver ikke har klaget på vedtaket jfr. forvaltningslovens kap. VI

I vedtak 6/2022 ble det i punkt 5 satt vilkår om at tiltakene med gitte vilkår skulle være gjennomført innen 30.04.2023. Dette innebar da også retting av gjennomførte tiltak som ikke var godkjent.

05.07.2023 gjennomførte Statskog fjelltjenesten rutinemessig dispensasjonskontroll av tiltaket ifb. med oppsynsrunde i området. Rapporten viser en rekke avvik ift. innvilget dispensasjon, det henvises her til vedlagte rapport.

Nasjonalparkstyret må ut fra dette vurdere videre tiltak mot tiltakshaver etter som det er klare brudd og manglende oppfølging på innvilget dispensasjon. Nasjonalparkstyret ga rimelig frist for oppfylging av gitte vilkår, det vil si at tiltakshaver hadde 13 måneder på å rette tiltaket innenfor rammene i dispensasjonen. Denne tidsperioden inkluderte 2 perioder med snøføre hvor transport kunne gjennomføres enklest mulig.

Arbeidsutvalget behandlet saken i møte 05.09.2023 hvor det ble fattet følgende vedtak:

«Arbeidsutvalget for Børgefjell nasjonalparkstyre ber nasjonalparkforvalter starte prosess med krav om retting av de anmerkede forhold i rapport fra Statskog fjelltjenesten. Tilsvarende bes nasjonalparkforvalter kontakte Miljødirektoratet for vurdering om saken er kvalifisert for overtredelsesgebyr»

Etter møtet i arbeidsutvalget er det tatt en runde med Miljødirektoratet for en juridisk vurdering om saken kunne være kvalifisert for overtredelsesgebyr. Skriftlig tilbakemelding forelå 06.10.2023 og konkluderte med følgende:

«I denne saken blir det avgjørende når selve byggearbeidene er utført. Ut fra saken oppfatter vi at de er utført før 1.1.2021 og det kan da ikke ilegges gebyr for forholdet (fordi vi bare kan ilegges gebyr for ulovligheter som er utført etter at reglene om overtredelsesgebyr trådte i kraft).

Ut fra dette konkluderer Miljødirektoratet at saken må følges opp på annen måte.

Følgende alternativer kan da vurderes videre:

Anmeldelse for ulovlig bygging

Styret har som forvaltningsmyndighet et selvstendig ansvar for å påse at alle brudd på verneforskriftene som styret får kjennskap til blir rapportert/anmeldt til politiet dersom det er grunn til å anta at forholdet er straffbart. Dette følger delegeringen av forvaltningsmyndigheten og er nedfelt i styrets vedtekter.

Krav om retting og avbøtende tiltak

Miljødirektoratet har delegert myndigheten i naturmangfoldlovens § 69 om retting og avbøtende tiltak og § 73 om tvangsmulkt, disse lyder som følgende:

§ 69.(retting og avbøtende tiltak)

Myndigheten etter loven kan pålegge den ansvarlige å rette eller stanse forhold som er i strid med loven eller vedtak med hjemmel i loven.

Den som ved å overtre loven eller vedtak med hjemmel i loven forårsaker fare for forringelse av naturmangfoldet, skal sette i verk tiltak for å forhindre at slik forringelse skjer. Har forringelsen allerede inntrådt, gjelder plikten hindring av ytterligere forringelse og – om mulig – gjenoppretting av den tidligere tilstand for mangfoldet ved oppsamling, rydding, fjerning, planering eller andre egnede tiltak. Tiltak som i seg selv kan medføre miljøforringelse av noen betydning, skal bare iverksettes etter samtykke av myndigheten etter loven eller pålegg etter første ledd.

Plikten til forebygging, utbedring og gjenoppretting gjelder ikke i den utstrekning det i lys av kostnadene og virkningene av tiltakene, miljøvirkningene av overtredelsen og overtrederens skyld og økonomiske stilling, ville være særlig urimelig.

Tiltak etter denne paragrafen kan gå ut på avliving av fremmede organismer som overtredelsen gjelder, eller tilbakeføring av levende organismer til opprinnelsesstedet.

§ 73.(tvangsmulkt)

For å sikre at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven blir gjennomført, kan myndigheten etter loven fatte vedtak om tvangsmulkt.

Tvangsmulkt kan fastsettes når overtredelse av en bestemmelse er oppdaget. Tvangsmulkten begynner å løpe dersom den ansvarlige oversitter den frist for retting av forholdet som myndigheten etter loven har fastsatt. Tvangsmulkt kan fastsettes på forhånd dersom særlige grunner tilsier det, og løper da fra en eventuell overtredelse tar til. Det kan fastsettes at tvangsmulkten løper så lenge det ulovlige forhold varer, eller at den forfaller for hver overtredelse. Tvangsmulkt løper likevel ikke dersom etterlevelse er umulig på grunn av forhold som ikke skyldes den ansvarlige. Tvangsmulkt kan fastsettes som løpende mulkt eller engangsmulkt.

Tvangsmulkt pålegges den ansvarlige for overtredelsen. Er overtredelsen skjedd på vegne av et selskap eller en annen sammenslutning, en stiftelse eller et offentlig organ, skal tvangsmulkten vanligvis pålegges dette. Er tvangsmulkt pålagt et selskap som inngår i et konsern, kan påløpt tvangsmulkt også inndrives hos morselskap.

Departementet kan frafalle påløpt tvangsmulkt. Avgjørelsen regnes ikke som enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

Krav om retting er et virkemiddel nasjonalparkstyret har i § 69. hvor det kan fattes vedtak om at de påviste forhold må rettes opp. Med retting menes som oftest gjenoppretting av en tidligere tilstand, for eksempel rivning av ulovlig bygninger eller fjerning av ulovlig tilført masse. Et slikt rettingsvedtak

vil være et enkeltvedtak som krever at vedkommende får et skriftlig forhåndsvarsel med frist til å uttale seg før det treffes et endelig vedtak. Retting er ikke en straffereaksjon for utførte ulovligheter, men et verktøy som forvaltningen har for å få tilbakeført ulovlige forhold.

Etter at vedkommende har fått uttale seg om sakens forhold må nasjonalparkstyre fatte nytt vedtak hvis det skal rettes krav om retting. Det skal gis frist for når rettingen skal være gjennomført. Det må gå tydelig frem av vedtaket hvilke forholds det kreves retting av. Hvis tiltakshaver ikke etterkommer kravet, kan det fattes vedtak om tvangsmulkt iht. § 73

Oppsummert er det viktig å være klar over at anmeldelse kan føre til straff for brudd på naturmangfoldlovens bestemmelser. En slik reaksjon vil ikke medføre at avvik blir rettet. Hvis nasjonalparkstyret ønsker at tiltakshaver skal rette opp forhold som er i strid med innvilget dispensasjon er det viktig å vurdere krav om retting. Det betyr at nasjonalparkstyret fatter vedtak om hvilke forhold som skal rettes, med en rimelig frist for når dette skal være utført.

I forhold til nasjonalparkstyrets vedtak i sak 6/2022 viser kontrollen av de ulike vilkår følgende:

Vedtak:

Gulvet skal ikke overstige følgende mål:

- Gulvet skal ikke være lengre enn 3 meter i sørvestlig retning (229°) målt fra tverrvegg/gavlvegg.
- Gulvet skal ikke være bredere en hyttens bredde målt på tverrvegg/gavlvegg.

Kontroll:

- Gulv ble målt til å være 338 cm fra vegg målt fra tverrvegg/gavlvegg. Dvs. 38 cm lengre enn det dispensasjonen tillater.
- Bredden på gulvet ble målt til å stikke 5 cm ut fra vegg på langvegg vendt ned mot vannet (sør/øst) og 3 cm ut fra vegg på langvegg vendt bort fra vannet (nord/vest). Til sammen 8 cm bredere enn veggen på hytten.

Vedtak:

- Gulv skal ikke stikke utenfor etablert takutstikk.

Kontroll:

Det var ikke mulig å måle om gulv stakk utenfor etablert takutstikk med medbragte hjelpemidler. Ut fra det som vises på bildet er det ikke synlig differanse mellom gulv og takutstikk. Men det bemerkes at takutstikk er omtrent jevn med dagens gulv som er ca. 38 cm for langt jfr. dispensasjon. Dermed er det **omtrent 38 cm i avvik også på tak.**

Vedtak:

- Det tillates ikke oppsetting av rekkverk, gelender, leegger eller tilsvarende installasjoner på gulvet. Tidligere oppsatte rekkverk på nordvestre side av gulv skal fjernes.

Kontroll:

Tidligere oppsatte gelender/rekkverk var ikke fjernet 05.07.23.

Vedtak:

- Platting på fremsiden (sørøstre side) skal fjernes, dette omfatter også betongfundamenter.

Kontroll:

Mye av platting på fremsiden var fjernet, herunder betongfundamenter. En mindre del av platting på fremsiden var fortsatt på plass og var knyttet til trapp. Denne delen av plattingen var støttet opp av lecablokker.

Vedtak:

- Eksisterende trapp kan monteres for bruk på nytt gulv. Utover dette tillates ikke etablering av nye trappekonstruksjoner

Kontroll:

Trapp var montert opp mot gjenstående del av platting på fremsiden

Vedtak:

- Gulv og bærekonstruksjoner skal males i mørke farger tilsvarende farge som benyttes på hytte.

Kontroll:

Gulv og bærende bjelker ned fra tak var malt i mørke farger

Vedtak:

- Dør skal males i mørke farger tilsvarende farge som er benyttet på hytte

Kontroll:

Døren var malt i mørke farger tilsvarende farge som er benyttet på hytte

Vedtak:

- Alle vinduer, dvs. vindusomramming, vinduskarmer og vindussprosser males i mørke farger tilsvarende farge som er benyttet på hytte.

Kontroll:

Alle vinduer, dvs. vindusomramming, vinduskarmer og vindussprosser hadde hvite farge

Kort oppsummert viser kontrollen mange avvik ift. nasjonalparkstyrets vilkår gitt i dispensasjonen. Det bemerkes også i kontrollen at takutstikket ser ut til å være lengre enn omsøkt av tiltakshaver som har dannet grunnlag for opprinnelig dispensasjon. Noe som ikke ble avdekket ved forrige kontroll.

Videre prosess

I forhold til arbeidsutvalgets vedtak er ikke overtredelsesgebyr noen alternativ reaksjon jfr. tilbakemelding fra Miljødirektoratet. Som straffereaksjon må anmeldelse vurderes. Uavhengig av type straffereaksjon vil ikke det medføre retting av påpekte forhold som er i strid med gitt dispensasjon. Her har nasjonalparkstyret krav om retting og avbøtende tiltak jfr. nml. § 69 som virkemiddel. Et slikt rettingsvedtak vil være et enkeltvedtak som krever at tiltakshaver får et forhåndsvarsel med frist for å uttale seg om de påpekte forhold før det treffes et endelig vedtak.

Nasjonalparkstyret kan på møte den 2. november fatte et slikt vedtak med påfølgende forhåndsvarsel hvor tiltakshaver gis frist for tilbakemelding. Basert på sakens dokumenter og tiltakshavers tilbakemelding kan nasjonalparkstyre fatte nytt vedtak på styremøte 6. desember. Hvis nasjonalparkstyret krever retting skal det i vedtaket gå tydelig frem hvilke forhold som skal rettes med frist for når dette skal være utført. Det kan da også fattes vedtak om tvangsmulkt hvis tiltakshaver ikke etterkommer rettingskravet.

Vedlegg:

- 1 Oppsynsrapport Kristiansen hytte
- 2 Samlet saksframstilling sak 6/2022 - dispensasjon fra verneforskriften for gjennomføring av tiltak på hytte - Solvor og Kjell Kristiansen

Oppsynsrapport

Dispensasjonskontroll – «Kristiansen hytta».

Gustav Busch Arntsen, Naturoppsyn

Tiltaket

- Gustav Busch Arntsen i Fjelltjenesten (SNO) var på oppsynsrunde i Tiplingdalen 05.07.23 og gjennomførte i samband med dette en dispensasjonskontroll jf. Vedtak fattet av nasjonalparkstyret tilknyttet «Kristiansen hytta».

Tiltaket

- Kontroll av gjennomførte tiltak jf. Vedtak i dispensasjon fra 29.03.2022, forvaltningens ref. 2021/526-0 432.2.
- Vedtaket lister opp flere vilkår som er gitt frist 30.04.2023 for å være gjennomført.
 - **Vedtaket pkt. 1 lister opp følgende:**
 - *Gulvet skal ikke overstige følgende mål:*
 - *Gulvet skal ikke være lengre enn 3 meter i sørvestlig retning (229 `) målt fra tverrvegg/gavlvegg.*
 - *Gulvet skal ikke være bredere enn hyttens bredde målt på tverrvegg/gavlvegg.*
 - *Gulv skal ikke stikke utenfor etablert takutstikk.*
 - *Det tillates ikke oppsetting av rekkverk, gelender, levegger eller tilsvarende installasjoner på gulvet. Tidligere oppsatte rekkverk på nordvestre side av gulv skal fjernes.*
 - *Platting på fremsiden (Sørøstre side) skal fjernes, dette omfatter også betong fundamenter.*
 - *Eksisterende trapp kan monteres for bruk på nytt gulv. Utover dette tillates ikke etablering av nye trappekonstruksjoner.*
 - *Gulv og bærekonstruksjoner skal males i mørke farger tilsvarende farge som benyttes på hytte.*

Tiltaket

- **Vedtaket pkt. 2 lister opp følgende:**
 - *Dør skal males i mørke farger tilsvarende farge som er benyttet på hytte*
- **Vedtaket pkt. 3 lister opp følgende:**
 - *Alle vinduer, dvs. vindusomramming, vinduskarmer og vindussprosser males i mørke farger tilsvarende farge som er benyttet på hytte.*
- **Vedtaket pkt. 4 lister opp følgende:**
 - *Riving og bygningsavfall som ikke er rent trevirke, skal transporteres ut av verneområdet og leveres godkjent mottak.*

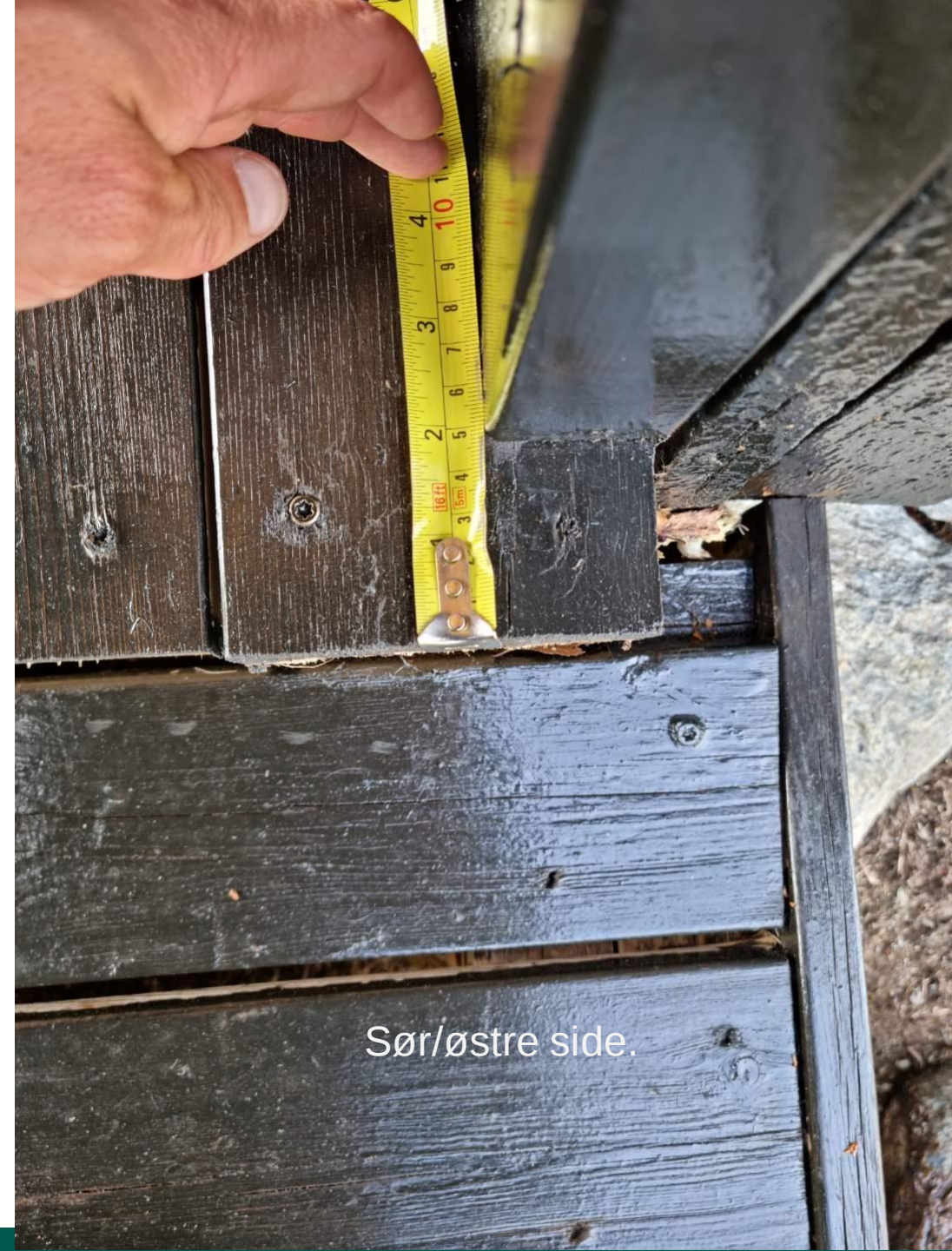
Kontroll av vilkår

- *Gulvet skal ikke være lengre enn 3 meter i sørvestlig retning (229 `) målt fra tverrvegg/gavlvegg.*
- **Gulv ble målt til å være 338cm fra vegg målt fra tverrvegg/gavlvegg.**

Kontroll av vilkår

- *Gulvet skal ikke være bredere enn hyttens bredde målt på tverrvegg/gavlvegg.*
- **Bredden på gulvet ble målt til å stikke 5 cm ut fra vegg på langvegg vendt ned mot vannet (sør/øst) og 3 cm ut fra vegg på langvegg vendt bort fra vannet (nord/vest). Til sammen 8 cm bredere enn veggen på hytten. Se bilder på neste lysbilde.**

Sør/østre side.

Nord/vestre side.

Kontroll av vilkår

- *Gulv skal ikke stikke utenfor etablert takutstikk.*
 - Det var ikke mulig å måle om gulv stakk utenfor etablert takutstikk med medbragte hjelpemidler. Men ut fra det som vises på bildet er det ikke synlig differanse mellom gulv og takutstikk. Men her bemerkes at takutstikk er omtrent jevn med dagens gulv som er ca 38 cm for langt jf. Dispensasjon. Dermed er det omtrent 38 cm i avvik også på tak.

Kontroll av vilkår

- *Det tillates ikke oppsetting av rekkverk, gelender, levegger eller tilsvarende installasjoner på gulvet. Tidligere oppsatte rekkverk på nordvestre side av gulv skal fjernes.*

Tidligere oppsatte gelender/rekkverk var ikke fjernet 05.07.23.

Kontroll av vilkår

- *Platting på fremsiden (Sørøstre side) skal fjernes, dette omfatter også betongfundamenter.*
 - **Mye av platting på fremsiden var fjernet, herunder betongfundamenter.**
 - **En mindre del av platting på fremsiden var fortsatt på plass og var knyttet til trapp. Denne delen av plattingen var støttet opp av lekablokker. Se bilder på neste lysbilde.**

Kontroll av vilkår

- *Eksisterende trapp kan monteres for bruk på nytt gulv. Utover dette tillates ikke etablering av nye trappekonstruksjoner.*
- **Trapp var montert opp mot gjenstående del av platting på fremsiden.**

Kontroll av vilkår

- *Gulv og bærekonstruksjoner skal males i mørke farger tilsvarende farge som benyttes på hytte.*
- **Gulv og bærende bjelker ned fra tak var malt i mørke farger**

Kontroll av vilkår

- *Dør skal males i mørke farger tilsvarende farge som er benyttet på hytte*
- **Døren var malt i mørke farger tilsvarende farge som er benyttet på hytte**

Kontroll av vilkår

- *Alle vinduer, dvs. vindusomramming, vinduskarmer og vindussprosser males i mørke farger tilsvarende farge som er benyttet på hytte.*
- **Alle vinduer, dvs. vindusomramming, vinduskarmer og vindussprosser hadde hvite farger.**

Kontroll av vilkår

- *Riving og bygningsavfall som ikke er rent trevirke, skal transporteres ut av verneområdet og leveres godkjent mottak.*
- Der lå noen lekablokker og støyp rester ved uthuset og en større innpakket pakning langs bakveggen på hytten som ikke ble pakket opp av oppsynet, med antatt trevirke.

Oppsummering

- Oppsynet har foretatt en kontroll av vilkår i dispensasjon
- Vedtaket lister opp flere vilkår som er gitt frist 30.04.2023 for å være gjennomført.
- Oppsynet foretar ingen videre oppfølging av dokumenterte avvik fra dispensasjon, utover å oversende denne rapport til forvaltningen for videre vurdering og oppfølging.

Samlet saksframstilling

Arkivsaksnr: 2021/526-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 09.03.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre	6/2022	23.03.2022

Saksprotokoll i Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre - 23.03.2022

Behandling

Følgende forslag til endring ble utarbeidet i møte:

"Det tillates ikke oppsetting av rekkverk, gelender, leegger eller tilsvarende installasjoner på gulvet"
endres til:

"Det tillates ikke oppsetting av rekkverk, gelender, leegger eller tilsvarende installasjoner på gulvet. Tidligere oppsatte rekkverk på nordvestre side av golv skal fjernes"

Vedtak

Med hjemmel i verneforskriften for Austre Tiplingan/Luvlie Diehpell landskapsvernområde fastsatt ved kongelig resolusjon av 29. august 2003, fatter Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre følgende vedtak:

1. Med hjemmel i verneforskriftens §3, punkt 1.3b gis Solvor og Kjell Kristiansen dispensasjon fra vernebestemmelsene for etablering av golv under tak på hytte på eiendom 28/33 i Hattfjelldal kommune. Dispensasjonen gis med følgende vilkår:
 - Gulvet skal ikke overstige følgende mål:
 - Gulvet skal ikke være lengre enn 3 meter i sørvestlig retning (229°) målt fra tverrvegg/gavlvegg.
 - Gulvet skal ikke være bredere en hyttens bredde målt på tverrvegg/gavlvegg.
 - Golv skal ikke stikke utenfor etablert takutstikk
 - Det tillates ikke oppsetting av rekkverk, gelender, leegger eller tilsvarende installasjoner på gulvet. Tidligere oppsatte rekkverk på nordvestre side av golv skal fjernes.
 - Plattung på fremsiden (sørøstre side) skal fjernes, dette omfatter også betongfundamenter.
 - Eksisterende trapp kan monteres for bruk på nytt golv. Utover dette tillates ikke etablering av nye trappekonstruksjoner.
 - Golv og bærekonstruksjoner skal males i mørke farger tilsvarende farge som benyttes på hytte.
2. Med hjemmel i verneforskriftens §3, punkt 1.3b gis Solvor og Kjell Kristiansen dispensasjon fra vernebestemmelsene for flytting av dør fra sørøstre vegg til sørvestre vegg, dvs. til under etablert takutstikk. Dispensasjonen gis med følgende vilkår:

- Dør skal males i mørke farger tilsvarende farge som er benyttet på hytte.
3. Med hjemmel i verneforskriftens §3, punkt 1.3b gis Solvor og Kjell Kristiansen dispensasjon fra vernebestemmelsene for etablering av nytt vindu på nordvestre vegg. Dispensasjonen gis med følgende vilkår:
 - Alle vinduer, dvs. vindusomramming, vinduskarmer og vindussprosser males i mørke farger tilsvarende farge som er benyttet på hytte.
 4. Rivnings- og bygningsavfall som ikke er rent trevirke, skal transporteres ut av verneområdet og leveres godkjent mottak.
 5. Gjennomføring av tiltakene med gitte vilkår skal være gjennomført innen 30.04.2023.

Begrunnelse:

Tiltakene vil samlet sett ha en negativ visuell påvirkning på landskapets karakter. Det er særlig oppbygging av platting, sett i sammenheng med takutstikket, som gir denne negative effekten. Nasjonalparkstyret har likevel kommet til at dispensasjonen ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke vil påvirke verneverdiene så mye at det er grunnlag for å nekte dispensasjon dersom det samtidig settes vilkår som bidrar til å dempe hyttas visuelle påvirkning av landskapet. Vilrårene er at alle bygningsdeler skal males i mørke farger, dette for å redusere anlegges visuelle påvirkning på verneområdet. Tilsvarende gjelder fjerning av eksisterende platting med betongfundamenter på hyttens fremside for å redusere hyttens påvirkning landskapets art og karakter sett fra vannet Vestre Tiplingen. De angitte vilrårene anses å ha en saklig sammenheng med verneformålet og de hensyn som der skal ivaretas, og kan ikke sies å fremstå som særlig tyngende.

Andre forhold

- Det gjøres oppmerksom på at denne tillatelsen er hjemlet i naturmangfoldloven og forskrift om vern av Austre Tiplingan/Luvlie Diehpell landskapsvernområde og gjelder bare for forholdet til verneforskriften.
- Tillatelsen gjelder ikke i forhold til plan- og bygningsloven og eller andre særlover.
- Kommunal vurdering/godkjenning etter plan- og bygningsloven må også innhentes.

Enstemmig vedtatt

Saksfremlegg

Arbeidsutvalgets innstilling:

Med hjemmel i verneforskriften for Austre Tiplingan/Luvlie Diehpell landskapsvernområde fastsatt ved kongelig resolusjon av 29. august 2003, fatter Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre følgende vedtak:

1. Med hjemmel i verneforskriftens §3, punkt 1.3b gis Solvor og Kjell Kristiansen dispensasjon fra vernebestemmelsene for etablering av gulv under tak på hytte på eiendom 28/33 i Hattfjelldal kommune. Dispensasjonen gis med følgende vilkår:
 - Gulvet skal ikke overstige følgende mål:
 - Gulvet skal ikke være lengre enn 3 meter i sørvestlig retning (229°) målt fra tverrvegg/gavlvegg.
 - Gulvet skal ikke være bredere en hyttens bredde målt på tverrvegg/gavlvegg.
 - Gulv skal ikke stikke utenfor etablert takutstikk
 - Det tillates ikke oppsetting av rekkverk, gelender, levegger eller tilsvarende installasjoner på gulvet.
 - Platting på fremsiden (sørøstre side) skal fjernes, dette omfatter også betongfundamenter.
 - Eksisterende trapp kan monteres for bruk på nytt gulv. Utover dette tillates ikke etablering av nye trappekonstruksjoner.
 - Gulv og bærekonstruksjoner skal males i mørke farger tilsvarende farge som benyttes på hytte.
2. Med hjemmel i verneforskriftens §3, punkt 1.3b gis Solvor og Kjell Kristiansen dispensasjon fra vernebestemmelsene for flytting av dør fra sørøstre vegg til sørvestre vegg, dvs. til under etablert takutstikk. Dispensasjonen gis med følgende vilkår:
 - Dør skal males i mørke farger tilsvarende farge som er benyttet på hytte.
3. Med hjemmel i verneforskriftens §3, punkt 1.3b gis Solvor og Kjell Kristiansen dispensasjon fra vernebestemmelsene for etablering av nytt vindu på nordvestre vegg. Dispensasjonen gis med følgende vilkår:
 - Alle vinduer, dvs. vindusomramming, vinduskarmer og vindussprosser males i mørke farger tilsvarende farge som er benyttet på hytte.
4. Rivnings- og bygningsavfall som ikke er rent trevirke, skal transporteres ut av verneområdet og leveres godkjent mottak.
5. Gjennomføring av tiltakene med gitte vilkår skal være gjennomført innen 30.04.2023.

Begrunnelse:

Tiltakene vil samlet sett ha en negativ visuell påvirkning på landskapets karakter. Det er særlig oppbygging av platting, sett i sammenheng med takutstikket, som gir denne negative effekten. Nasjonalparkstyret har likevel kommet til at dispensasjonen ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke vil påvirke verneverdiene så mye at det er grunnlag for å nekte dispensasjon dersom det samtidig settes vilkår som bidrar til å dempe hyttas visuelle påvirkning av landskapet. Vilkårene er at alle bygningsdeler skal males i mørke farger, dette for å redusere anlegges visuelle påvirkning på verneområdet. Tilsvarende gjelder fjerning av eksisterende platting med betongfundamenter på hyttens fremside for å redusere hyttens påvirkning landskapets art og karakter sett fra vannet Vestre Tiplingen. De angitte vilkårene anses å ha en saklig sammenheng med verneformålet og de hensyn som der skal ivaretas, og kan ikke sies å fremstå som særlig tyngende.

Andre forhold

- Det gjøres oppmerksom på at denne tillatelsen er hjemlet i naturmangfoldloven og forskrift om vern av Austre Tiplingan/Luvlie Diehpell landskapsvernområde og gjelder bare for forholdet til verneforskriften.
- Tillatelsen gjelder ikke i forhold til plan- og bygningsloven og eller andre særlover.
- Kommunal vurdering/godkjenning etter plan- og bygningsloven må også innhentes.

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 2, vern av Austre Tiplingan/Luvlie Diehpell landskapsvernområde, Hattfjelldal kommune, Nordland.
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Saksopplysninger

Solvor og Kjell Kristiansen søker i brev 15.10.21 fra advokat Knut Jullumstrø om dispensasjon fra verneforskriften for gjennomførte tiltak på hytte i Austre Tiplingan landskapsvernområde.

I epost av 09.10.2016 søker Solvor og Kjell Kristiansen om dispensasjon fra vernebestemmelsene for å skifte tak på hytte på eiendom 28/33 i Hattfjelldal kommune. Av søknaden fremgår det at hovedformålet er å skifte eksisterende tak, noe som i utgangspunktet er å anse som vedlikehold som ikke trenger særskilt tillatelse så lenge det ikke endrer hyttens karakter. I søknaden fremkommer det også ønske om å etablere et takoverbygg som skulle stikke 3 meter ut over platting i vestlig retning, dette ble ansett som et tiltak som krevde tiltalelse. Utover dette inneholdt ikke søknaden opplysninger om ytterligere tiltak som skulle gjennomføres, det var heller ikke vedlagt tegninger av prosjektet.

Nasjonalparkstyret behandlet søknaden i møte 24.10.2016 hvor det ble fattet følgende vedtak:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre gir, ihht. verneforskriftens § 3 pkt. 1.3 b Solvor og Kjell Kristiansen dispensasjon for skifte av tak på eksisterende hytte ved Vestre Tiplingen gnr. 28. bnr. 33. I tillegg til skifte av eksisterende tak gis det dispensasjon til å etablere takoverbygg på inntil 3 meters lengde over platting i vestlig retning.

Følgende vilkår settes for tillatelsen:

- *Taktekking utføres med materialer som gir en mørk og matt fargevirkning.*
- *Utskiftete materialer/tak skal transporteres ut av området og skal ikke brennes i verneområdet.*

I saksutredningen ser en i ettertid at hovedfokus var knyttet til skifte/endringer på eksisterende tak og mindre på hvilken effekt takutstikk ville få. Etablering av gulv under takutstikk, oppsetting av rekkverk, flytting av dør og innsetting av nytt vindu ble aldri berørt i saksutredningen av den naturlige årsak at dette ikke var omsøkt. Søknadens ordlyd om å «*etablere takoverbygg på inntil 3 meters lengde over platting i vestlig retning*» ble oppfattet som en saksopplysning om at taket skulle etableres over eksisterende platting. Å tolke denne ordlyden som en søknad om å bygge nytt gulv med nesten dobbelt areal og rekkverk må sies vanskelig.

Høsten 2020 gjennomførte Statens naturoppsyn bygningskontroll av tiltaket. Her ble det avdekket gjennomføring av flere tiltak enn det som dispensasjonen fra 2016 ga åpning for. Utvidelse av platting med rekkverk, flytting av dør og nytt vindu var ifølge SNO sin oppfatning tiltak det kunne stilles spørsmål om var omfattet av gitt dispensasjon. Nasjonalparkstyret ble forelagt rapporten på møte den 23.11.2020. Konklusjonen til nasjonalparkstyret ble å sende brev til tiltakshaver hvor det ble bedt om en redegjørelse for det som forvaltningen oppfattet som avvik mellom gitt dispensasjon og utførte byggearbeider.

Tiltakshaver redegjorte skriftlig om de arbeidene som var gjennomført. Her ble det orientert om at den gamle plattingen var råtten og at det derfor var nødvendig å etablere ny. Videre ble det beklaget at det ikke ble opplyst i søknad at dør skulle flyttes og rekkverk skulle settes opp.

Nasjonalparkstyret behandlet saken på nytt i møte den 05.03.21, da ift. om forvaltningen skulle kreve retting på avvikene. Behandlingen førte til følgende vedtak:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre anmelder tiltakshaver for brudd på vernebestemmelsen for Austre Tiplingan landskapsvernområde ifb. med følgende gjennomførte byggearbeider på hytte på eiendommen 28/33 i Hattfjelldal kommune:

- Etablert gulv/terrasse under takoverbygg
- Etablert rekkverk på gulv under takoverbygg
- Flytting av inngangsdør

Nasjonalparkstyret vedtar, ihht. naturmangfoldlovens §69 å varsle tiltakshaver om mulig vedtak om retting av påviste forhold. Hytteeier bes skriftlig redegjøre for påviste avvik innen 16. april 2021

Tiltakshaver valgte på dette tidspunktet å engasjere advokat for oppfølging av saken.

Solvor og Kjell Kristiansen v/advokat Knut Jullumstrø fikk i brev av 22.03.21 forhåndsvarsel om at forvaltningsmyndigheten vurderte krav om retting av de påviste avvikene. Nasjonalparkstyrets vedtak om forhåndsvarsel var et prosessuelt vedtak som ikke kunne påklages. Tiltakshaver skulle gis mulighet til å kommentere forholdene i saken før det evt. ble fattet vedtak om å kreve retting. Evt. krav om retting vedtas av nasjonalparkstyret som enkeltvedtak som kan påklages. Miljødirektoratet er klageorgan.

Fra dette tidspunktet får nasjonalparkstyret bistand fra juridisk seniorrådgiver hos Statsforvalteren i Trøndelag i den videre saksbehandlingen.

Tiltakshaver ved advokat Jullumstrø besvarer henvendelsen i brev av 29.03.21. Dette brevet ble forelagt nasjonalparkstyret på møte den 24.06.21, sak 25/21. I saksframlegget ble en rekke av tiltakshavers tilbakemeldinger kommentert.

I møte den 24.06.21 fatter nasjonalparkstyret følgende vedtak:

«Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre ser svært alvorlig på saken, og ber arbeidsutvalget for nasjonalparkstyret og nasjonalparkforvalter om å gå i dialog med tiltakshaver vedr. krav om retting og grunnlag til eventuell ny søknad»

07.10.21 gjennomførte arbeidsutvalget møte med tiltakshaver på Namsskogan kommunehus. Tiltakshaver stilte med advokat Jullumstrø. Arbeidsutvalget deltok fulltallig med støtte fra juridisk seniorrådgiver og nasjonalparkforvalter. Det henvises her til eget møtereferat. I møtet ble det ikke oppnådd enighet mellom partene og tiltakshaver konkluderte med at de kom til å søke godkjenning for gjennomførte tiltak. Det ble i møte fremlagt bilder over de gjennomførte tiltakene.

I brev av 15.10.21 søker tiltakshaver om godkjenning av gjennomførte tiltak. Søker er her klar på at flytting av dør og etablering av nytt vindu ikke er omsøkt og at det derfor søkes om å få dispensasjon for disse tiltakene. Tiltakshaver mener videre at opprinnelig søknad omfattet platting under takutbygg med nødvendig rekkverk i bakkant, og at dette derfor i utgangspunktet ikke skulle trenge videre behandling. Men ber om at det gis dispensasjon for platting under takutbygg og nødvendig rekkverk hvis disse elementene ikke ble vurdert ved behandlingen av opprinnelig søknad.

Arbeidsutvalget diskuterte saken på møte den 04.03.22 med mål om å utarbeide en innstilling til nasjonalparkstyret, dette med utgangspunkt i vedtaket av 24.06.21. På møtet deltok juridisk seniorrådgiver som ga innspill på de juridiske og rettslige forhold ved saken. Konklusjonen fra møte kommer frem av arbeidsutvalgets innstilling i saken.

Arbeidsutvalget konkluderer med at det kan bli vanskelig å nå frem med et krav om retting slik saken står, spesielt med bakgrunn i vedtaket som ble fattet i 2016. Å videreføre prosessen med krav om retting eller avslag på søknad anses lite rimelig slik saken nå står, og vil trolig føre til en klageprosess med uvisst utfall. Derfor konkluderte arbeidsutvalget at det ville være mest fornuftig å behandle de enkelte tiltakene som er gjennomført som dispensasjonssak. Og å sette saklige vilkår for å redusere tiltakets påvirkning mest mulig.

At flytting av dør og etablering av nytt vindu ikke er omsøkt er tiltakshaver og vernemyndigheten enige om, tiltakshaver er tydelig i søknad om at de søker godkjenning for dette tiltaket.

Om opprinnelig søknad omfatter platting under takutbygg med rekkverk er tiltakshaver og vernemyndighet uenige om. Forvaltningen har vært tydelig på at søknadens henvisning til platting er å oppfatte som eksisterende platting, altså den plattingen som var etablert tidligere. I søknaden ble opplysning om platting oppfattet som en saksopplysning som beskriver hvilken retning takutstikket skulle være. Å skulle tolke søknadens opplysning om platting som en søknad om å bygge nytt gulv med rekkverk med dobbelt areal er vanskelig. Her er det imidlertid klart at forvaltningen burde stilt spørsmål med funksjonen til takoverbygget, noe som dessverre ikke ble gjort. Noe av årsaken kan tilskrives at hovedformålet med tiltaket var å skifte eksisterende tak.

På grunn av søknadens utydelighet ift. om det søkes om å etablere nytt gulv med tilhørende rekkverk ble ikke dette vurdert ved nasjonalparkstyrets behandling. Dette rett og slett fordi det ikke forelå planer eller tegninger som beskrev dette. Ettersom dette ikke ble vurdert ved behandling av opprinnelig søknad, og tiltakshaver ber om at det gis dispensasjon hvis ikke dette ble vurdert, tas også disse 2 elementene som dispensasjonssøknad.

Arbeidsutvalget anbefaler at nasjonalparkstyret godkjenner etablert gulv under tak, da med vilkår som foreslått i vedtaket. Videre anbefales det at flytting av dør og nytt vindu godkjennes med vilkår om at alle bygningsdeler, også tidligere malte vindusomramminger/sprosser, males i mørke farger for å redusere den visuelle effekten og negative påvirkning på landskapets art og karakter. Tilsvarende vilkår om at platting foran hytta fjernes for å redusere visuell påvirkning. På gulv under tak settes vilkår om at det ikke tillates oppsetting av gelender, rekkverk, leegger eller andre bygningskonstruksjoner som påvirker landskapet art og karakter negativt. Formålet med foreslåtte vilkår er å redusere effektene av omsøkte tiltak.

Arbeidsutvalget foreslår at det settes frist for gjennomføring av tiltak for å sikre at vilkårene blir etterlevd. Arbeidsutvalget mener de angitte vilkårene anses å ha en saklig sammenheng med verneformålet og de hensyn som der skal ivaretas, og kan ikke sies å fremstå som særlig tyngende for tiltakshaver.

Nasjonalparkstyret ber om at det for ettertiden sette strengere krav til søknader som legges frem til behandling, dette for å unngå ulike tolkninger av søknader og vedtak. Hovedprinsippet skal være at alle tiltak på bygg og anlegg, som ikke defineres om ordinært vedlikehold skal omsøkes.

Nasjonalparkstyret mener at denne saken ikke har presedensvirkning i forhold til tilsvarende søknader som fremmes. Dette ut fra at nasjonalparkstyret har reagert på gjennomførte tiltak med å vurdere krav om retting ihht. naturmangfoldlovens bestemmelser. Hvis det hadde vært stilt tydeligere krav til beskrivelse av tiltaket, kunne saken fått annet utfall og tiltakshaver måtte da ha rettet opp gjennomførte tiltak som ikke var i tråd med søknad/tillatelse.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7:

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

Det foreligger ikke opplysninger i registrer (artsdatabanken, naturbase mm) eller kartfestet informasjon på temakart som omhandler arter, naturmiljø, naturtyper og biologisk mangfold på lokasjonen som tilsier at tiltaket kan komme i særlig konflikt med slike interesser utover det som følger av dagens anlegg.

Eksisterende bygg er registrert i verneområdeloggen og dokumenter med bilder før og etter gjennomførte tiltak. Anlegget er kjent for SNO og nasjonalparkforvaltningen. Historiske materiale er innsendt av tiltakshaver og viser utviklingen av hytten over en lengre tidsperiode.

Ut fra ovenstående er kunnskapsgrunnlaget tilstrekkelig for å fatte vedtak i saken.

Føre-var-prinsippet § 9

Føre- var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jf. naturmangfoldloven § 9. Ut fra disse vurderingene samt satte vilkår mener nasjonalparkstyret at kravene i § 9 er oppfylt

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Tiltaket vil i liten grad øke den samlede belastningen i område. Tiltaket vil medføre at bygget vil få en større visuell effekt på områdets art og karakter, spesielt takoverbygget som det tidligere er gitt dispensasjon for. Denne negative effekten vil øke pga. etablering av nytt gulv. Med vilkårssetting om at alle bygningsdeler males i mørke jordfarger og at platting foran hytta fjernes vil en få redusert negative effekter § 10 tillegges derfor litt vekt.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Ut fra de opplysninger som foreligger, er det ikke indikasjoner på at virksomheten vil føre til særlige miljøforringelse utover det som følger av økt visuell effekt og påvirkning av landskapet. Hvis aktiviteten medfører miljøforringelser ut over det som er beskrevet i søknaden skal kostnadene bæres av tiltakshaver (Jf. § 11 i nml.).

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

§ 12 tillegges liten vekt i denne saken da tiltaket er gjennomført på eksisterende bygg.

Vedlegg:

1. Brev av 15.10.21 fra advokathuset Helgeland - oppfølging av gitt tillatelse og etterfølgende søknad om godkjenning i henhold til verneforskriften § 3
2. Referat/oppsummering fra møte med tiltakshaver den 7. oktober 2021
3. Bilder høst 2021 tatt av Kjell Kristiansen.
4. Samlet saksframstilling av 06.04.21 - bygningskontroll i Austre Tiplingen landskapsvernområde - avvik mellom gitt dispensasjon og utførte byggearbeider på hytte ved Vestre Tiplingen - vurdering av krav om retting
5. Brev av 29.03.21 fra advokathuset Helgeland - tilbakemelding på forhåndsvarsel om at forvaltningsmyndigheten vurderer krav om retting.
6. Brev av 22.03.21 til Solvor og Kjell Kristiansen v/advokat Knut Jullumstrø - forhåndsvarsel om at forvaltningsmyndigheten vurderer krav om retting ifb. med påviste avvik mellom dispensasjon og faktisk utførte bygningsarbeider på hytte. Ber om redegjørelse

7. Samlet saksframstilling av 05.03.21 - bygningskontroll i Austre Tiplingan landskapsvernområde - avvik mellom gitt dispensasjon og utførte byggearbeider på hytte ved Vestre Tiplingen
8. Tilleggsopplysninger av 24.02.21 fra Kjell Kristiansen med bilder av hytte
9. Tilleggsopplysninger av 17.02.21 fra Kjell Kristiansen med bilder av hytte
10. Brev fra Solvor og Kjell Kristiansen – redegjørelse for påviste avvik hytte vestre Tiplingen.
11. Brev av 13.01.21 til Solvor og Kjell Kristiansen - ber om redegjørelse for påvist avvik mellom gitt dispensasjon og utførte byggearbeider på hytte ved Vestre Tiplingen
12. Rapport fra Statens naturoppsyn av 23.11.2020 – byggesak Austre Tiplingan Ivo
13. Samlet saksframstilling av 14.10.2016 - Søknad om dispensasjon fra verneforskriften for Austre Tiplingan landskapsvernområde – skiftning av tak på hytte ved Vestre Tiplingen - Gnr. 28. Bnr. 33.
14. Epost av 09.10.2016 fra Solvor og Kjell Kristiansen – skifting av tak hytte vestre Tiplingen